

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI
KAMU HUKUKU BİLİM DALI

KONUT DOKUNULMAZLIĞINI İHLAL SUÇU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ömer ADIYEKE

İstanbul
Ocak-2025

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI
KAMU HUKUKU BİLİM DALI

KONUT DOKUNULMAZLIĞINI İHLAL SUÇU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Gülşah BOSTANCI BOZBAYINDIR

Ömer ADIYEKE

İstanbul
Ocak-2025

TEZ ONAYI

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Kamu Hukuku Anabilim dalı, Kamu Hukuku Bilim dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman Doç. Dr. Gülşah BOSTANCI BOZBAYINDIR .....

Üye Dr. Öğr. Üyesi Halit Serhan ERCİVELEK .....

Üye Doç. Dr. Esra ALAN .....

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Enstitü Müdürü

Prof. Dr. Erhan İÇENER

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “**Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu**” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

Ömer ADIYEKE

ÖZET
KONUT DOKUNULMAZLIĞINI İHLAL SUÇU
Ömer ADIYEKE

Yüksek Lisans, Kamu Hukuku

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Gülşah BOSTANCI BOZBAYINDIR

Ocak, 2025 – 104 Sayfa

Konut dokunulmazlığı hakkı; kişilerin konutunda, işyerinde veya bunların eklentisindeyken hürriyetlerine, huzur ve sükûnlarına yönelik saldırıya karşı koruma sağlamaktadır. Konut dokunulmazlığı hakkı; hak sahibine, rızası dâhilinde konutuna kimin gireceği ve hak sahibi konuta girilmesine başlangıçta rıza vermiş olsa dahi bu yerde kimin kalmaya devam edeceği hususunda seçim özgürlüğü sağlamaktadır. Doğal olarak hak sahibinin rıza göstermediği kişiler açısından ise konuta müdahalelere karşı hak sahibine bu eylemleri men etme hakkı tanınmaktadır.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçu; hak sahibinin konutuna, işyerine veya bu yerlerin eklentilerine girilmesini konu edinmektedir. Konut, işyeri veya bunların eklentileri niteliğinde olmayan yerlerde konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşmayacağından bir yerin konut, işyeri veya bu yerlerin eklentisi niteliğinde olup olmadığı önem arz etmektedir. Bu nedenle belirtilen kavramlar konut dokunulmazlığını ihlal kapsamında açıklandıktan sonra konut dokunulmazlığını ihlal suçu incelenmeye çalışılacaktır.

Çalışmamız dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, konut dokunulmazlığı hakkının tarihsel gelişimi ele alındıktan sonra ikinci bölümde, konut dokunulmazlığını ihlal suçunun 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenişi, suçta korunan hukuksal yarar, suçun unsurları, hukuka uygunluk nedenleri, kusurluluk ve kusurluluğu etkileyen nedenler incelenmektedir. Üçüncü bölümde suçun özel görünüş halleri incelenmiş olup; son olarak dördüncü bölümde kovuşturma başlığı altında, konut dokunulmazlığını ihlal suçunda görevli ve yetkili mahkeme, zamanaşımı, suça karşılık öngörülen yaptırım, soruşturma ve kovuşturma usulü incelenmektedir.

Anahtar kelimeler: konut, konut dokunulmazlığı, eklenti, hak, özgürlük.

ABSTRACT
CRIME AGAINST INVIOABILITY OF RESIDENCE

Ömer ADIYEKE

Master, Public Law

Thesis Advisor: Doç. Dr. Gülşah BOSTANCI BOZBAYINDIR

January, 2025 – 104 Pages

The Right to Inviolability of Residence protects individuals freedom, peace and tranquility from unlawful interference in their homes, workplaces, or their appurtenances. This right grants the holder the liberty to determine who may enter their residence and even if prior consent is given, who may continue to remain there. Naturally it also provides the right holder with the authority to prevent actions by individuals who do not have their consent.

The offense of violating the inviolability of residence pertains to unauthorized entry into a residence, workplace or their appurtenances. Since the offense does not apply to places that do not qualify as a residence, workplace or appurtenance determining whether a particular location falls under these categories becomes crucial. For this reason the relevant concepts will be explained within the scope of the inviolability of residence followed by an examination of the offense.

This study consists of four sections. In the first section, the historical development of the right to inviolability of residence is discussed. The second section examines the regulation of the offense of violating the inviolability of residence under the repealed Turkish penal code no 765, including the legal interest protected by the offense, its elements justifications, culpability, and factors affecting culpability. The third section analyzes the specific forms of the offense. Finally, in the fourth section under the title of prosecution, topics such as the competent and authorized court for the offense, statutes of limitation, the prescribed sanctions, and the procedure for investigation and prosecution are addressed.

Keywords: residence, residence immunity, addons, right, liberty.

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI.....	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v
KISALTMALAR.....	viii

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ	1
KONUT DOKUNULMAZLIĞI HAKKININ TARİHSEL GELİŞİMİ VE GENEL ESASLAR	1
1.1. Genel Olarak Konut Dokunulmazlığı Hakkının Tarihsel Gelişimi.....	2
1.2. Türk Hukuku'nda Konut Dokunulmazlığı Hakkının Tarihsel Gelişimi	3
1.2.1. 1961 Anayasası ve Öncesi Dönem Anayasal Metinlerde Konut Dokunulmazlığı Hakkı.....	3
1.2.2. 1982 Anayasası'na Göre Genel Olarak Konut Dokunulmazlığı Hakkı ...	5
1.2.2.1. Konut Dokunulmazlığı Hakkı	7
1.2.2.2. Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	9
1.2.2.3. Konut Dokunulmazlığı Hakkının Kapsamı.....	11
1.2.2.4. Konut Dokunulmazlığı Hakkının Sınırlanması ve Güvenceleri	11
1.2.2.5. Olağanüstü Hallerde Konut Dokunulmazlığı Hakkının Korunması	20

İKİNCİ BÖLÜM

KONUT DOKUNULMAZLIĞINI İHLAL SUÇU	21
2.1. Genel Olarak Konut Dokunulmazlığını İhlal suçu.....	21
2.2. Konut Dokunulmazlığı Suçunun 765 sayılı Mülga Türk Ceza Kanunu'nda Düzenlenişi.....	25

2.3. Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçunda Korunan Hukuksal Yarar.....	26
2.4. Suçun Unsurları.....	29
2.4.1. Maddi unsurlar	29
2.4.1.1. Fiil	29
2.4.1.2. Fail ve Mağdur	39
2.4.1.3. Konu	42
2.4.1.4. Daha Ağır Cezayı Gerektiren Haller	54
2.4.2. Manevi Unsur	61
2.4.2.1. Kast	61
2.4.3. Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Bulunmaması	62
2.4.3.1. İlgilinin Rızası	62
2.4.3.2. Hakkın Kullanılması	63
2.4.3.3. Kanun Hükmünü Yerine Getirme	64
2.4.3.4. Hukuka Uygun Emri Yerine Getirme	65
2.4.3.5. Meşru Savunma	66
2.4.4. Kusurluluk ve Kusurluluğu Etkileyen Nedenler	67
2.4.4.1. Yaş Küçüklüğü.....	68
2.4.4.2. Akıl Hastalığı	68
2.4.4.3. Sağır ve Dilsizlik	69
2.4.4.4. Zorunluluk	70
2.4.4.5. Geçici nedenler	72
2.4.4.6. Haksız Tahrik	72

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ HALLERİ.....	74
3.1. Teşebbüs.....	74
3.2. İştirak	75
3.3. İçtima	77
3.3.1. Bileşik Suç	77
3.3.2. Zincirleme Suç	78
3.3.3. Gerçek İçtima	79

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KOVUŞTURMA	81
4.1.Görevli ve Yetkili Mahkeme	81
4.2. Zamanaşımı	82
4.3. Yaptırım	82
4.3.1 Uzlaştırma	83
4.3.2 Basit Yargılama Usulü.....	84
4.3.3 Hükümün Açıklanmasının Ertelenmesi	85
4.3.4 Hapis Cezasının Ertelenmesi	86
4.3.5 Kısa Süreli Hapis Cezasına Seçenek Yaptırımlar	87
4.4. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü	88
SONUÇ	92
KAYNAKÇA	94

KISALTMALAR

AİHM.	: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AİHS.	: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
BM	: Birleşmiş Milletler
AYM	:Anayasa Mahkemesi
CD.	: Ceza Dairesi
CGK.	: Ceza Genel Kurulu
YCGK	: Yargıtay Ceza Genel Kurulu
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
TMK	: Türk Medeni Kanunu
TCK	: Türk Ceza Kanunu
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi
A.g.e.	: Adı geçen Eser
D.	: Daire
E.	: Esas
K.	: Karar
T.	:Tarih
m.	: Madde
s.	: Sayfa
vd.	: Ve devamı

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

İnsan dış alemdeki etkilerden en az etkileneceği alan olan konutunda zamanının çoğunu geçirmektedir. Bu alan özgürlük hakkını en derinden hissettiği Anayasa ve kanunlarda özel koruma altına alınma gereği duyulan bir yerdir. Bu nedenle, konut insan gelişimi açısından çok büyük bir öneme haizdir.

Konut dokunulmazlığı hakkı; şahısların konutunda, işyerinde veya bunların eklentisindeyken hürriyetlerine, huzur ve sükûnlarına yönelik saldırıya karşı koruma sağlamaktadır. Konut dokunulmazlığı hakkı, hak sahibine konutu ile ilgili olarak, oluru ile başka bir deyişle rızası dâhilinde konuta kimin gireceğini ve konutta girmesine başlangıçta rıza vermiş olsa dahi bu kimse ve diğerleri hakkında kimin kalıp kalmayacağı hususunda seçim özgürlüğü sağlamaktadır. Doğal olarak hak sahibinin rıza göstermediği kişiler açısından ise konuta müdahalelere karşı hak sahibine bu eylemleri men etme hakkı tanımaktadır.

Konut dokunulmazlığı hakkı, uluslararası belgelerde, ceza kanunumuzda ve Anayasamızda koruma altına alınan bir haktır. Hakkın Anayasamızın ikinci kısmında düzenlendiği görülmektedir. Konut dokunulmazlığı hakkı, temel haklardan olup bu hak kapsamında koruma gayesi olanın mekânsal olarak bir yer veya muhit olmadığı, şahsın özel hayatının ve bu kapsamda konuta kimin gireceği yönündeki seçim serbestiyetinin ve konuttaki özgürlüğü ve esenliğinin, huzurunun koruma gayesi olduğu söylenebilecektir. Bu nedenle konut dokunulmazlığı, toplumsal açıdan bireylerin mutluluğu ve gelişimlerini sağlamaları için ayrı bir öneme sahiptir.

Ulusal mevzuatımızda konut dokunulmazlığı hakkına; Anayasa'nın 21. maddesi ve 5237 sayılı TCK'nın 116. ve 119. maddeleriyle koruma sağlanmıştır. TCK'da konut dokunulmazlığını ihlal suçu ve cezada artırımı öngören nitelikli halleri ile suç işlenirken neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralamanın gerçekleşmesi halinde nasıl uygulama yapılacağı belirtilmiştir. 5237 sayılı TCK'da konut dokunulmazlığını ihlal suçu, "Kişilere Karşı Suçlar" kısmında "Hürriyete Karşı Suçlar" başlığıyla bölüm yedide düzenlenmiştir.

Çalışmamız dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, konut dokunulmazlığı hakkının tarihsel gelişimi ele alındıktan sonra ikinci bölümde, konut dokunulmazlığını ihlal suçunun 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanununda düzenlenişi, suçta koruma altına alınan hukuksal yarar, suçun unsurları, hukuka uygunluk nedenleri, kusurluluk ve kusurluluğu etkileyen nedenler incelenmektedir. Üçüncü bölümde suçun özel görünüş halleri incelenmiş olup; son olarak dördüncü bölümde kovuşturma başlığı altında, konut dokunulmazlığını ihlal suçunda görevli ve yetkili mahkeme, zamanaşımı, suça karşılık öngörülen yaptırım, soruşturma ve kovuşturma usulü incelenmektedir.

KONUT DOKUNULMAZLIĞI HAKKININ TARİHSEL GELİŞİMİ VE GENEL ESASLAR

1.1. Genel Olarak Konut Dokunulmazlığı Hakkının Tarihsel Gelişimi

Tarihsel aşamaya bakıldığında şahsın konut dokunulmazlığı hakkının en başlarda dinsel kaynaklı olduğu; insan yuvasının kutsiyete sahip olduğundan konutun dokunulmaz olduğu, konutun dokunulmazlığı hakkının kökenindeki bu din kaynaklı düşüncenin Roma ve eski Cermen Hukuku'nda da görüldüğü belirtilmektedir.¹Fakat Roma Hukuku'nda klasik dönemde suç ve cezalara yönelik dinsel tesirin ortadan kalktığı, bu durumun Hristiyanlığın kabul edilmesine kadar sürdüğü bildirilmektedir.²

Roma Hukuku'nda “iniuria” sözcüğü sadece maddi şahsa yönelik hakka dayanmayan fiilleri kapsadığı, Cumhuriyet dönemi bitmesine yakın cornelia de iniuriis kanunu (iniuria ile ilgili cornelia kanunu) ihdas edilmek suretiyle bir şahsı itmek, şahsı dövmek ve evine zor kullanarak girme fiillerine karşılık ceza yaptırımının öngörüldüğü, bu davaların hakimlerden teşekkül eden ve süreklilik arz eden mahkemede yürütüldüğü ve sonuçlandırıldığı görülmektedir.³

---

¹ Serap Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu'nda Konut dokunulmazlığını İhlal Suçu, (Ankara:Adalet,2010),2.

² Bülent Tahiroğlu, Roma Hukuku'nda Iniuria, (İstanbul:Kutulmuş, 1969),267.

³ A.g.e.,25.

Roma Hukuku'nda konut dokunulmazlığı ihlali iniuria suçu olduğundan, şahıslar malvarlıklarına yönelik yapılan saldırılar için de iniuria davası açabilir hale gelmişlerdir. Bu suretle denilebilir ki Roma Hukuku'nda, konut dokunulmazlığını ihlal suçunda korunan husus şahsın mülkiyet hakkıdır.⁴

Konut dokunulmazlığı ihlaline Cermen Hukuku kapsamında bakıldığında, eylemsel hakaret ile birlikte aile sükununa hanel getirmeye yönelik bir özellikte olduğu belirtilmektedir. Ayrıca Cermen Hukuku'nda konut dokunulmazlığını ihlal niteliğindeki eylemler, örneğin kasten bir başka şahsın avlusuna ok ya da mızrak atma veyahut başkasının avlusuna girilmesi gibi bir bir belirtilmiştir.⁵

Konut dokunulmazlığı hakkı'nın, tarihsel ilerleyiş aşamalarında, şahsın geniş manada güvenlik hakkının muhteviyatında olduğu belirtilmektedir. Dolayısıyla şahsın bu mana itibariyle güvenlik hakkı, konut dokunulmazlığı hakkı dışında, canına, malına ve ırzına yönelik dokunulmazlığı da elbette ki ihtiva etmektedir.⁶

İslam Hukuku kapsamında konut dokunulmazlığını ihlal suçuna bakıldığında, konut dokunulmazlığını ihlal suçuna neden olan eyleme karşılık şeri bir ceza bulunmadığı, kadıların suç olarak değerlendirdiğinden taziren cezalandırmanın söz konusu olduğu görülmektedir.⁷

1.2. Türk Hukukunda Konut Dokunulmazlığı Hakkının Gelişimi

1.2.1. 1961 Anayasası ve Öncesi Dönem Anayasal Metinlerde Konut Dokunulmazlığı Hakkı

---

⁴ A.g.e.,218.

⁵ Naci Şensoy, "Konut dokunulmazlığını İhlal Cürmü", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C.11(1945): 84.

⁶ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu'nda Konut dokunulmazlığını İhlal Suçu,5.

⁷ Şensoy, Konut dokunulmazlığını İhlal Cürmü, 267.

Anayasal metin olarak 1839 tarihli Tanzimat Fermanı'nda, kanunilik ve eşitlik ilkelerinin hayata geçirilmesi için yapılan düzenlemeler padişahın yetkisine sınır çizilmesine sebebiyet verdiği için dolayı ayrı bir öneme sahiptir.⁸

Islahat fermanı 1856 tarihinde ilan edilmiştir. Burada şahısların özel hayatı ile özgürlükleri koruma altına alınırken; gayrimüslimlere yönelik din, mezhep, inanç, dil vb. hususlarda özgürlük tanınarak hukuk devleti olmanın adımları atıldığı görülmektedir.

Osmanlı ceza kanunlarına bakıldığında ise 1840 ve 1851 tarihlerindeki ceza kanununda konut dokunulmazlığına ilişkin bir maddenin olmadığı sadece konutun mülkiyet hakkı kapsamında korunduğu görülecektir.⁹1858 sayılı Osmanlı Ceza Kanunu'nun 105. maddesi uyarınca; "Memurun yetki sınırlarını aşarak veya amirin emri ile kanun ve yönetmeliğe dayanmadan ve memuriyetini kullanmak suretiyle konuta zorla girmesi halinde veya memur olmayan bir şahsın başkasının konutuna girmesi halinde konut dokunulmazlığını ihlal suçundan cezalandırılacağı belirtilmiştir".¹⁰

Hukukumuzda konut dokunulmazlığı kavramsal olarak 1876 tarihli Kanunu Esasi 22. maddesinde düzenlenmiştir. Bu madde uyarınca hükümet tarafından kanuni haller dışında kimsenin konutuna cebren girilemeyeceği belirtilerek, konut dokunulmazlığı anayasal teminata bağlanmıştır.¹¹

1921 tarihli Teşkilat-ı Esasiye Kanunu 23 maddeden müteşekkil olup savaş hali içerisinde hazırlandığından genel düzenleme dışında başkaca düzenlemeler barındırmamaktadır. Burada yer almayan hususlar, örneğin özgürlükler açısından 1921

---

⁸ Ergün Özbudun, Türk Anayasa Hukuku, Gözden Geçirilmiş 18.bs., (Ankara: Yetkin, 2018), 24-25.

⁹ Şensoy, Konut dokunulmazlığını İhlal Cürmü, 5.

¹⁰ Ahmet Gökçen, Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu kanunlardaki Ceza Müeyyideleri, (İstanbul, 1989), 136.

¹¹ Recai Galip Okandan, Amme Hukukumuzun Anahatları(Türkiye'nin Siyasi Gelişmesi), 1.Kitap, (İstanbul: Fakülteler, 1977), 91.

Anayasası'na ters düşmemek şartıyla 1876 Kanun-i Esasi'nin hükümleri uygulanmıştır.¹²

Konut dokunulmazlığı hakkının 1924 Anayasası'nın 71. Maddesinde, "Mesken her türlü taarruzdan masundur" şeklinde düzenlendiği görülmektedir. 1924 Anayasası'nın 76. maddesi ile meskene girilmemenin istisnası olarak kanunun açık olan buyruğu ile ve dahi kanundaki usule uygun hal sayılmıştır.¹³

1961 Anayasası'nın 11. maddesi uyarınca temel hak ve hürriyetlerin sınırlanabilmesi için üç kriterin bulunması gerektiği açıkça görülmektedir. Birincisi, sınırlama söz ve ruh itibariyle anayasaya uymalı; ikincisi, sınırlama kanun haricinde bir düzenleme ile yapılmamalı, üçüncüsü ise kanunda yer alan sınırlama nedenleri söz konusu olsa da sınırlama ile hak ve hürriyetlerin özlerine dokunulmaması gerektiğidir. Dolayısıyla bu üç şarttan birinin eksik olması halinde 1961 Anayasası'nın aradığı şartlar tekemmül etmediğinden dolayı temel hak ve hürriyetler sınırlandırılmayacaktır.

1.2.2. 1982 Anayasası'na Göre Genel Olarak Konut Dokunulmazlığı Hakkı

Konut Dokunulmazlığı Hakkı, Anayasal koruma altında olan bir haktır. Hakkın Anayasamızdaki sistematığına baktığımızda ikinci kısım olan "Temel Haklar ve Ödevler" den sonra "kişinin hakları ve ödevleri" bölümünde ve "özel hayatın gizliliği ve korunması" alt bölümünde Anayasanın 21. Maddesi'nde düzenlendiğini görmekteyiz.¹⁴ Madde gerekçesinde de konut dokunulmazlığının özel hayatın

---

¹² Ahmet Mumcu ve Elif Küzeci, İnsan Hakları Kamu Özgürlükleri, 3.bs.(Ankara:Savaş, 2003), 205.

¹³ 1924 Anayasası'nın 76. Maddesinde: "Kanun ile muayyen olan usul ve ahval haricinde kimsenin meskenine girilemez ve üzeri taharri edilemez."

¹⁴ Anayasanın 21. Maddesinde konut dokunulmazlığı hakkı şu şekilde düzenlenmiştir: "Kimsenin konutuna dokunulamaz. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin konutuna girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmi dört saat içinde görevli hâkimin

korunmasının unsuru olduğu ve korunmaması halinde özel hayatın korunmuş olmayacağı belirtilmiştir. Zira konut özel hayatın yaşandığı alanlardan biridir.¹⁵

Anayasadaki sistematikten de anlaşılacağı üzere konut dokunulmazlığı hakkı, temel haklardan olup özel hayatın mahremiyetinin korunması saikiyle tanzim edilmiştir. Konut dokunulmazlığı hakkı temel hak ile hürriyetlerdendir. Temel hak ile hürriyetlerin niteliği açısından ise Anayasanın 12. maddesi ile 13. maddesinde hak ile hürriyetin yer aldığı madde metnindeki sayılan sebepler bulunsa da bunların tek başına temel nitelikteki hak ve hürriyetin sınırlandırılması için yeterli olmayacağını bunun yanında sınırlandırmanın kanun ile yapılması zorunluluğunun bulunduğu, bu halde hüküm ve sonuç doğuracağı belirtilmiştir. Ayrıca devamla kanunla ve sayılan sebeplerle yapılacak sınırlama konut dokunulmazlığı hakkının özüne etki etmemelidir.¹⁶ Dolayısıyla sıkı şartlarda korumanın konut dokunulmazlığı hakkı için Anayasamızda var olduğunu söyleyebilmekteyiz.

Anayasa Mahkemesi konut dokunulmazlığının ihlali kapsamında kalan, başvuru evinin gece vakti, çok sayıda polis memuru tarafından, mahremiyet gözetilmeden aranması nedeniyle konut dokunulmazlığı hakkının ihlal edildiğine yönelik bireysel başvuruda verdiği bir kararda; başvuru konu olan tedbirin türü, süresi, uygulanma tarzı ile kişinin yaşamına etkisi birlikte değerlendirildiğinde, başvuru uğradığı zararın kaçınılmaz olandan ağır olduğu ya da koruma tedbirinin keyfi uygulanmadığının, bu

---

onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırk sekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar”.

¹⁵ Tuncay Sümbül, Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu, 1.bs.(Ankara:Adalet, 2022), 33.

¹⁶ Anayasanın 12. maddesi : “ Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Temel hak ve hürriyetler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva eder.”

Anayasanın 13. Maddesi: “Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”

nedenle aramanın ölçülü olduğuna, konut dokunulmazlığının ihlal edilmediğine karar verilmiştir.¹⁷

Anayasa Mahkemesi konut dokunulmazlığının ihlali kapsamında kalan, başvuru Anayasa'nın 21. maddesi gereğince konut dokunulmazlığı hakkına ancak hâkim kararıyla müdahalenin söz konusu olabileceği, işyerinde yapılan yerinde incelemenin yeterli kabul edilebilecek kanuni güvenceleri içermediğini ileri sürdüğü bireysel başvuruda verdiği bir kararda; konut kavramının işyerini de kapsadığı, bu açıdan bakıldığında, bir kişinin mesleğini devam ettirdiği bürosu, bir kişinin işlettiği şirketin faaliyetlerini devam ettirdiği kayıtlı olan merkezi, tüzel kişilerin kayıtlı olan merkezleri, şubeleri ile diğer işyerleri de bu kapsamda değerlendirilebileceği, bununla birlikte işyerlerinin mahrem bir unsur içermeyen, herkese açık, aleni alanlarının konut kavramı kapsamında görülmebileceği ifade edildikten sonra, anayasa'nın m. 21/1 fıkrasının ikinci cümlesinde usule uygun verilmiş hâkim kararı bulunmadıkça kimsenin konutuna girilemeyeceği gibi konutunda da arama yapılamayacağı, konutundaki eşyaya el konulamayacağı, gecikmesinde sakınca var ise doğrudan hâkim kararı yerine kanunla yetkilendirilmiş merciinin yazılı emrinin yeterli görülebileceği belirtilerek somut olayda her ne kadar başvuru işyerinde denetim amacıyla yapılan aramanın 4054 sayılı kanunun 15. maddesine aykırı bulunmadığı anlaşılmış ise de uygulama her ne kadar bu şekilde olsa da Anayasa'nın m. 21/1 fıkrasının ikinci cümlesindeki güvenceyi ihlal ettiğine karar verilmiştir.¹⁸

1.2.2.1. Konut Dokunulmazlığı Hakkı

Anayasa'da yer alan konut dokunulmazlığı hakkına ait gerekçede belirtildiği üzere, özel hayatın korunmasının sağlanabilmesi için konut dokunulmazlığı hakkının korunması önem arz etmektedir. Bu nedenle konut dokunulmazlığı hakkına yapılabilecek müdahalelerin belirlenebilir ve öngörülebilir olması da hakka karşı saldırıların önlenmesi için dolaylı olarak önem arz etmektedir.

Konut Dokunulmazlığına müdahale kararını kimlerin hangi koşullar altında verebileceğine bakıldığında; bu kararı vermeye hakim yetkili kılındığı ancak buna

---

¹⁷AYM, Baş.2022/68929, Kar.T.12/6/2024.Uyap veri tabanı [01.10.2024].

¹⁸ AYM, Baş. 2019/40991, Kar.T. 23/3/2023.Uyap veri tabanı [01.10.2024].

istisna tanınarak gecikmesinde sakıncaya sebep olabilecek bir hal bulunuyor ise bu halde kanunla yetkilendirilmiş merciin yazılı emir vermesi koşuluyla verebileceği Anayasa'nın 21. maddesinde düzenlenmiştir. Bu hakkın koruması ile hak sahibine ait konuta girememeyi, arama yapılamamasını ve konut içerisinde yer alan eşyaya el koyamamayı kapsamaktadır. Hakim dışında kanunla yetkili kılınan merciin gecikmesinde sakınca olunan hal kapsamında el koyma kararına ilişkin, hakim 48 saatlik süre içerisinde bir karar vererek ya el koyma kararını onaylayacak ya da el koyma kararını kaldıracaktır. Bu sürede el koymaya dair bir karar verilmediği takdirde el koymanın kaldırılmasına yönelik bir karar gerektirmeksizin ortadan kalkacaktır.¹⁹

Anayasa m. 21 ikinci cümle 2001 yılında tekrar düzenlenerek, maddeye "kanunun açıkça gösterdiği haller" yerine ""Anayasa'da belirtilen sebepler" getirilmiştir. Ayrıca değişiklikten önce kanunla yetkilendirilen merci tarafından verilen sözlü veya yazılı emir açısından bir ayırım yapılmamış iken düzenleme sonrası yazılı emir şartı getirildiği görülmektedir. Bunun yanında yetkili merciin el koyma kararı da tek başına yeterli görülmeyerek 24 saat içinde hakim onayına sunulması bunun yanında hakim 48 saat içinde buna ilişkin açıklanmış kararının bulunması gerektiği, açıklamaz ise el koymanın kendinden kalkacağı düzenlenmiştir.²⁰

Anayasa'nın 21. Maddesi'nde açıkça belirtilen; "Kamu düzeni, millî güvenlik, genel sağlık, suç işlenmesinin önlenmesi ve genel ahlâkın korunması ya da başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması" sebepleri özel sebeptir ve bu sebepler dışında konut dokunulmazlığı hakkına müdahale edilemeyecektir.

AİHS'nin "Özel ve Aile Hayatına Saygı Hakkı" başlıklı 8. maddesi gereğince konuta saygı hakkı ile kastedilenin konut dokunulmazlığı hakkı olduğu ve konutun Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile de korunmasının hakkın önemini ortaya koyduğu söylenebilecektir.²¹

---

¹⁹ Nur Centel ve Hamide Zafer, Ceza Muhakemesi Hukuku,14.bs. (İstanbul: Beta, 2018), 423.

²⁰ Özbudun, Türk Anayasa Hukuku,109 vd.

²¹ Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "Özel ve Aile Hayatına Saygı Hakkı" başlıklı 8. Maddesi: "Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir. Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi, ancak müdahalenin

BM Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi'nin 17/1-2 maddesinde; hiç kimsenin özel hayatına, ailesine, evine ya da haberleşmesine keyfi ya da yasadışı olarak müdahale edilemeyeceği ve herkesin bu müdahalelere karşı yasa ile korunma hakkı olduğu belirtilmiştir.

Anayasa'da yapılan değişiklik ve düzenlemeler sonrasında Konut dokunulmazlığı hakkını düzenleyen 21. maddenin; "Temel nitelikteki hak ve özgürlüklerin özlerine dokunulmadan, kanun ve anayasada belirtilen sebepler dahilinde sınırlanabileceğine" ilişkin amir hüküm niteliğindeki Anayasa'nın 13. Maddesine uygun olduğu görülecektir.²² Bu nedenle yapılan düzenlemelerin temel nitelikteki hak ve hürriyetlerin korunması için önem arzettiği söylenebilir.

Konut dokunulmazlığı hakkı, ulusal ve uluslararası yasalarda üzerinde önemle durulan ve tüm insanlara tanındığı belirtilen temel nitelikte bir haktır. Hakkın niteliği gereği, elle tutulan ve gözle görülebilen nesneyi başka bir söylemle madden var olan konutu değil, konut içerisindeki özel yaşam hakkı, aile yaşamı, kişiliği hür olarak geliştirilme hakkını ve insan onurunu korumaktadır.²³

Konut dokunulmazlığında önem arz eden mesele, yasaklama ile mülkiyet hakkının bağlantısının olmadığıdır. Koruma altına alınan mesele, konut sahibi veya eş söylemle hak sahibinin şahsi hakkıdır. Evde ikamet etmekten veya evde bulunmaktan doğan şahsi hak, kişinin evdeyken emniyetli ve huzur içinde hayatını sürdürebilme ihtiyaç ve gayesidir.²⁴

1.2.2.2. Özel Hayatın Gizliliği Hakkı

---

yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir."

²² Sultan Üzeltürk, 1982Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Göre Özel Hayatın Gizliliği Hakkı, 1.bs.(İstanbul: Beta, 2004),62.

²³ Sümbül, Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu.39.

²⁴ Orhan Şimşek, "Konut Dokunulmazlığı Temel Hakkı", İzmir Barosu Dergisi, (1998): 107.

Anayasa'nın m. 20/1 fıkrasında yer alan, "özel yaşamın gizliliğinin dokunulmazlığı" kavramına bakıldığında; Anayasa'nın 17, 18 ve 19. maddelerinde düzenleme olanağı bulan kişi dokunulmazlığının ayrılmaz nitelikte bir parçasıdır.²⁵ Özel yaşamının gizliliği hakkı, kişinin kendine has alanına karışılmamasını ve şahsın kendine has bu alandan ve bu alan içerisinde yaşadıklarından dilediği şahısları haberdar edebilme dilediği şahısları ise müdahaleden men etmeye muktedir gören bir özellik taşır. Şahıs bu hakkını kullanırken yalnız değildir, zira bu hak Anayasal koruma altındadır dolayısıyla devlet de şahsın bu hakkın kullanımını sağlayabilmesi için gerekli tüm çalışmaları gerek önleyici gerekse ihlalden sonra eyleme karşı yaptırım hükümleri düzenleyerek kolaylaştırmalıdır.

Anayasa m. 20 uyarınca kişi, özel hayatına karşı saygı gösterilmesini talep edebilir. Madde gereğince özel hayata dokunulamayacağı da açıkça belirtilmiştir. Bu maddeyle birlikte konut dokunulmazlığı ve haberleşmenin gizliliği bir bütünlük oluşturmaktadır. Bu parça yani özel hayatına saygı gösterilmesini talep hakkı özel hayatın gizliliği hakkının sert çekirdek kısmıdır.²⁶

Özel hayatın gizliliği hakkı temel haklar yönünden önem arz eden bir hak niteliğinde olup toplumsal hayatta bu gizliliğin korunması adına bir kişinin özel tuttuğu alana

---

²⁵ 1982 Anayasası'nın Özel Hayatın Gizliliği başlıklı 20. Maddesi uyarınca: "Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz ve bunlara el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırk sekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar".

²⁶ Üzeltürk, 1982 Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Göre Özel Hayatın Gizliliği Hakkı, 61.

saygı duyulmasını ,o alanın irdelenmemesini veya o alana hakkı geçersiz kılacak şekilde müdahalede bulunulmamasını istemesi bu kapsamda değerlendirilebilir.²⁷

Özel yaşamın korunabilmesi, en başta bu yaşamın gizliliğinin diğer şahısların bilebileceği şekilde meydanda olmamasını ifade etmektedir. Bu nedendir ki dokunulmaz nitelikteki özel hayatın gizliliği, insan haklarına ilişkin beyanname ve birçok sözleşme ya da yasayla koruma arzusu güdülmüştür.²⁸

1.2.2.3. Konut Dokunulmazlığı Hakkının Kapsamı

Her kişi; maddi ve manevi varlığını üst seviyeye çıkarabilmek gayesi ile çalışmak, dilek ve arzusu çerçevesinde yaşamını sürdürmek hakkına sahiptir ki bu hak kişinin özel yaşam hakkıdır. Konut dokunulmazlığı şahsın özel yaşamının içinde bulunmakla, şahsın özel yaşamının temel taşı niteliğindedir.

Konut dokunulmazlığı hakkı; özel yaşamın bir unsuru olup, şahsın tercihine karışılmadan kendi hür iradesiyle hayatını sürdüreceği ve içinde bulunacağı konutu tercih edebilmesini, özel yaşamını sürdürebilmesini, hayatsal etkinlikleri için uygulama alanı olan konutuna müdahalenin olmamasını içeriğinde tutmaktadır. Şahıs günlük etkinliklerine devam ederken, kamu ve toplumun konutuna ve konut içerisindeki özel ve gizli hayatına karışılmamasını arzu eder.

1.2.2.4. Konut Dokunulmazlığı Hakkının Sınırlanması ve Güvenceleri

Çekirdek nitelikte haklar haricindeki hak ile özgürlüklere yasalarla sınırlar konulabilir. Sınırlama kavram olarak bir temel hakkın temin ettiği çerçevenin daraltılmasıdır. Temel nitelikteki hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması, Anayasa ile çerçevesi çizilen hak ve hürriyetlerin şahıslara sunduğu olanakların küçültülmesi veya bunların azaltılması suretiyle gerçekleşmektedir.²⁹

---

²⁷ Jale Akipek ve Turgut Akıntürk, Türk Medeni Hukuku, Yeni Medeni Kanuna Uyarlanmış Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, C.1 (İstanbul: Beta, 2004), 410.

²⁸ A.g.e.,410.

²⁹ Fazıl Sağlam, Temel Hakların Sınırlanması ve Özü, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Yayınları, (1982): 23.

Anayasamızda düzenlenmemiş olsa da bazı hak ve hürriyetlerin esas ve manaları itibariyle bir durağı, belirli bir çerçevesi ve uzantısı vardır. Bu kapsamda temel hak ve hürriyetin sınırlarına objektif sınırlar denmektedir. Bir olayda objektif sınır gündeme geldiği zaman temel hak ve hürriyetin çerçevesi çizilerek nereye kadar etkili ve geçerli olduğu tespit edilmelidir.³⁰

Temel hak ve hürriyetlerinin sınırları Anayasada düzenlenmiştir. Bu durum şu şekilde olmaktadır; Anayasa hak ve hürriyetlerin bir kısmını düzenlerken aynı zamanda bunların çerçevesini veya sınırını da tayin etmekte, bir kısım hakları çerçeve veya sınır içerisinde kalmak suretiyle tanımaktadır.³¹

2001 yılındaki Anayasa değişikliğinden önce, Anayasanın 13. maddesine göre Temel nitelikteki Hak ve Hürriyetlerin sınırlanması genel sınırlama sebepleri ile yapılabılırken; 2001 yılındaki Anayasa değişikliği sonrasında, temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması, genel sebepler ile değil ancak özel sebeplerle yapılabilecektir. Aynı zamanda 2001 yılındaki Anayasa değişikliğiyle temel nitelikteki hak ve hürriyetlerin sınırlanması için, hangi koşulların var olması gerektiği hakkında tekrar düzenleme gereği duyulmuştur.³²

---

³⁰ A.g.e.,49.

³¹ Özbudun, Türk Anayasa Hukuku, 109 vd.

³² 1982 Anayasası'nda temel hak ve hürriyetlerin sınırlanmasına ilişkin olarak Anayasanın 13. maddesinin önceki hali şöyledir: "Temel hak ve hürriyetler, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, milli egemenliğin, Cumhuriyetin, milli güvenliğin, kamu düzeninin, genel asayişin, kamu yararının, genel ahlakın ve genel sağlığın korunması amacıyla ve ayrıca Anayasanın ilgili maddelerinde öngörülen özel sebeplerle Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak kanunla sınırlanabilir. Temel hak ve hürriyetler ile ilgili genel ve özel sınırlamalar, demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamaz ve öngördükleri amaç dışında kullanılamaz. Bu maddede yer alan genel sınırlama sebepleri temel hak ve hürriyetlerin tümü için geçerlidir".

2001 yılında yapılan değişiklik sonrası Anayasa'nın 13.maddesi uyarınca: "Temel hak ve hürriyetler özlere dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve

Özel hayata karşı gizliliği, konut dokunulmazlığı ile haberleşme hürriyetini düzenleme altına alan maddelere bakıldığında, gerçekleştirilen değişiklikler sonrasında, bu özgürlüklerin hangi gerekçelerle ve hangi şekilde sınırlandırılabilceğinin ilgili maddelerde belirtildiği görülmektedir. Bunun yanında gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, sınırlandırılacak haklara ilişkin müdahalelere hakim onayına sunulma koşulunun da eklendiği görülecektir.

Anayasanın 13 ile 21 numaralı maddelerinde yapılan düzenlemelerin, konut dokunulmazlığı yönelik hakkın korunması adına etkili ve olumlu katkı sağladığı söylenebilir. 4709 sayılı kanunla yapılan değişiklik öncesinde, Anayasanın “Temel Hak ve Özgürlüklerinin Sınırlanması” üst başlıklı 13. maddesinde, temel nitelikteki hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına dair sebepler genel olarak sıralanmış iken, değişiklik sonrasında genel sınırlama sebeplerinin bazıları maddeden çıkartılarak, madde içeriğine uygun ve ihtiyaç duyulan hususlar maddeye eklenmiştir.³³

Konut dokunulmazlığı hakkı ancak ilgili maddede belirtilen sınırlama nedenleriyle yapılabilecektir. Sınırlama yapılırken öz nitelikteki hakka dokunulmadan, anayasanın ruh ve lafzına bağlı olarak, demokratik nitelikteki toplum ve laik nitelikteki Cumhuriyetin gereklerine uygun olarak, bunun yanında ölçülü olmak koşulu ve bu yöndeki ilke çerçevesinde dikkat ve ihtimamla yapılacaktır.³⁴

Anayasanın 21. Maddesi uyarınca, konut dokunulmazlığı hakkına yapılacak sınırlamalar maddede açıkça ve sayılmak suretiyle sınırlı sayıda belirtilmiştir.³⁵Şahsın

---

ruhuna demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz”.

³³ Özbudun, Türk Anayasa Hukuku, 109 vd.

³⁴ A.g.e., 113.

³⁵ Anayasa'nın 21. maddesi uyarınca: “Kimsenin konutuna dokunulamaz. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin konutuna girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konulamaz. Yetkili

konutuna girilmesi, konut içerisinde arama yapılması gibi haller, ancak maddede belirtilen gerekçelerle ve ancak yasal prosedüre uyularak alınan hakim kararı ile söz konusu olabilecektir.³⁶ Belirtmek gerekir ki gecikmesi halinde sakınca meydana gelebilecek durumlarda, her ne kadar yetkilendirilmiş mercii yazılı nitelikteki emir aracılığıyla konuta girilmesi, aranması veya buradaki eşyaya el konulması hususunda karar verebilir olsa da, bu karar tek başına yeterli olmayacak, hakimin onayına ihtiyaç duyacaktır.

a) Anayasanın 21. maddesinde düzenlenen sınırlanma nedenleri

Anayasanın 21. maddesinde düzenlenen, temel hak ve hürriyetlerinin sınırlama koşulları hakkında belirtilen hususlar gözetilerek, hangi sebeplerle Konut dokunulmazlığı hakkının sınırlanabileceğini başlıklar halinde ve kısaca belirtmek gerekirse;

a.1.) Milli güvenlik

Temel nitelikteki hak ve hürriyetlerin sınırlama nedeni olarak 1961 anayasası ile ulusal mevzuatta ve Avrupa insan hakları sözleşmesinin 8. maddesinde uluslararası mevzuatta yer aldığı görülmektedir. Konut dokunulmazlığı hakkının sınırlama nedeni kapsamında devletin bağımsızlığı, milli güvenlik, millet egemenliğinin yurt içinde veya ülkeler arasında ciddi ve yakın bir risk durumlarında, , ülkenin bütünlüğü, devlet tüzel kişiliğinin korumak maksadıyla başvurabileceği, bu riskin yer açısından bütün ülkeyi ve burada bulunan kişileri bağlaması gereken bir hal olması gerektiğini ve zaman bakımından milli güvenliğin risk anıyla sınırlı bir şekilde uygulanabileceği ifade edilmektedir.

a.2.) Kamu düzeni

Halkın huzuru ve sükunu ile devletin ve devlet teşkilatının korunmasını gaye edinen her şey şeklinde ifade edebileceğimiz kamu düzeni; bu nizamın daim olması şartıyla

---

merciin kararı yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırk sekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar”.

³⁶ Özbudun, Türk Anayasa Hukuku, 109 vd.

konut dokunulmazlığı hakkının sınırlanabileceği söylenebilecektir. Bu kavramın da Temel nitelikteki hak ve hürriyetlerin sınırlama nedeni olarak 1961 anayasasında ve AİHS'nin 8. maddesinde yer aldığı gözükmektedir.³⁷

a.3.) Suç işlenmesinin önlenmesi

Suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla yapılan sınırlamada maksat, suçun işlenmesinin önüne geçmektir. Misal vermek gerekirse yargı kararları doğrultusunda şahsın evine girilmesi, şahsın evinde arama yapılması, arama sonucunda elde edilen suç unsurlarına el konulması suçu önlemek amaçlı ve usule uygun yapıldığında eylem, diğer kanuni şartlarında oluşması halinde hukuka uygun kabul edilecektir. Başkaca örnek vermek gerekirse, terör tehlikesi söz konusu olup da bu nedenle ve kanuni şartlar oluştuğu halde şüphelilerin konutlarında yapılan arama ve el koyma şeklinde gerçekleşen eylemde, niteliği itibarıyla konut dokunulmazlığı hakkına karşı bir müdahale ve sınırlama olduğu halde suç işlenmesinin önüne geçmek gerekçesiyle yapıldığından hukuka uygun kabul edilebilecektir.³⁸

a.4.) Genel sağlık

Toplumun sağlığı, kamu düzeninin sağlanması açısından çok büyük bir öneme haiz olduğundan dolayı sınırlama sebepleri arasında yer almaktadır. Şahısların sağlık verilerinin korunması, başkalarının erişimine kapatılması gerektiğinden bahisle, sürekli olarak tartışılan ve gündemde kalan bir kavramdır.³⁹ Esasında genel sağlık, kamu düzeni tanımı içerisinde zaten bulunmaktadır.1961 anayasası ve AİHS'nin 8. maddesinde bulunan bu sınırlama sebebinde devlet, her şahsın beden ve ruh sağlığının korumak adına gerekli önlemleri almakla sorumlu tutulmuştur. Devlet bu korumayı sağlamak için temel hak ve hürriyeti sınırlayabilir. Dolayısıyla devlet, konut

---

³⁷ Oya Araslı, “Özel Yaşamın Gizliliği Hakkı ve T.C. Anayasasında Düzenlenişi” (Yayımlanmamış Doçentlik Tezi. Ankara,1979), 191.

³⁸ Şeref Gözübüyük ve Turgut Tan, İdare Hukuku Genel Esaslar, C.1 (Ankara, Turhan, 2018),561.

³⁹ A.g.e.,639 vd.

dokunulmazlığı hakkını da bu kapsamda genel sağlığı korumak adına sınırlayabileceği söylenebilecektir.

a.5.) Genel ahlak

Anayasa Mahkemesi'ne göre "genel ahlak" kavramına bakıldığında, "belirli dönemde halkın büyük kesimi tarafından benimsenen ahlak kurallarına ilişkin davranışlar", şeklinde tanımlar nitelikte yaklaşımı olduğu söylenebilir.⁴⁰ Bu kavrama da 1961 anayasası ve AİHS'nin 8. maddesinde yer verilmiştir.

Konut dokunulmazlığı hakkına yönelik sınırlandırılma, Anayasa'nın 21. Maddesi gereğince; yukarıda belirtilen sınırlama nedenleri ve hakim kararıyla yapılabilecektir. Fakat gecikmesinde sakınca olan durumlarda; hakim kararı alınmamış olsa da yazılı emir ile konuta girme, arama yapma veya eşyaya el koyma söz konusu olabilecektir.

b) Anayasanın 13. maddesinde düzenlenen sınırlanma nedenleri ise şunlardır:

Anayasanın 13. maddesinde düzenlenen, temel hak ve hürriyetlerinin sınırlama koşulları hakkında belirtilen hususlar gözetilerek, hangi hallerde Konut dokunulmazlığı hakkı hakkında sınırlama yapılabileceğini başlıklar halinde ve kısaca belirtmek gerekirse;

b.1.) Kanunla sınırlama

Temel hak ve hürriyetler özel hayatın ayrılmaz bir parçası niteliğinde olduğundan düzenleyici işlemlerle değil kanunla sınırlamaları esastır. Dolayısıyla tüzük ya da diğer düzenleyici işlemlerle konut dokunulmazlığı hakkı da düzenlenemeyecektir.⁴¹

Anayasa'nın 119. Maddesi uyarınca; olağanüstü hallerde vatandaşlar için getirilecek para, mal ve çalışma yükümlülükleri ile 15. maddedeki ilkeler doğrultusunda temel hak ve hürriyetlerin nasıl sınırlanacağı veya geçici olarak durdurulacağı, hangi hükümlerin uygulanacağı ve işlemlerin nasıl yürütüleceği kanunla düzenleneceği açıkça belirtilmiştir.

---

⁴⁰ AYM, E.1986/12,K.1987/4, K.T. 11.02.1987; Üzeltürk, 1982 Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Göre Özel Hayatın Gizliliği Hakkı, 77.

⁴¹ Özbudun, Türk Anayasa Hukuku,109 vd.

b.2.) Demokratik toplum düzeninin ve laik cumhuriyetin gerekleri

Anayasa m. 13 uyarınca, temel nitelikteki hak ve hürriyetler kanunla sınırlanabilecek olup sınırlama laik cumhuriyetin ve demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamayacaktır. Konut dokunulmazlığı hakkı, niteliği itibariyle bir temel nitelikteki hak ve hürriyet olduğundan, bir eylemin bu hakkı ihlal edip etmediğini tespit edebilmek için somut durumun koşullarına bakmak gerekir. Şahsın hürriyeti, bağımsızlığı demokrasiyi benimseyen halk açısından hayati nitelik taşıdığından bu hakkın sınırlandırılmasında laik Cumhuriyet ve demokratik toplum düzenine uyar şekilde hareket etmek yani sınırlandırılacak hak sonucunda laik Cumhuriyete veya demokratik toplum düzenine zarar verilmemesi gerekecektir.⁴²

b.3.) Öze dokunmama yasağı

Her temel hak için öz olarak adlandırabileceğimiz bir kısmın olduğu, bu özel kısma müdahale edilmesi halinde hakkın koruma altına aldığı temel alan ihlal edildiği için korumanın anlamsız kalacağı belirtilmektedir. Demokratik toplum düzeni kavramına bakıldığında ise, demokrasi anlayışına bağlı olarak dinamik yapıda olan ve göreceli nitelikte bulunan bir kavram olduğu, bu sebeple hakkın özüne dokunulmamasının kuvvetli bir korumaya vücut verdiği belirtilmiştir. Dolayısıyla konut dokunulmazlığı hakkının, özünde devri mümkün olmayan veya hakkın tebdilinin mümkün olmadığı veya başka bir hakla ikame etme imkanı olmayan nitelikte olduğu ifade edilebilir.⁴³

b.4.) Ölçülülük ilkesi

Ölçülülük ilke bileşenlerine bakıldığında; gereklilik, elverişlilik ve orantılılık olmak üzere 3 temel bileşeni olduğu görülmektedir.⁴⁴ Gereklilik ilkesi; temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması dışında başkaca seçeneklerin olup olmadığının

---

⁴² Üzeltürk, 1982Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Göre Özel Hayatın Gizliliği Hakkı, 81.

⁴³ Sümbül, Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu,53

⁴⁴ Sağlam, Temel Hakların Sınırlanması ve Özü,114-116.

değerlendirilmesidir. Elverişlilik ilkesi; temel hak ve hürriyete etkisi açısından en az menfi etki yaratabilecek yolun seçilmesidir. Orantılılık ilkesi; gayeyle bu gayeye ulaşmak için kullanılan aracın karşılıklı ilişkisi olarak adlandırabileceğimiz, gayeye ulaşmak için en uygun aracın seçimidir.⁴⁵

Bu ilke, Konut dokunulmazlığı hakkı için de bir koruma sağlamaktadır. Anayasanın 21. Maddesi uyarınca konut dokunulmazlığı hakkında bir sınırlama söz konusu olduğunda, Anayasanın 13. maddesi uyarınca belirtilen her bir neden açısından hakkın sınırlanmasının ölçülü olup olmadığının değerlendirilmesi gerekecektir. Elbette ki ilgili maddeye göre sınırlama yapılırken Anayasa'nın 13. maddesinde yer alan diğer koruma hususları da gözetilecektir.⁴⁶

b.5.) Anayasanın söz ve ruhuna aykırı olmayan sınırlama

Bu ilke diğerlerinden kapsam itibariyle daha geniş olması hasebiyle ayrılır. Bir anlamda Anayasanın ruhu onun özüdür. Ruha felsefe açısından bakıldığında; bir bütünü pasif durumdan aktif duruma çeviren, bu şekliyle onu var eden öz niteliğinde olduğu kabul edilmektedir. Öz kavramı da, bir düzenin aslı içerisinde var olanı ortaya koyabilmesidir. Konut dokunulmazlığı hakkının sınırlarken, aslında Anayasanın sözü ve ruhuna uyacak şekilde hareket edilerek, Anayasanın tümü birlikte dikkate alınmalıdır.⁴⁷

b.6.) Nedene bağlılık ilkesi

Bu ilke gereğince temel hak ve hürriyetler, sebepsiz bir şekilde veya keyfi olarak sınırlandırılmaz. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması için, Anayasa m. 13'de yer alan hususlarla birlikte, ilgili temel nitelikteki hak ve hürriyetin düzenlendiği maddede yer alan şartların birlikte oluşması gerekir. Dolayısıyla Anayasal güvence altına alınan bu husus sayesinde, temel hak ve hürriyetlerin korunması üst düzeyde

---

⁴⁵ Sümbül, Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu, 54.

⁴⁶ Özbudun, Türk Anayasa Hukuku, 109 vd.

⁴⁷ Özbudun, Türk Anayasa Hukuku, 109 vd.

sağlanabilmiştir.⁴⁸ Konut dokunulmazlığı hakkı açısından Anayasanın 21. maddesinde açıkça yer alan; “Kamu düzeni, milli güvenlik, genel sağlık, suç işlenmesinin önlenmesi ve genel ahlakın korunması veya başkalarının hak ve hürriyetlerinin korunması”, sebeplerinden biri veya birkaçı söz konusu olduğunda hak sınırlanabilecektir.

b.7.) Hakkın kötüye kullanılması

Anayasanın 14. Maddesi temel hak ve hürriyetlerin; devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı , insan haklarına dayanan demokratik ve lâik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı yahut Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesi , Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılması saikiyle kullanma veya bu şekilde yorumlama suretiyle kötüye kullanılmayacağını, konu edinmektedir.⁴⁹

AİHS'nin 17. Maddesinde ise; sözleşmedeki hak ve özgürlük hükümlerinin kişi, devlet ya da topluluk fark etmeksizin bunların yok edilmesi yahut sözleşmede öngörülenden daha geniş olarak sınırlandırılması saikiyle bir etkinliğe girişme veya eylemde bulunma hakkı vermediği gibi bu hakların bu duruma sebebiyet verebilecek şekilde yorumlanamayacağı açıkça belirtilmiştir.

Hakkın kötüye kullanımı açısından gerek Anayasa'nın 14. Maddesi gerekse AİHS'nin 17. Maddesi çerçevesinde bakıldığında; örneğin konut içerisinde insan haklarına dayanan demokratik ve lâik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı ya da devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı amaçlayan faaliyetler gerçekleştiren bir

---

⁴⁸ A.g.e.,109 vd.

⁴⁹ Anayasanın Temel hak ve hürriyetlerin kötüye kullanılmaması başlıklı 14. maddesi uyarınca: “Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbiri, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve lâik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz. Anayasa hükümlerinden hiçbiri, Devlete veya kişilere, Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz. Bu hükümlere aykırı faaliyette bulunanlar hakkında uygulanacak müeyyideler, kanunla düzenlenir”.

kişinin konutuna, anılan faaliyetleri durdurmaya yönelik yapılan müdahalelerin konut dokunulmazlığını ihlal etmediği, bu kişinin faaliyetlerini gerçekleştirdiği yer her ne kadar konut vasfında kabul edilse dahi hakkın kötüye kullanılması nedeniyle konut dokunulmazlığı hakkı kapsamında korunmayacağı söylenebilecektir.

1.2.2.5. Olağanüstü Hallerde Konut Dokunulmazlığı Hakkının Korunması

1982 Anayasasının “ Olağanüstü Hal Yönetimi” başlıklı 119. Maddesi uyarınca; Savaş, savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddî şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde Cumhurbaşkanı ’nın yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebileceği düzenlenmiştir.

Yukarda sayılan olağanüstü hallerde vatandaşlar için getirilecek para, mal ve çalışma yükümlülükleri ile Anayasa’nın 15. maddesindeki ilkeler doğrultusunda temel hak ve hürriyetlerin nasıl sınırlanacağı veya geçici olarak durdurulacağı, hangi hükümlerin uygulanacağı ve işlemlerin nasıl yürütüleceği kanunla düzenleneceği açıkça belirtilmiştir.

Anayasa’nın 15. Maddesi temel nitelikteki hak ve hürriyetlerin ölçülü olmak şartıyla anılan sebeplerle ve uluslararası hukuktan meydana gelen mükellefiyetler ihlal edilmemek kaydıyla durdurulabileceğine işaret etmektedir.⁵⁰

---

⁵⁰Anayasa’nın 15. Maddesi uyarınca: “Savaş, seferberlik veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir. Birinci fıkrada belirlenen durumlarda, savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında,

Yabancılar için temel nitelikteki hak ve hürriyetlerin sınırlanması ise Anayasa'nın 16. maddesindeki düzenleme mucibince kanunla ve milletler arası hukuka uygun olarak sınırlanabilecektir.

İKİNCİ BÖLÜM

KONUT DOKUNULMAZLIĞINI İHLAL SUÇU

2.1. Genel Olarak Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu

Konut insan gelişimi açısından çok büyük bir öneme haizdir. Konut dokunulmazlığını ihlal suçunda yer alan; konut, işyeri, eklenti alanları da bu suretle önem arz etmektedir. İnsan dış alemdeki etkilerden en az etkileneceği alan olan konutunda zamanının çoğunu geçirmektedir. Bu alan özgürlük hakkını en derinden hissettiği anayasa ve kanunlarda özel koruma altına alınma gereği duyulan bir yerdir. Dolayısıyla konutun korunmasına yönelik önleyici ve koruyucu tedbirlerinin yerinde ve insan hakları açısından temel nitelikte olduğunu belirtmek gerekir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 1. maddesinde ceza kanunun amacı belirtilmiştir.⁵¹ Görüldüğü üzere amaçta sayılan ilk husus kişi hak ve özgürlükleridir. Konut dokunulmazlığı hakkı da temel hak ve hürriyetlerden olduğu için bu kapsamdadır.

---

kişinin yaşama hakkına, maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz”.

⁵¹ 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 1. maddesi uyarınca: “Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir.”

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Konut dokunulmazlığını ihlal suçu başlıklı 116. maddesinin gerekçesine bakıldığında; maddenin anayasa 21. maddede teminata alınan konut dokunulmazlığını ihlâl eylemlerini suç kabul ettiği görülmektedir. Konut dokunulmazlığının ihlal etme, kişiye özgülenmiş bulunan sükun ve barışı ve yuvasının, yaşamının selametle ve sulh ile cereyanı için bulunması gereken güvenlik duygusunun sarsılmasını ifade ettiği söylenebilecektir. Kişilere karşı gerçekleştirilen ve bunun yanında kişilerin sükununu ve güvenliğini ihlal eyleyen bu eylemlerin, hürriyete yönelik suçlardan olduğu belirtilmektedir.⁵² Dolayısıyla gerekçede de açıkça belirtildiği üzere konut dokunulmazlığını ihlalin muhatap aldığı husus şahsın huzur ve sükunu ile güvenlik duygusudur.

5237 sayılı TCK'nın 116. madde gerekçesine devamla bakıldığında; konuta veya açık rızaya hacet duyulmaksızın girilmesi mutad işyeri dışında kalan işyerlerine veya bunların eklentilerine rıza harici girilmesi veya rıza ile girilmiş olup da rıza sona erse dahi çıkılmaması şeklinde gerçekleşen eylemler ile suçun oluşacağı, belirli yani özgülenmiş bir kişi tarafından değil tüm şahısların suçu işleyebileceği, suçun aktif ya da pasif eylemle gerçekleşebileceği, failin hileli hareketleri ile girme veya çıkmama durumlarında da rızasızlığın varlığının kabulünün gerekeceği, ayrıca sadece rıza açıklamanın yeterli olmayacağı ayrıca rıza açıklamaya haiz kişinin yani hak sahibinin bunu açıklamış olmasının aranacağı, evlilik birliğinde veya konutun ortak kullanılması durumunda aile üyeleri veya konutta oturanlarca rıza verilebileceği ancak rızanın meşru amaca yönelik olması şartı aranacağı, son olarak da suçun tehdit ya da cebir kullanılmak suretiyle veya gece zaman diliminde gerçekleştirilmesi halinde, cezanın artırılacağı düzenlenmiştir.⁵³ Madde gerekçesinde, konut dokunulmazlığı ihlal suçunun özgü suç niteliğinde olmadığı, suçun pasif hareketler sergilemek suretiyle eylemsizlik şeklinde de gerçekleşebileceği, madde metninde belirtilen eylemlerin hak sahibinin rızasına hile ile hilel getirmek suretiyle gerçekleştirilmesi halinde rızanın bulunmadığına açıklık getirmesi, rızanın ancak açıklamaya muktedir olan kişi

---

⁵² Necati Meran, Hürriyetten Yoksun Bırakma: Tehdit-Şantaj, Konut Dokunulmazlığını Bozma, 1. bs. (Ankara: Seçkin, 2014), 180.

⁵³ A.g.e.,180-181.

tarafından yapılması halinde rızanın varlığından bahsedilebileceği, hususlarına açıklık getirmiş olması açısından önem arz etmektedir.

Konut dokunulmazlığının önemine binaen yasa koyucu, sadece TCK 116. ve 119. maddelerde konut dokunulmazlığını ihlal suçu ihdas edilmesini yeterli görmeyerek, işlenen suçlarda konutun özel olarak korunmasına yönelik yasal mevzuatımızda birçok hükme yer vererek bu korumayı pekiştirmiştir. Esasında konuttaki kişi özgürlüğüne müdahalelerin önlenmesi amacıyla kanun koyucunun bu özel korumayı gerekli gördüğünü düşünmekteyiz. Konutun özel olarak korunduğunu gösteren maddelere örnek verecek olursak;

Türk Ceza Kanunu'nun konut dokunulmazlığının ihlali başlıklı m. 116/1 fıkrası ve devamında TCK m. 116/2 fıkrasında işyerleri hakkındaki düzenleme ile konut ve işyeri dokunulmazlığı ihlalinin suç olarak ceza kanununda ayrıca düzenlenmesi,⁵⁴

5237 sayılı Ceza Kanunu'nda nitelikli hırsızlık başlıklı kanunun m. 142/4 fıkrasındaki düzenleme ile suçun konutta işlenmesi halinde şikayete tabi olmaması,⁵⁵

5237 sayılı Ceza Kanunu'nda, kötü muamele başlıklı kanunun m. 232/1 fıkrasındaki düzenleme ile ceza kanunlarında diğer suç tiplerine girmese de konuttaki kötü

---

⁵⁴ Türk Ceza Kanunu'nun konut dokunulmazlığının ihlali başlıklı m. 116/1-2 fıkraları uyarınca; “Bir kimsenin konutuna, konutunun eklentilerine rızasına aykırı olarak giren veya rıza ile girdikten sonra buradan çıkmayan kişi, mağdurun şikayeti üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Birinci fıkra kapsamına giren fiillerin, açık bir rızaya gerek duyulmaksızın girilmesi mutad olan yerler dışında kalan işyerleri ve eklentileri hakkında işlenmesi hâlinde, mağdurun şikâyeti üzerine altı aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur”.

⁵⁵ 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda, nitelikli hırsızlık başlıklı kanunun m. 142/4 fıkrası uyarınca: “Hırsızlık suçunun işlenmesi amacıyla konut dokunulmazlığının ihlâli veya mala zarar verme suçunun işlenmesi halinde, bu suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılabilmesi için şikâyet aranmaz”.

muamelenin aynı konutta birlikte yaşanan kişiler tarafından işlenmesi halinde suç olarak sayılması,⁵⁶

5237 sayılı Ceza Kanunu'nda, nitelikli yağma başlıklı işyerinde, konutta veya bu yerlerin eklentilerinde suçun işlenmesi halinde cezada artırım öngören kanunun 149/1-d bendi uyarınca suçun; “konutta, yol kesmek suretiyle ya da işyerinde veya bunların eklentilerinde işlenmesi” şeklinde belirtilen yerler arasında konutun, işyerinin veya bunların eklentilerinin sayılması,

5237 sayılı Ceza Kanunu'nda, kan bağı esas alınarak aynı konutta yaşamayan vermiş olduğu güven duygusu içerisinde bulunan kişiler arasında gerçekleşen bazı suçlar açısından indirim veya cezasızlık yoluna gidilmesi, örneğin banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu konu edinen m. 245/4-c bendi ve şahsi cezasızlık sebebi veya cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebep başlıklı kanunun 167. maddesi örnek verilebilir.⁵⁷

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda da konuta ilişkin ilgili hükümler bulunmaktadır. Örneğin; 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Tanıkların çağırılması başlıklı kanunun m. 43/4 fıkrasındaki düzenleme ile devleti ve milleti temsil eden Cumhurbaşkanı'nın tanıklığı için anayasa ve kanunlarca özel olarak korunan yer

---

⁵⁶ 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda, kötü muamele başlıklı kanunun m. 232/1 fıkrası uyarınca: “Aynı konutta birlikte yaşadığı kişilerden birine karşı kötü muamelede bulunan kimse, iki aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır”.

⁵⁷ Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu konu edinen m. 245/4-c bendi uyarınca: “Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin, zararına olarak işlenmesi hâlinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz”.

Şahsi cezasızlık sebebi veya cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebep başlıklı ceza kanunun 167. maddesi uyarınca; “Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin, zararına olarak işlenmesi halinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz. Bu suçların, haklarında ayrılık kararı verilmiş olan eşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamayan kardeşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamakta olan amca, dayı, hala, teyze, yeğen veya ikinci derecede kayın hısımlarının zararına olarak işlenmesi halinde; ilgili akraba hakkında şikayet üzerine verilecek ceza, yarısı oranında indirilir”.

olan konutunda, Cumhurbaşkanı'nın isteği halinde tanıklık yapabileceği belirtilmekle konutun özgürlük alanı olarak seçilmesi,⁵⁸

5271 sayılı CMK'nın m. 109 /3-j ve m. 109 /6 bentlerinde özel olarak korunan konuta yönelik sınırlandırmanın da karşılığı olarak ölçülülük ilkesi de gözetilerek kişilerin işledikleri suçların cezasının mahsubunda gözetilmesi,

5271 sayılı CMK'da gece yapılacak arama başlıklı kanunun m. 118/1 fıkrası ile konutta gece vaktinde arama yapılamayacağı belirtilmek suretiyle konutta aramanın ayrıca ve özel şartlar ile düzenlenmesi,

5271 sayılı CMK'da arama kararı başlıklı kanunun m. 119/4 fıkrasındaki düzenleme ile konutta aramanın ayrıca ve özel şartlar ile düzenlenmesi,⁵⁹

5271 sayılı CMK'da teknik araçlarla izleme başlıklı kanunun m. 140/5 fıkrasında yer alan düzenleme ve yukarıda belirtilen Anayasa, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu'nda yer alan düzenlemeler de konutun özel olarak korunduğunu göstermektedir.⁶⁰

2.2. Konut Dokunulmazlığı Suçunun 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Düzenlenişi

765 sayılı mülga ceza kanununda, konut dokunulmazlığını ihlal suçu Mesken masumiyeti aleyhinde cürümler başlıklı 193. ve 194. maddeler ihdas edilmiştir. 193.maddesinde memur dışındakiler açısından bir düzenleme mevcuttur.⁶¹Bu

---

⁵⁸ 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Tanıkların çağrılması başlıklı kanunun m. 43/4 fıkrası uyarınca; “Cumhurbaşkanı kendi takdiri ile tanıklıktan çekinebilir. Tanıklık yapmayı istemesi halinde beyanı konutunda alınabilir ya da yazılı olarak gönderebilir”.

⁵⁹ 5271 sayılı CMK'da arama kararı başlıklı kanunun m. 119/4 fıkrası uyarınca ; “ Cumhuriyet savcısı hazır olmaksızın konut, işyeri veya diğer kapalı yerlerde arama yapabilmek için o yer ihtiyar heyetinden veya komşulardan iki kişi bulundurulur”.

⁶⁰ 5271 sayılı CMK'da teknik araçlarla izleme başlıklı kanunun m. 140/5 fıkrası uyarınca: “Bu madde hükümleri, kişinin konutunda uygulanamaz”.

⁶¹ 765 sayılı mülga ceza kanununun 193.maddesi uyarınca : “Bir kimse kendisini oradan çıkartmak hakkını haiz olan birinin rızası hilafında veya hile ile veya gizlice meskenine veya

maddeye göre hak sahibi rıza vermeden ya da gizli bir şekilde veya hile kullanmak suretiyle konuta veya eklentilerine girilmesi halinde veyahut rızasızlık hali konuta giriş sonrası gerçekleşmesine rağmen fail konut veya eklentilerinden çıkmaz ise şikayet üzerine cezalandırılacağı belirtilmiştir.⁶²

765 sayılı Türk Ceza Kanununun 193/2 maddesinde suçun; “geceleyin “ ve “şiddet” istimaliyle” işlenmesi cezayı artıran haller olarak sayılmış olup 5237 sayılı ceza kanununun m. 116/4 fıkrasında ise “suçun gece vakti” veya “tehtit ya da cebir kullanılmak suretiyle işlenmesi durumunda bir seneden üç seneye hapis cezasına hükmedilir”, şeklinde yer verilmiştir. 5237 sayılı ceza kanununda da 765 sayılı ceza kanununun m. 193/2 fıkrasında sayılan nitelikli haller korunmuş olup ayrıca suçun tehdit ile gerçekleşmesi de nitelikli haller arasında sayılmıştır.

765 sayılı ceza kanununda yer verilen nitelikli hallerden farklı olarak, 5237 sayılı ceza kanunuyla yapılan düzenleme ile “kişinin şahsını tanınmaz bir şekilde getirmek suretiyle, imzası olmayan mektupla veya özel işaretlerle var olan ya da var sayılan suç örgütlerinin korkutucu gücünden yararlanılmak ve kamu görevinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle” işlenmesinin de cezayı artıran haller olarak kabul edildiği dolayısıyla suçun cezasını artıran nitelikli hallerde artırım yoluna gidildiği görülmektedir.

Buradan hareketle 765 sayılı eski ceza kanunu 194. maddesinde, memurun konut dokunulmazlığını ihlal suçu ayrı bir maddede düzenlenmesine karşın 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 119. maddesinde nitelikli hal olarak suçun kamu görevinin sağladığı

---

meskeninin müstemilatına girer veya rızasıyla girdikten sonra çıkmazsa sahibinin şikayeti üzerine bir aydan altı aya kadar hapis olunur. Eğer cürüm geceleyin veya eşhas aleyhinde şiddet istimaliyle veya silah ile veya birçok kimseler tarafından toplu olarak işlenmiş ise ceza altı aydan üç seneye kadar haptir, müddeiumumilikçe resen takibat yapılır”.

⁶² Canan Taştan Aktaş, “Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu” (Yüksek Lisans Tezi. Marmara Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019), 18.

nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesine yer verildiği dolayısıyla vasıflı hallerden sayılan durumun ayrı bir maddede düzenlenmediği görülmektedir.⁶³

2.3. Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçunda Korunan Hukuksal Yarar

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunda, kişinin eylemsel olarak bulunduğu yer veya ikamet yeri ya da özel hayatın devam ettirildiği yer olan maddi nitelikteki alanları değil, şahsın hürriyeti ile kişisel güven ve huzuru korunmaktadır. Ceza kanunumuza bakıldığında da görüleceği üzere konut dokunulmazlığını ihlal, hürriyete yönelik suçlar kısmında tanzim edilmiştir.⁶⁴

Konut dokunulmazlığı hakkında; her ne kadar şahısların evleri, işyerleri veya bunların eklentileri korunuyor olsa da, korumadan esas gayenin bu yerlerin niteliğinden kaynaklanmadığı, şahısların özel hayatlarını bu yerlerde sürdürdüğü gözetilerek diğer kişilere karşı şahısların huzur ve güvenlik duygusunun korumak olduğu söylenebilecektir.⁶⁵

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun madde gerekçesinde de; “güvenlik ve sükûnu ihlal eyleyen fiillerin” şeklinde ifade edildiği üzere bu suçta korunan hukuksal yarar kişi güvenliği ve sükunudur.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu konuyla ilgili olarak bir dosyada, kiraya verilmiş fakat sonrasında içindeki eşyalar kiracısınca taşınan dolayısıyla boş olan ve içerisinde iş adına bir icraatın devam etmediği bir deponun işyeri dokunulmazlığına konu edilmesiyle ilgili olarak, işyeri dokunulmazlığında kişi hürriyetinin koruma altına

---

⁶³ 765 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda, mesken masumiyeti aleyhinde cürümler başlıklı 194. maddesi; “Bir memur vazifesini suistimal ederek veya kanunda muayyen olan usul ve şartlar haricinde olarak aharın mesken veya müstemilâtına girerse üç aydan üç seneye kadar ve eğer bu işte evin içini araştırmak gibi başka keyfi bir muamele de yapacak olursa altı aydan üç seneye kadar hapis olunur. Eğer bu fiili hususi bir maksat uğrunda irtikap etmişse ceza müddeti altıda birden üçte bire kadar artırılır. Efradın ticaretgahları veya idarehaneleri gibi hususi mahaller usulsüz olarak araştırılırsa fail iki aydan iki seneye kadar hapis olunur”, A.g.e., 18.

⁶⁴ Meran, Hürriyetten Yoksun Bırakma: Tehtit-Şantaj, Konut Dokunulmazlığını Bozma,353.

⁶⁵ Köksal Bayraktar, vd., Özel Ceza Hukuku Hürriyete, Şerefe, Özel hayata, Hayatın Gizli Alanına karşı Suçlar, C.3, 1.bs. (İstanbul: On İki Levha, 2018), 173.

alındığı, boşaltılmış ve faaliyete devam etmeyen depoya girilmesinin işyeri dokunulmazlığını ihlal suçuna vücut vermeyeceği belirtilmiştir.⁶⁶ Dolayısıyla bu suçun meydana gelip gelmediği incelenirken kişi hürriyetinin ihlal edilip edilmediğine dikkat edilmelidir. İşyeri olarak faaliyet gösteren bir yerin kamuya açık olmaması halinde örneğin bir marketin deposuna izinsiz bir şekilde girilmesi halinde bu durumda market faaliyetine devam ediyorsa o zaman buradakilerin kişi hürriyeti ihlal edilmiş olacaktır, zira buradakilerin güvenlik korkusu nedeniyle huzurları bozulacaktır.

Bu suçta korunan hukuksal yarar ile ilgili olarak; aynı hakkın ihlal edildiğinden bahisle zilyetliğe karşı suç niteliğinde olduğu akla gelse de, üç sebeple bu görüş isabetli olmayacaktır. Birincisi zilyetliğe karşı suç niteliğinde olduğunun kabulü halinde fail bilerek ve isteyerek konutun zilyetliğini elde etmeye çalışmalıdır yani kastı hak sahibinin zilyetliğine yönelmelidir. TMK'nın 973. maddesinin birinci cümlesi uyarınca bir eşyada fiili olarak hakimiyet kuran kişi o eşyanın zilyedi olacağından, bu düzenlenmeden zilyetlik için zilyetlik iradesi ve fiili hakimiyetin bulunması gerektiği anlaşılmaktadır. Korunan hukuksal yarar zilyetlik olsa idi konuta yönelik bu irade ile hareket edilmesi şart olacaktır. Bu irade ile hareket edilmemiş ise suçun oluşmaması gerekir. Oysa konut dokunulmazlığını ihlal suçunda fail çoğu zaman konut üzerinde fiili hakimiyet kurma çabası içerisinde olmadan ya başka bir suç işlemek ya da hak sahibinin hürriyetine karşı müdahalede bulunmak amacıyla bu suçu işlemektedir. İkincisi, konut dokunulmazlığını ihlal sonucunda zilyetlik ihlal edilmeyecektir, zira konuta gizli olarak girilmesi halinde de failin fiili hakimiyete etki ettiği söylenemeyecektir. Üçüncüsü kanun koyucunun zilyetliği koruma gayesiyle hareket etmiş olsaydı sadece konut veya eklentisini korumaya almakla yetinmeyerek korunmak istenen zilyetlik olduğu için bu kapsamı geniş tutacak idi. Bir yeri kapsam dahilinde tutarak diğer yerleri dışlama ile hareket etmeyecek idi. Bu nedenlerle suçun zilyetliğe karşı suçlardan olmadığı kanaatindeyiz.⁶⁷

---

⁶⁶ YCGK. T:24.05.2016, S:1101-136. Abdulhalik Yıldız, vd., Yargıtay Ceza Genel Kurul Kararları, C:1 (Ankara: Kalkan, 2020), 487.

⁶⁷ Faruk Erem ve Nevzat Toroslu, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 9.bs. (Ankara: Savaş, 2003), 120-123.

Bazı yazarlar ise konut dokunulmazlığını ihlal suçunun özgürlüğe karşı suçlar arasında olduğunu belirtirler. Bu fikre aidiyetleri olanlar, yasanın eylemleri suç olarak kabulünde konutu sadece bir alan ile sınırlı olarak görmediğini bu alandaki kişi özgürlüğünü korumak gayesiyle hareket edildiğini savunurlar.⁶⁸

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunu karma suç olduğu fikrinde olanlara bakıldığında, bu suçta hem zilyetliğin hem de kişi özgürlüğünün ihlal edildiğini savundukları görülmektedir. Bu iki ihlal edilenden zilyetliğin daha çok ihlale maruz kaldığı fikrinde olanlar zilyetliğe karşı suçlardan, kişi özgürlüğünün daha çok ihlale maruz kaldığı fikrinde olanlar ise kişi özgürlüğünün ihlal edildiğini savunmaktadırlar.⁶⁹

Bu suçun aileye karşı veya şeref ve haysiyete karşı, ya da kendine özgü suç sayan yazarlar bulunmaktadır. Bu görüşler pek kabul görmemiştir, zira konut dokunulmazlığını ihlal suçunda kişilerin şeref ve haysiyeti hedef alınarak her olayda bu şekilde hareket edildiği söylenemez. Örneğin hırsızlık için konuta girilmesi durumunda kişinin şeref ve haysiyetinin zedelendiği söylenemeyecektir. Konutta mukim olan kişilerin de kim olduğu veya sayıları hakkında bilgi sahibi olunmadan da konut dokunulmazlığını ihlal suçu işlenebilmektedir. Dolayısıyla konutta kalanların ailesel bağları bulunmasa da bu suç oluşacağından aileye karşı suç olarak kabulü mümkün gözükmemektedir.⁷⁰

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun kamu düzenine karşı suç olarak benimseyen görüşlere bakıldığında, kamu düzenini ihlal eden suçların soruşturması ve kovuşturmasının şikayete tabi olması karşısında konut dokunulmazlığını ihlal suçunun şikayete tabi olması ve aslında işlenen her suçun kamu düzenini sarstığı dolayısıyla kamu düzenine etki ettiği netice itibariyle her suçun kamu düzeniyle birebir bağlantısının olduğu bilinmekle fakat kamu düzenine karşı suçlarda bu etkinin bağlantıdan çok tamamen kamu kapsar biçiminde olduğu dolayısıyla konut dokunulmazlığını ihlal suçunun kamu düzenine karşı suçlar arasında olmadığı kanaatindeyiz. Doktrindeki baskın görüş ise suçun özgürlük aleyhine suçlardan

---

⁶⁸ A.g.e., 121.

⁶⁹ A.g.e., 121.

⁷⁰ A.g.e.,122.

olduğudur, zira şüphesiz şahsın özgürlüğünü en iyi hissettiği yer konut olacaktır. Burada barınma dahil diğer birçok ihtiyacını gidermek suretiyle toplumsal hayata hazırlanan birey vardır.⁷¹

2.4. Suçun Unsurları

2.4.1. Maddi Unsurlar

2.4.1.1. Fiil

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunda; menedilen eylem konut, işyeri veya eklentileri üzerinde hak sahibi olan kişi tarafından başka bir deyişle bu yerlere girilmesine veya çıkılmasına izin vermek açısından muktedir olan kişi tarafından rıza verilmeden bu kişinin rızasına muhalif olarak o yere girmek veya o yere girildikten sonra buradan çıkılmamasıdır.⁷²

Konut dokunulmazlığının ihlali rıza hilafına bir yere girmek suretiyle aktif, o yere girildikten sonra buradan çıkılmaması suretiyle pasif hareket şeklinde gerçekleşebilir.⁷³ Konut dokunulmazlığını ihlal suçu, icrai veya ihmali hareketlerle oluşup, suçun oluşması için neticenin gerçekleşmesi aranmayacağından sırf hareket suçu kapsamında olduğu söylenebilecektir.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçu iki seçimlik hareket ile işlenebileceğinden, suçun oluşması için bu hareketlerden ikisinin birlikte gerçekleşmesi aranmayacaktır. Buradan iki seçimlik hareketin de gerçekleşmesi durumunda, örneğin failin rıza hilafına konut dokunulmazlığı kapsamındaki bir alana girmesi ve buradan çıkmaması halinde suçun oluşacağını belirtmek gerekir.⁷⁴

---

⁷¹ Güneş Okuyucu Ergün, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu, (Ankara: Çakmak,2010),36-38.

⁷² Mehmet Emin Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 17. bs. (Ankara: Adalet, 2018),173.

⁷³ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığı'nın İhlal Suçu, 77.

⁷⁴ İzzet Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. bs. (Ankara: Seçkin, 2018),179.

Konut dokunulmazlığını ihlal kapsamında; 5237 sayılı TCK ile mülga 765 numaralı TCK arasında fiil açısından farklılıklar bulunmaktadır. 765 numaralı mülga ceza kanununda bulunmasına karşın, 5237 numaralı ceza kanununda artık “ hile “ veya “gizlice” girmek hususları sayılmamıştır. Burada esasen bu hususların sayılmaması yeni düzenlemede bir eksiklik meydana getirmemiştir. Eski düzenlemeye bakıldığında hem rızaya aykırı olarak girmek hem de hile veya gizlice girmek sayıldığı için, hile ile veya gizlice girilmesinin rıza hilafı dışında gerçekleşebileceği düşünülse de, bu şekilde bir durum söz konusu olamayacağından yeni düzenlemenin yerinde olduğu kanaatindeyiz.⁷⁵

a) Girmek fiili

Hak sahibi, rızası dahilinde konutuna kimin gireceğine ve konutunda olanların kalmaya devam edip etmeyeceklerine karar verir, izin vermediği kişiler açısından hak sahibinin rızası dahilinde hareket etmeyerek konuta girme şeklinde eylem gerçekleştirme tipe uygunluğu meydana getirir. Konuta girme açısından suçun oluşması için, kişinin tamamen bütün vücuduyla konuta girmesi gerekeceğinden kısmi giriş ile suçun oluşmayacağı söylenebilecektir. Bu durumda konut dokunulmazlığını ihlal suçuna teşebbüs söz konusu olacaktır. Örneğin şahıs bir elini içeriye sokmuş ama daha tam olarak konuttan içeriye girmemişse veya bu sırada yakalanmışsa konut dokunulmazlığını ihlal suçuna teşebbüsten cezalandırılacaktır.⁷⁶

Suçun oluşması için girme şeklinde eylem gerektiği dolayısıyla failin bu kapsam dışındaki eylemlerinin anılan suçu değil başkaca suçu veya suçları oluşturacağı söylenebilir. Örnek vermek gerekirse; fail konutun duvarlarını boyar, içeriye dışarıdan gözetler, duvara veya cama zarar verir veya dışarıdan içerdekilere yönelik hakaret, tehdit ya da başkaca eylemlerde bulunursa konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşmayacaktır.⁷⁷

Konuta giriş açısından bakıldığında mutlaka kapıdan bir girişin olması gerekmeyecektir. Fail duvarı yıkarak veya pencereyi kırarak içeriye girebilir ya da

---

⁷⁵ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 389.

⁷⁶ A.g.e., 389.

⁷⁷ A.g.e.,389.

çatıdan girebilir. Yine aynı şekilde bir vasıta aracılığıyla da konuta girme söz konusu olduğunda konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşacaktır.⁷⁸

b) Çıkmamak fîli

Konutuna girilmesine rıza gösteren hak sahibi sonrasında bu rızasını geri alabilir, hak sahibi rızasını geri aldıktan sonra fail konuttan çıkmamakta ısrar ederse o zaman konut dokunulmazlığını ihlal etmiş olacaktır.

Yargıtay konut dokunulmazlığını ihlal suçu ile ilgili verdiği bir kararında; müştekinin hasım olduğu şahıs ile mevlit okutulan evde karşılaştıkları, ev sahibine husumetli olduğu sanığı evden kovmasını istediği, ev sahibinin sanığa çıkmasını istemesi ile tartışma başladığı ve sanığın evden çıkmayarak bir süre daha kalmaya devam ettiği olayda, sanığın çıkmamak suretiyle konut dokunulmazlığını ihlal suçunu işlediği bu

nedenle failin cezalandırılması gerekirken, failin beraat ettirilmesi nedeniyle hükmün bozulması kararı verilmiştir.⁷⁹

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun oluşabilmesi için, hak sahibi faile konuttan çıkılması yönünde iradesini yöneltmelidir. Yöneltilen irade fail tarafından anlaşılamayacak nitelikte ise örneğin ters bakışlarla ima şeklinde bir iradenin açık olmadığı anlaşıldığında bu durumda konut dokunulmazlığını ihlali oluşmayacaktır.

Failin konut dokunulmazlığını ihlali açısından “çıkma” şeklindeki eylemini ne kadar süreyle sürdürmesi gerektiği yönündeki soruya cevap verebilmek için konut dokunulmazlığını ihlal suçunda “çıkma” eyleminin ani mi yoksa sürekli mi olduğuna bakmak gerekir. Çıkmamak şeklindeki eylemin pasif durmak suretiyle hak sahibinin rızası hilafına belli bir süre devam ettiği, dolayısıyla mütemadi nitelikte olduğu söylenebilir. Kesin bir zaman verilememesine rağmen durum ve koşullara göre

---

⁷⁸ Ali Rıza Çınar, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçları, (Ankara: Turhan Kitabevi, 1999), 88.

⁷⁹ Yar. 2.CD. Esas: 2023/1559, Karar: 2024/6287, Tebliğ(18 - 2018/73400). Uyap veri tabanı [01.08.2024].

failin çıkmama şeklindeki eylemi açısından “makul bir süre” öngörülerek, failin bu sürede çıkmaması halinde konut dokunulmazlığını ihlal suçunun oluşacağı söylenebilecektir. Makul görülen süreler örnek olarak; failin hak sahibinin rızası dahilinde konuta girdiği zaman diliminde yanında getirdiği kendisine ait malzemeleri alma süresi, hak sahibinin ani gelişen konutu terk ettirmeye yönelik iradesine şaşırarak failin duraksama anı verilebilir.⁸⁰

c) “Girmek” ve “Çıkmamak” fiillerinin hak sahibinin rızasına aykırı olması

Konut dokunulmazlığını ihlal suçu 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu m. 116/1 ve m. 116/2 fıkralarında düzenlenmiştir.⁸¹ Maddede yer aldığı üzere rıza unsuru suçun tipikliğinde yer aldığından, rızanın varlığı halinde suç oluşmayacaktır.⁸²

Fail konuta girme yahut da çıkmama eylemlerini sergilerken bunlara hak sahibinin cevaz vermediğini veya vermeyeceğini bildiği halde bu eylemleri gerçekleştirmesi halinde, rızanın bulunmadığı açıktır. Hak sahibinin rızayı verme şekli somut olay açısından irdelenmelidir. Hak sahibinin aleni olarak rızayı vermesi veya yazılı olarak muvafakat vermesi durumunda rızanın varlığı noktasında şüphe bulunmamaktadır. Hak sahibi rızayı zımni olarak davranışlarıyla vermiş olabilir ya da rızası olmadığını

---

⁸⁰ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 390.

⁸¹ Konut dokunulmazlığını ihlal suçu 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu m. 116/1 ve m. 116/2 fıkraları uyarınca; “Bir kimsenin konutuna, konutunun eklentilerine, açık bir rızaya gerek duyulmaksızın girilmesi mutlak olan yerler dışında kalan işyerleri ve eklentilerine rızaya aykırı olarak girilmesi veya rıza ile girdikten sonra buradan çıkılmaması” ile oluşacaktır”.

⁸² Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu’nda Konut Dokunulmazlığı’nın İhlal Suçu, 82.

belli edecek şekilde bir tutum göstermemesi nedeniyle rızanın var olduğu noktasında failin yanılarak hataya düşmesine sebebiyet verebilir. Bu durumda fail hatasından somut duruma göre yaralanabilecektir.⁸³

Hak sahibi konutuna girilmesini istemediğini gösterecek birçok yöntem uygulayabilir. Bu yöntemler ifadesel yani söz ve işaret şeklinde olabileceği gibi simgesel örneğin konut veya bahçeyi diğer alanlardan ayrı gösterecek duvar, çit gibi bir engel koyabilir. Bu şekilde hareket eden hak sahibi örtülü olarak bir irade göstermiştir. Fail istediğinde bu engelleri bertaraf edebilir bu neticeye tesir etmeyecektir.⁸⁴

Bu suçta fail, hak sahibinin konutun girilmesine rıza göstermediğini yani bu yöndeki iradesini anlamasına karşın eylemlerini sürdürüp kasten hareket ederek sonuca ulaşmaya çalışmaktadır. Hak sahibinin nitelik olarak üst düzeyde bir yaklaşımla faile konuta girmemesi yönünden irade sergilemesi de beklenmez, dolayısıyla faile güç kullanma şeklinde bir irade de göstermesine gerek yoktur.⁸⁵

Hak sahibinin sükûtu da konutuna girilmesine veya kalınmasına müsaade ettiği anlamına gelmez. Burada sükut rıza olarak yorumlanamayacaktır. Hak sahibi öncesinde ve o esnada konutuna girilmesine rıza gösterir bir irade göstermeyerek konutunun pencerelerini veya konuta giriş yapılana engeli açık açık tutmuş olsa da bu durum konutuna girilmesine rızanın verildiğini göstermeyeceğinden, fail bu durumda hak sahibinin konutuna girerse konut dokunulmazlığını ihlal suçunu işlemiş olacaktır.⁸⁶

Hak sahibi konuta girilmesine başta rıza vermiş olabilir, sonrasında ise hak sahibi rızasının sona erdiğini gösterirse veya konuta girilmesine müsaade edilen kişi veya kişiler rızanın sona erdireceği hususunda aksini düşünemeyeceğimiz eylemlerde bulunursa doğal olarak hak sahibinin rızasının temadi ettiği söylenemeyecektir. Bu

---

⁸³ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 391.

⁸⁴ Veli Özer Özbek, vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 8.bs. (Ankara: Seçkin, 2015), 432.

⁸⁵ Erem ve Toroslu, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler,131.

⁸⁶ A.g.e.,130.

eylemlere hak sahibine karşı fiziksel veya sözel nitelikte şiddet, hakaret örnek verilebilir.⁸⁷

Konut tek bir bölmeden oluşmayabilir. Hak sahibinin belirli bir alan için verilmesi durumunda diğer bölüm veya alanlar için de rıza verildiği söylenemeyecektir. Örnek verecek olursak; iki katlı bir konutta sadece giriş katı için rıza verilmişse diğer kata çıkılması durumunda da konut dokunulmazlığı ihlal edilmiş olacaktır. Burada bir katta bulunabilme açısından konut sahibinin rızasını almış olan kişinin hile ile ya da farklı yollarla üst kata çıkması halinde suç oluşacaktır.⁸⁸ Bu yerlere failin hata ile girmesi durumunda ise hata hükümlerinden somut duruma göre koşulları oluştuğunda yararlanabileceğini düşünmekteyiz.

TCK'nın 116. maddesinde yer verilen "rıza ", aynı zamanda konuta "hile ile veya gizlice" girilmesini de kapsadığından ayrıca madde metninde bu hususlara yer verilmemiştir. 765 sayılı mülga TCK'nın 193. maddesi uyarınca konuta giriş veya konuttan çıkılmaması eylemlerinin hak sahibi tarafından rıza verilmeden gizli bir şekilde yahut hile kullanılmak suretiyle konuta girilmesi durumunda da konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşacağına yer verilmiştir.

TCK'nın 116. maddesinde konuta "hile ile veya gizlice" girilmesi hususlarına yer vermemesi bizce de isabetli olmuştur. Zira, gizli bir şekilde konuta girildiğinde hak sahibinin bilgisi dışında bu eylem gerçekleştiğinden, hile yoluyla konuta girilmesi durumunda ise hak sahibinin gerçek iradesi sakatlandığından rızasına itibar edilmeyeceğinden konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşacaktır.⁸⁹

Hak sahibine karşı uygulanacak aldatmaca durumunda yani hile yoluyla hak sahibinin iradesinin fesada uğratılması durumuna örnek vermek gerekirse; fail aynı apartmanda ikamet ettiğın, anahtarını evde veya işyerinde olduğu için konutuna giremediğini, çilingir çağırıldığını veya bir yakınının yedek anahtarı getireceğini beyan ederek o zamana kadar hak sahibinin konutunda beklemek istemiş olabilir. Bu durumda hak

---

⁸⁷ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığı'nın İhlal Suçu, 85.

⁸⁸ A.g.e., 83.

⁸⁹ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 390.

sahibinin rızası hile yoluyla sakatlanmıştır. İçeriye giren fail ister başkaca suç amacıyla girsin isterse de sadece konuta girmek amacıyla girsin artık konut dokunulmazlığını ihlal ettiğinden suç oluşacaktır.⁹⁰

Gizlenme yoluyla konuta kimin girebileceği hususunda irade beyan etmeye yetkili kişinin iradesinin fesada uğratılması durumuna örnek vermek gerekirse; hak sahibi başta konuta girilmesine rıza vermiş, ancak fail konuta girdikten sonra konutta gizlenmiş ise artık hak sahibinin rızasının devam etmediğini söyleyebiliriz. Zira hak sahibi failin konuttan çıktığını düşünerek başka yönde iradesini yönlendireceği muhatap artık ortada yoktur. Hak sahibinin rızası dahilinde konuta girilmiş ve hak sahibinin rızası sadece belli bir süre ile sınırlı ise bu sürenin sonunda fail konuttan çıkmamışsa gene hak sahibi belirli bir süre ile sınırlı olarak rızasını verdiği için konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşacaktır.⁹¹

d) “Girmek” ve “Çıkmamak” fiilleri bakımından rıza açıklamaya yetkili olanlar

Konutta hukuka uygun olarak mukim olan hak sahipleri rıza açıklamaya yetkilidir, fakat konutta oturmaya hakkı olmayan örneğin konuta hak sahibinin rızası hilafına giren, kalmaya devam eden kişiler rıza açıklamaya yetkili değildirler. Hak sahiplerinin konuta girecek veya konutta kalacak kişileri seçebilme hürriyeti tanınmasında esas alınan konutun mülkiyetini korumak olmayıp konut içerisinde yaşayan kişilerin kişi özgürlüğü, güvenliği, huzur ve sükununu korumak olduğu söylenebilecektir.⁹²

765 sayılı TCK’da konuta girilmesine rıza açıklama yetkisinin kimde veya kimlerde olduğuna yönelik bir düzenleme bulunmamaktaydı. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu m. 116/3 fıkrası uyarınca konut veya işyerinde ortak kullanım hakkına sahip kişilerden her birinin rıza açıklama yetkisi olduğu söylenebilir, ancak bu rızanın meşru amaca

---

⁹⁰ A.g.e., 391.

⁹¹ Erem ve Toroslu, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler,134.

⁹² Mustafa Ruhan Erdem, Durmuş Tezcan ve Rıfat Murat Önok, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Güncellenmiş 21.bs. (Ankara: Seçkin, 2023), 502 vd.

yönelik olması gerekir yoksa rıza verilmiş olsa dahi geçerli kabul edilmeyecek konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşacaktır.⁹³

Konut bir kişi tarafından kullanılıyorsa konuta kimin gireceğine yönelik razı olacak olan elbette ki kendisidir. Başkaca birinin açıklanan rızayı onaylaması veya açıklanan rızanın meşru nitelikte olup olmadığı bu durumda tartışma konusu olmayacaktır.

Konut birçok şahıs tarafından hep birlikte ortak olarak kullanılıyorsa bu şahıslardan herhangi birinin konuta girilmesi veya konutta kalınmasına müsaade edilmesi hususunda, konuta girilmesine veya kalınmasına verilen rıza meşru bir amaca yönelikse konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşmayacaktır.⁹⁴ Misal verirsek, aynı konutta yaşayan beş üniversite öğrencisinin herhangi birisi, beraber futbol maçı izlemek için başka birini konuta çağırırsa bu durumda konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşmayacaktır.

Birden çok odalı konutta iştirak halinde kullanıma açık olan alanlara girme noktasında her bir odada oturan kişi veya kişiler rıza açıklama hak ve yetkisine sahiptir. Dikkat edilmesi gereken husus bu rıza açıklaması diğer kullanım sahiplerinin haklarını zedelememesi gerektiğidir.⁹⁵

4721 sayılı TMK'nın m. 185/2. cümle ve m. 185/3. cümleleri uyarınca eşlerin kanundan doğan evlilik birliğinin mutluluğunu sağlama ve birbirlerine sadık kalma yükümlülüğü bulunmaktadır.⁹⁶ Bir eşin zina amacıyla başka birini konuta alması

---

⁹³ 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu m. 116/3 fıkrası uyarınca: “Evlilik birliğinde aile bireylerinden ya da konutun veya işyerinin birden fazla kişi tarafından ortak kullanılması durumunda, bu kişilerden birinin rızası varsa, yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanmaz. Ancak bunun için rıza açıklamasının meşru bir amaca yönelik olması gerekir”.

⁹⁴ Erdem, Tezcan ve Önok, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 565.

⁹⁵ Ergün, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu, 89.

⁹⁶ 4721 sayılı TMK'nın m. 185/2. Cümlesi uyarınca: “Eşler, bu birliğin mutluluğunu elbirliğiyle sağlamak ve çocukların bakımına, eğitim ve gözetimine beraberce özen göstermekle yükümlüdürler”.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun m. 185/3. cümlesi uyarınca: “Eşler birlikte yaşamak, birbirine sadık kalmak ve yardımcı olmak zorundadırlar”.

meşru amaç dışında olup bu yükümlülükleri ihlal etmesi hasebiyle konuta alınan kişi fail kendisine konuta alan eş haricindekine karşı bu suçu işlemiş olacaktır.⁹⁷

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun konuyla ilgili olarak bir dosyada, meşru amaç dışında bir eşin çağırması üzerine cinsel birliktelik için eve giren kişi hakkında, diğer eşin konuta cinsel birliktelik için girilmesine razı olmayacağını bilebileceğinden dolayı bu kişinin konuta rıza almadan girmesinin konut dokunulmazlığını ihlal suçunu oluşturacağı değerlendirilmiştir.⁹⁸

4721 sayılı TMK'nın madde 188/1. cümlesi eşlerin temsil yetkisi başlığı altında, her bir eşin ortak yaşam devam ettiği müddetçe ailenin devam edegelen ihtiyaçları için evlilik birliğini temsile muktedir olduğu düzenlenmiştir. Dolayısıyla her bir eş meşru amaç doğrultusunda diğer eşin iznine ihtiyaç duymadan konuta birini veya birilerini alabilecektir. Örneğin, eşlerden biri konuttaki su borularının patladığını ve evin su aldığını görerek bir usta çağırarak anılan arızayı gidermek amacıyla konuta birini sokmuşsa burada amacın meşru olduğu izahtan varestedir, dolayısıyla bu rıza ile konuta girilmesi neticesinde suç oluşmayacaktır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu 103/1-a, 103/1-b ve 104/1'de yer alan düzenlemelere bakıldığında onbeş yaşın tamamlanması ile birlikte, cinsel yönden rıza açıklama yetkisi verildiği görülmektedir.⁹⁹ Verilen rızanın sakatlanmamış olması ve dahi rıza verenin hukuken eylemleri anlamlandırabilmesi ve bu eylemlerin neticelerini

---

⁹⁷ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 393.

⁹⁸ Yar. 2.CD. E:2005/7752, K:2006/4882. Sümbül, Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu,72.

⁹⁹ 5237 sayılı TCK'nın m.103/1-a bendi uyarınca Cinsel istismar deyiminden; "On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış" anlaşılır.

5237 sayılı TCK'nın m.103/1-b bendi uyarınca ise; diğer çocuklara karşı cinsel istismar deyiminden; "sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranış" anlaşılır.

Reşit olmayanla cinsel ilişki başlıklı 5237 sayılı TCK'nın m.104/1 fıkrası uyarınca; "Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, onbeş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikayet üzerine iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır".

algılayabilmesi şartıyla bu rızanın geçerli olacağı söylenebilecektir. Konut Dokunulmazlığını İhlal suçu açısından baktığımızda ise, örneğin onbeş yaşını tamamlamış birinin anne ya da babasının rızasını almadan konuta cinsel birliktelik amacıyla birini alması durumunda, yasal düzenlemelere gözetildiğinde her ne kadar rıza açıklama yetkisi olduğundan bahisle konut dokunulmazlığını ihlal suçunun oluşmayacağı düşünülse de; anılan eylemin konutta yaşayan anne ve babanın konuttaki huzur ve sükununa, özgürlüklerine etki ettiği, anne veya baba bu amaç nedeniyle konutlarına girildiği hususunda haberdar olsalardı konuta girilmesine rızalarının olmayacağı gözetilerek, konut dokunulmazlığını ihlal suçunu oluşturacağı kanaatindeyiz.

İşyerlerinde kimler rıza açıklama yetkisine sahiptir diye baktığımızda, bu yetkinin meşru amaç şartıyla çalışanların her birinde ayrı ayrı olduğunu söyleyebiliriz.¹⁰⁰ Zira kanun koyucu işyerleri açısından irade açıklama yetkisi açısından bir sınırlama getirmemiştir. Çalışanların sahip olduğu hakka çalıştıran kişi yani işveren de sahiptir. Konuta veya girilmesi mutad olan işyeri haricindeki işyerlerine girmeye rıza almış kimse bu rızayı başkasına vererek konuta başkasını alma veya kalmasını devam ettirme hak ve yetkisine sahip değildir.¹⁰¹ Zira bu şahıs, kendisine tanınan rıza kapsamında yararlanan konumundadır, dolayısıyla yararlanan kişi başkasını yararlandıramayacaktır.

2.4.1.2. Fail ve Mağdur

Ceza kanunumuzda konut dokunulmazlığının ihlali özgü suç olarak düzenlenmediğinden, suç herkes tarafından işlenebilir. Fakat suç kamu görevlisince “kamu vazifesinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılarak işlendiğinde, konut dokunulmazlığını ihlal suçunun nitelikli haline dönüşür. 765 sayılı mülga ceza kanununun 194. maddesinde, konut dokunulmazlığının memurlar tarafından ihlal edilmesi suçunu 193. maddesinden ayrı bir maddede düzenlemesi failine göre bir

---

¹⁰⁰ Özbek, vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler,434.

¹⁰¹A.g.e.,434.

ayrım yaptığını göstermekteydi. Yeni düzenleme ile faile göre yapılan bu ayrımın ortadan kalktığı söylenebilecektir.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun mağduru konutta veya işyerinde veya bu yerlerin eklentilerinde yaşamını idame ettirenlerden olduğu söyleyebilir. Konutta aile üyeleri yaşamını idame ettiriyorsa bunların birbirlerine karşı konut dokunulmazlığını ihlal suçunu işlemeleri mümkün olmayacağından fail olamayacaklardır.¹⁰² Konut dokunulmazlığı, konutta yaşayan her bir kişi adına korunduğundan, konutta oturan aile bireylerinin birbirlerine karşı değil konut dışındaki kişilere karşı korunduğu söylenebilecektir. Konut veya eklentisinde ailenin yanında onlarla birlikte kalan çalışanlar açısından da aynı durum söz konusudur. Dolayısıyla aile üyelerinin, çalışanların odalarına girmesi veya çalışanların, aile üyelerinin odasına girmesinde konut dokunulmazlığının ihlali suçu oluşmayacağından, bu kişilerin de aile üyelerine karşı fail sıfatları olamayacaktır. Aile bireyleri ile birlikte kalan çalışanlar için, kendilerine girilmesi noktasında yasak konulan bir alan varsa buraya girme durumunda konut dokunulmazlığını ihlal suçunun oluşabileceğinden bu durumda çalışanları fail, aile üyelerinin de mağdur sıfatına haiz olması mümkün olabilecektir.¹⁰³

Aralarında ailevi bir bağ bulunmayan kişiler tarafından, konutun ortak kullanımı durumunda, konutun kısımlarında kimin nereyi kullanacağı hususunda belirleme yapılmış ise bu nedenle belirlenen yerler açısından, ortak kullanım hakkına sahip olanlar birbirlerine karşı fail veya mağdur olabilecekken; kimin nereyi kullanacağı hususunda belirleme yapılmamış ise konutta yer alan tüm bölümler için veya belirleme yapılsa dahi birlikte kullanım sağlanan banyo ya da tuvalet gibi alanlar için konutta yaşayan herkesin kullanım hakkı olduğundan, konutu ortak kullanım hakkına sahip olanlar birbirlerine karşı fail veya mağdur olamayacaktır.

4721 sayılı TMK boşanma ve ayrılık ile bu hallerde eşlerin ortak kullanılan konuttan yararlanma hakkında geniş kapsamda düzenlemeler içermektedir. 4721 sayılı TMK kapsamında ayrılık durumlarında bir eşin diğerine yönelik konut dokunulmazlığını ihlal suçunun işleyip işleyemeyeceğine bakıldığında, TMK'nın 170. maddesinden

---

¹⁰² Erem ve Toroslu, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 128.

¹⁰³ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığı'nın İhlal Suçu,98.

anlaşılacağı üzere “ayrılık” kararı tarafların aile birliğini tekrar tesis edebilmesi adına bir yöntem olarak öngörüldüğünü söylemek yanlış olmayacaktır. TMK’nın 171. maddesince belirlenen süre sonunda ayrılık durumu TMK’nın 172. Maddesinde belirtildiği üzere ortadan kalkacaktır. Dolayısıyla bu süre zarfında eşlerin birbirlerine karşı konut dokunulmazlığını ihlal suçunu işlemeleri mümkün olmayacaktır. Bu süre sonunda da taraflardan biri veya ikisi boşanma davası açıp da ayrı bir konutta ya da aynı konut için eşlerden birine TMK’nın 254. maddesi uyarınca tahsis söz konusu değilse, boşanma davası kesinleşene kadar eşlerin birbirine karşı konut dokunulmazlığını ihlal suçunu işleyebilmeleri mümkün olmayacaktır.¹⁰⁴

---

¹⁰⁴ 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun “Boşanma ve Ayrılık” başlıklı 170. maddesi uyarınca; “Boşanma sebebi ispatlanmış olursa, hâkim boşanmaya veya ayrılığa karar verir. Dava yalnız ayrılığa ilişkinse, boşanmaya karar verilemez. Dava boşanmaya ilişkinse, ancak ortak hayatın yeniden kurulması olasılığı bulunduğu takdirde ayrılığa karar verilebilir.”

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun “Ayrılık süresi” başlıklı 171. maddesi uyarınca; “Ayrılığa bir yıldan üç yıla kadar bir süre için karar verilebilir. Bu süre ayrılık kararının kesinleşmesiyle işlemeye başlar.”

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun “Ayrılık süresinin bitimi” başlıklı 172. maddesi uyarınca; “Süre bitince ayrılık durumu kendiliğinden sona erer. Ortak hayat yeniden kurulmamışsa, eşlerden her biri boşanma davası açabilir. Boşanmanın sonuçları düzenlenirken ilk davada ispatlanmış olan olaylar ve ayrılık süresinde ortaya çıkan durumlar göz önünde tutulur.”

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun “Aile konutu ve ev eşyası” üst başlıklı ve “İptal veya boşanma hâlinde” alt başlıklı 254. maddesi uyarınca; “Evliliğin iptal veya boşanma kararıyla sona erdirilmesi hâlinde, ailenin ortak kullanımına özgülenmiş ve eşler arasında eşit olarak paylaşma konusu olan konutta kalmaya ve ev eşyasını kullanmaya hangisinin devam edeceği konusunda eşler anlaşabilirler. Konutta kalma hakkını elde eden eş, bu hakkın tapu kütüğüne şerh edilmesini isteyebilir. Eşlerin aile konutunda kimin kalmaya ve ev eşyasını kimin kullanmaya devam edeceği konusunda anlaşamamaları hâlinde, hakkaniyet gerektiriyorsa hâkim, olayın özelliklerini, eşlerin ekonomik ve sosyal durumlarını ve varsa çocukların menfaatlerini göz önünde bulundurarak bu hakka hangisinin sahip olacağına iptal veya boşanma kararıyla birlikte re'sen karar verir; bu kararında kalma ve kullanma süresini belirleyerek tapu kütüğüne şerhi için tapu memurluğuna bildirir. Hâkim aksine karar

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu 197. maddesinde eşlerin birlikte yaşamasına ara verilmesi hususu detaylı bir şekilde düzenlenmiştir.¹⁰⁵ 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu 197. maddesi uyarınca eşler hakkında birlikte yaşamaya ara verilmesi durumunda eşler birbirlerine yönelik konut dokunulmazlığını ihlal edebileceklerdir.¹⁰⁶

Erkek ve kadın aynı konutta yaşayıp da aralarında duygusal bir ilişki bulunmakta olup evli değillerse birliktelik süresince konut ikisinin de kullanımında ortak nitelikte bulunduğundan tarafların birbirlerine yönelik konut dokunulmazlığını ihlal edebilmeleri mümkün değildir.

Aile fertleri aynı konut dışında farklı yerlerde yaşamını idame ettiriyor olabilirler. Bu durumda aile fertleri birbirlerine karşı konut dokunulmazlığını ihlal edebilirler. Fakat suçun oluşabilmesi için aile fertlerinin birbirinin konutuna girilmemesi hususunda rıza vermediği sarıh bir şekilde belirtilmelidir.¹⁰⁷ Aile bireyleri olup da aynı yerde yaşamayanlar ve akrabalar hakkında açıkça razı olmadıkları belirtilmemiş ise bu

---

vermedikçe hak, belirlenen sürenin bitiminde kendiliğinden sona erer. Ancak, bu süre sona ermeden yararlanan tarafın durumunda değişiklik olması hâlinde, diğer taraf hâkimden, kararın gözden geçirilmesini isteyebilir. Eşler konutta kira ile oturuyorlarsa hâkim, gerektiğinde konutta kiracı sıfatı taşımayan eşin kalmasına karar verebilir. Bu durumda, kiralayanın sözleşmeden doğan haklarını güvenceye almak için gerekli düzenleme yapılmasına iptal veya boşanma kararıyla birlikte resen karar verilir”.

¹⁰⁵ 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun “Birlikte yaşamaya ara verilmesi” başlıklı 197. maddesi uyarınca: “Eşlerden biri, ortak hayat sebebiyle kişiliği, ekonomik güvenliği veya ailenin huzuru ciddi biçimde tehlikeye düştüğü sürece ayrı yaşama hakkına sahiptir. Birlikte yaşamaya ara verilmesi haklı bir sebebe dayanıyorsa hâkim, eşlerden birinin istemi üzerine birinin diğerine yapacağı parasal katkıya, konut ve ev eşyasından yararlanmaya ve eşlerin mallarının yönetimine ilişkin önlemleri alır. Eşlerden biri, haklı bir sebep olmaksızın diğerinin birlikte yaşamaktan kaçınması veya ortak hayatın başka bir sebeple olanaksız hâle gelmesi üzerine de yukarıdaki istemlerde bulunabilir. Eşlerin ergin olmayan çocukları varsa hâkim, ana ve baba ile çocuklar arasındaki ilişkileri düzenleyen hükümlere göre gereken önlemleri alır”.

¹⁰⁶ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığı'nın İhlal Suçu,75.

¹⁰⁷ Artuk, vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 395-396.

durumda eylemleri konut dokunulmazlığını ihlal suçuna vücut vermeyecektir. Zira başka yerlerde yaşamını idame ettiren aile bireylerinin veya akrabaların adet gereğince bir diğerinin konutuna girebileceğinden, rıza olmadan yani rıza dışı girildiği ancak bu durumun açıkça belirtildiği durumlarda kabul edilebilecektir. Bu durum bulunmuyorsa rızanın olduğu öngörülür.¹⁰⁸

2.4.1.3. Konu

Suçun maddi konusu 5237 sayılı TCK'nın m. 116/1. fıkrasında "konut" ve "konut eklentisi", m. 116/2. fıkrasında ise, "açık bir rızaya gerek duyulmadan içine girilmesi veya burada kalınması mutlak olan alanlar dışında kalan işyerleri ya da bu yerlerin eklentileri"dir.

a) Konut

Türk Dil Kurumuna göre konut; "İnsanların içerisinde yaşadıkları apartman, ev vb. yer, ikametgâh, mesken", konut dokunulmazlığı ise "Öncesinde belirlenmiş olan hukuki şartların dışında kişilerin konutlarına girilmemesi, konutlarında arama yapılmaması ve eşyaya el koyulmaması hali", olarak açıklanmıştır.¹⁰⁹

Ev kavramı gündelik söylemde, bölgesi kuşatılmış üzeri örtülmüş mekanları belirtir. Bu mana ile çağrıştırılarak gerçekleştirilen söylemde maddenin kullanım alanı da sınırlandırılacaktır. Dolayısıyla ceza kanunumuzda bu kapsamı da içine alacak şekilde bir düzenleme yapıldığı söylenebilecektir.¹¹⁰

---

¹⁰⁸ Çınar, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçları, 81.

¹⁰⁹ Türk Dil Kurumu, <http://sozluk.gov.tr>, [01.01.2024].

¹¹⁰ Artuk, vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 398.

Türk Medeni Kanununa göre sürekli kalma niyeti ile kalınan yeri yerleşim yeri, bu yok ise ya da belirlenemiyor ise oturulan yeri “sürekli kalma niyeti” şartını aramadan yerleşim yeri olarak kabul ettiği söylenebilecektir.¹¹¹

Yasa koyucunun yerleşim yeri terimini kullanmaması bilinçlidir, zira maddenin muamele alanını geniş tutmak maksadıyla hareket ettiğinden bu şekilde hareket etmiştir.¹¹² TMK’da yerleşim yeri olarak anılan kavram ile 5237 sayılı ceza kanunumuzda konut dokunulmazlığını ihlaline konu olan konut kavramlarına bakıldığında, ceza hukukundaki konut kavramının daha geniş olduğu görülecektir.¹¹³ Konut dokunulmazlığını ihlalde özgürlüğü, güvenliği, huzur ile sükunu korumak amaç olduğu için konut kavramının geniş yorumlanması bu suretle konut kavramı ile geniş kapsam dahilinde koruma sağlanması bizce de isabetli olmuştur. Örneğin pansiyonda bir odanın yarım saatliğine de olsa tutulması durumunda burası ceza hukuku açısından konut kavramına gireceğinden konut dokunulmazlığı kapsamında korunacaktır.¹¹⁴ Kısa veya uzun süreli konaklama yeri olarak kalınabilen otel, pansiyon, motel vb. yerler ceza hukuku açısından konut kavramına dahil edilmese idi o zaman kişiler sürekli olarak konakladıkları yerlerde konut dokunulmazlığı kapsamında korunmadıkları için gerçekleşebilecek saldırılar sebebiyle huzur ve sükunlarının da zedelenmesine yol açacak idi.

---

¹¹¹ 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 19. maddesi uyarınca: “Yerleşim yeri bir kimsenin sürekli kalma niyetiyle oturduğu yerdir. Bir kimsenin aynı zamanda birden çok yerleşim yeri olamaz”.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 20/2 maddesi uyarınca: “Önceki yerleşim yeri belli olmayan veya yabancı ülkedeki yerleşim yerini bıraktığı hâlde Türkiye’de henüz bir yerleşim yeri edinmemiş olan kimsenin hâlen oturduğu yer, yerleşim yeri sayılır”.

¹¹² Özbek, vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 434.

¹¹³ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 398.

¹¹⁴A.g.e., 398.

Konut vasfı tayini için tahsis amacının konut olması gerekmez.¹¹⁵ Kullanım amacı başka da olsa konut dokunulmazlığını ihlal suçu kapsamında o yer konut niteliğinde olabilecektir. Kişi hayati gereksinimlerini kısmen de olsa bu yerde giderebiliyorsa o zaman bu yer konut vasfında olabilecektir.¹¹⁶

Kamusal alan vasfına haiz binalar esas olarak konut olarak kabul edilmez. Fakat bu yerlerde şahısların yatması, bu yerleri ikamet olarak kullanması veya bu yerlerin bir kısmının bu saikle tahsis edilmesi halinde konut olarak bu yerler kabulü mümkündür.¹¹⁷

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun konuyla ilgili olarak bir dosyada, okullarda eğitim verilen sınıfların TCK m. 116/2 fıkrasında belirtilen açık nitelikteki rızaya ihtiyaç bulunmadan girilmesi olağan olan alanlardan olmadığı, bu yerlerin eğitim faaliyetleri için öğretmenlerin, öğrencilerin ve bu kapsamda diğer ilgililerin girebileceği yerler olduğu belirtilerek, eğitim ve öğretim saatlerinde okul müdürü veya sınıf öğretmeninden izin alınmadan sınıfa giren kişinin, rıza almadan sınıfa girmesi ve sınıftan çıkması hususunda uyarılmasına rağmen çıkmaması şeklinde gerçekleşen eyleminin konut dokunulmazlığını ihlal suçunu oluşturacağı belirtilmiştir.¹¹⁸

Cezaevleri de içerisindeki mahkum veya tutukluların bu yerlerde yattığı ve temel ihtiyaçlarını burada karşıladığı gözetildiğinde konut benzeri kullanımın gerçekleştiği görülmektedir. Bu yerlerin konut dokunulmazlığını ihlal suçuna konu olup olmayacağına bakıldığında; bu yerlerde kalmanın hür iradeyle gerçekleşmediği, suçta korunan hukuki yararın şahıs hürriyeti olduğu, suç şüphesi altında bulunan tutukluların veya işlediği suçlardan dolayı mahkum olan kişilerin sınırlandırılmış hürriyetleri söz

---

¹¹⁵ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığı'nın İhlal Suçu, 48.

¹¹⁶ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 399.

¹¹⁷ Vural Savaş ve Sadık Mollamahmutoğlu, Türk Ceza Kanunu'nun Yorumu, C:2, (Ankara: Seçkin, 1998), s.2261.

¹¹⁸ YCGK, T: 11.12.2018 , S:96-623. Abdulhalik Yıldız, vd., Yargıtay Ceza Genel Kurul Kararları, 486.

konusu olduğu gözetildiğinde, cezaevlerinin konut dokunulmazlığını ihlal suçuna konu olamayacağı söylenebilecektir.¹¹⁹

Bir yerin konut niteliğinde olabilmesi için halihazırdaki kullanım durumuna da bakılması gerekmektedir.¹²⁰ Örneğin aileden miras olarak kalan veya kalacak olan ve mirasçının evlendiğinde oturmayı düşündüğü fakat halihazırda içinde kimsenin oturmadığı yer ceza hukuku açısından konut niteliğinde değildir. Dolayısıyla konut dokunulmazlığını ihlal suçu bakımından korunmayacaktır. Zira içerisinde kimse bulunmadığından, bu yerde korunması gereken kişi özgürlüğü, güvenliği, huzur ve sükunu da bulunmamaktadır. Ancak konutta kalmaya iş veya seyahat gerekçesiyle veya başka bir sebeple kısa süreli ara verilmesi durumunda konut vasfı korunmaya devam edecektir.

Konut olarak bir yerin kabul edilebilmesi için, bu yeri kullananlar dışındakilerin bu yerin diğer yerlerden ayrıldığını anlaması gerekir.¹²¹ Kullanılan yerin konut niteliğinin belirginliği farklı işaretlerle sağlanabilmektedir. Belirginlik, bu yerin etrafı duvarla kapanarak yapılabileceği gibi naylon ya da başkaca bezler ile bu alanı diğer yerlerden ayrılarak da yapılabilir. Dolayısıyla işaretlerin niteliği ya da bu yeri dış aleme karşı konut olarak belirginleştirmede kullanılan malzemenin cinsi, kalitesi, dayanıklılığı bir yerin konut olma vasfını tayin için önem arz etmez. Doğal olarak da bulunan yer örneğin mağara da konut olarak kullanılabilirdiğinden, bir yerin konut olarak kabulü için insan yapısı olması zorunluluğu şart değildir.

Bir yer belirli bir süre için kullanıma tahsis edilmiş sonraki dönemlerde kullanılmıyorsa, örneğin kışın kayak ve tatil için kullanılan bir yere yaz boyunca gidilmiyor, o yere kullanılmayan dönemlerde girilmesi durumunda eylem konut dokunulmazlığını ihlal suçu kapsamında değerlendirilecektir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun konuyla ilgili olarak bir dosyada, şikayetçinin çoğunlukla yazın kaldığı, içinde ev eşyalarının bulunduğu ve istenildiği takdirde istenildiği zaman içerisi kalmaya müsait olacak şekilde hazır bulundurulan konuta,

---

¹¹⁹ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 320.

¹²⁰ A.g.e., 399.

¹²¹ Erem ve Toroslu, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 124.

içinde kimse olmadan girildiğinin ve giren failin burada 5-6 gün süre ile kaldığının iddia edildiği olayda, iddia edilen fiilin sabit olması durumunda TCK'nin m. 116/4 fıkrasında yazılı gece vakti konut dokunulmazlığının ihlali suçunun oluşacağı değerlendirilmiştir.¹²²

Konut dokunulmazlığını ihlal suçu, hak sahiplerinin konutta bulunmadığı zaman diliminde de gerçekleşebilir. Hak sahipleri iş yerinde veya misafirlikte bulunabilir ya da şehir dışında olabilirler. Hak sahiplerinin suç işlenirken konutun içerisinde bulunmamaları haklarını zayi etmeyecektir. Dolayısıyla bu durumda da konut dokunulmazlığını ihlal suçunun işlenmesinde bir engel bulunmamaktadır.¹²³

Bir yeri konut olarak kabul edebilmek adına üzerinin kapatılma zorunluluğu bulunmamaktadır.¹²⁴ Ayrıca denizde veya yerden yüksekte de bu yer bulunabilir. Yani toprak ile bütünleşik olması toprağın üzerinde olması zorunluluğu da bulunmamaktadır. Dolayısıyla tekne, kamp çadırı, kamyonun yataklı bölmesi, uçağın, geminin ya da otobüsün yataklı kompartımanı konut niteliğinde olabilecektir.¹²⁵ Dikkat edilmesi gereken husus şahsi kullanım için tahsisin olup olmadığıdır. Yoksa ulaşım araçları başlı başına konut niteliğinde kabul edilmeyecektir.¹²⁶

Görünüş ve tamamlanış itibariyle oturmaya elverişli olan yerler, amaç itibariyle de kişilerin yaşam sürdürmesi için yapılmış olsalar da, henüz içerisinde kimse bulunmuyor, içerisine daha yerleşilmemiş ise, bu yerlere girilmesi halinde konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşmayacaktır. Burada şahısların yerleşmek amacıyla eşyalarını bırakmış olmaları, bu yerin yaşam sürdürülmesi adına bir eksiğinin bulunmaması suçun işlenebilmesine imkan vermeyecektir. Zira bu yerlere girilmesi

---

¹²² Yar. 2.CD. E:2008/17723, K:2009/11256, T:09/03/2009. A.g.e., 84.

¹²³ Ümit Çalışkan, “Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu”(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dicle Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü,2009) ,37-38.

¹²⁴ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu’nda Konut Dokunulmazlığı’nın İhlal Suçu, 47.

¹²⁵ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler,400.

¹²⁶ Ergün, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu,45.

halinde, bu yerlerde yaşayan kimse bulunmadığından; kişi hürriyeti, huzur ve sükunu açısından bir ihlal söz konusu olmayacaktır.¹²⁷

Hukuka uygunluk hususu bir yerin konut olarak kabulü açısından önem arz etmektedir. Şöyle ki; hukuka aykırı bir şekilde bir yere girilmesi durumunda örneğin başkasına ait olan bir konuta zorla girme durumunda giren kişi konut dokunulmazlığından yararlanamayacaktır.¹²⁸

4721 sayılı TMK'nın 707, 712 ile 713 maddelerince iktisap edilen yerler de artık hukuken edinen kişilerin mülkü olacağından, bu yerlerin hukuka aykırı iktisap edildiği veya başkasına ait olduğundan bahisle diğer koşulları taşımasına rağmen konut dokunulmazlığından yararlanamayacağı söylenemeyecektir.¹²⁹

---

¹²⁷ Çınar, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçları,61.

¹²⁸ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler,400.

¹²⁹ 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda "Taşınmaz mülkiyetini kazanma yolları" üst başlıklı ve "İşgal" başlık 707. Maddesi; "Tapu kütüğüne kayıtlı bir taşınmazın mülkiyetinin işgal yoluyla kazanılması, ancak kaydının malikin istemiyle terkin edilmiş olmasına bağlıdır. Tapuya kayıtlı olmayan taşınmazlar üzerinde işgal yoluyla mülkiyet kazanılamaz" şeklinde düzenlenmiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "Kazandırıcı zamanaşımı" üst başlıklı ve "Olağan zamanaşımı" alt başlıklı 712. Maddesi; "Geçerli bir hukukî sebep olmaksızın tapu kütüğüne malik olarak yazılan kişi, taşınmaz üzerindeki zilyetliğini davasız ve aralıksız olarak on yıl süreyle ve iyiniyetle sürdürürse, onun bu yolla kazanmış olduğu mülkiyet hakkına itiraz edilemez" şeklinde düzenlenmiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "Kazandırıcı zamanaşımı" üst başlıklı ve "Olağanüstü zamanaşımı" alt başlıklı 713. Maddesi uyarınca: "Tapu kütüğünde kayıtlı olmayan bir taşınmazı davasız ve aralıksız olarak yirmi yıl süreyle ve malik sıfatıyla zilyetliğinde bulunduran kişi, o taşınmazın tamamı, bir parçası veya bir payı üzerindeki mülkiyet hakkının tapu kütüğüne tesciline karar verilmesini isteyebilir. Aynı koşullar altında, maliki tapu kütüğünden anlaşılamayan veya yirmi yıl önce hakkında gaiplik kararı verilmiş bir kimse adına kayıtlı bulunan taşınmazın tamamının veya bölünmesinde sakınca olmayan bir parçasının zilyedi de, o taşınmazın tamamı, bir parçası veya bir payı üzerindeki mülkiyet hakkının tapu kütüğüne tesciline karar verilmesini isteyebilir".

Ceza kanunumuz kapsamında kalan konut için bu konutun kat mülkiyeti veya kat irtifakı kurulmuş bir ana gayrimenkul ya da boş bir arazi üzerinde kurulmuş sadece dışarıdan konut kullanımına tahsis edilme gayesi anlaşılan bir yer olması arasında fark yoktur. Sadece kat mülkiyeti veya kat irtifakı kurulmuş bağımsız bölümler için artık bu alanların dış alemde konut olarak kullanıma tahsis edilmiş olma belirginliği olup olmadığına bakılmayacaktır. Zira bu yerlerin belirgin olarak konut olarak kullanıma tahsis edildiği açıktır. Tabi konut dışında bağımsız bölüm niteliğindeki işyeri içinde aynı açıklamalar geçerlidir.

Hak sahibi konutu kumarhane, gazino, pavyon veya başka surette hukuka aykırı şekilde kullanıyor veya kullanıdırıyor olabilir. Bu durum konut dokunulmazlığından yararlanan ve konut dokunulmazlığını ihlal suçu kapsamında korunan konutun vasfını hukuken etkilemeyecektir.¹³⁰

Kamu hizmeti ifa eden kaymakamlık binaları, emniyet müdürlüğü binaları veya polis karakolları ya da adliyeler veyahut hastaneler TCK'nın m. 116/2 fıkrasında yer verilen şartların bulunması durumunda konut veya işyeri olarak kabul edilebilmesi mümkündür.

b) Konut eklentisi

Türk Ceza Kanunu'nun m.116/1-2 fıkralarında konut dokunulmazlığını ihlalin konut ve işyeri ile birlikte bu yerlerin eklentisini kapsadığı açıkça belirtilmiştir.¹³¹

---

¹³⁰ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığı'nın İhlal Suçu,53.

¹³¹ 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun m.116/1-2 fıkraları uyarınca; “Bir kimsenin konutuna, konutunun eklentilerine rızasına aykırı olarak giren veya rıza ile girdikten sonra buradan çıkmayan kişi mağdurun şikayeti üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Birinci fıkra kapsamına giren fiillerin, açık bir rızaya gerek duyulmaksızın girilmesi mutad olan yerler dışında kalan işyerleri ve eklentileri hakkında işlenmesi hâlinde, mağdurun şikâyeti üzerine altı aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur”.

Eklenti, ilk elden ya da vasıtalı bir şekilde konuta ilişiği bulunan, konutun kullanılmasına tahsis edilmiş olan veya onu tamamlayan, konuta ilintili olduğu belirli işaretlerle veyahut sınırlarla dış dđnyadaki diğer alanlardan ayrılmış yerdir.¹³²

Konutla yan yana veya onun yakınında olan alanlar eklentilere örnek verecek olursak; alışveriş merkezi işletmelerinin açık otoparkları, kafe bahçesi, evin önündeki havuz, evin yanındaki kümes, çiftlik evi yakınındaki ve çiftlikteki hak sahiplerinin kullanımında olan atların barınakları örnek verilebilir.

Hangi yerin eklenti vasfında olup olmadığını belirleyerek sınırlama yapmak yoluyla eklentileri tayin etmenin hatalı olacağı kanaatindeyiz. Bir yer esasen eklenti olarak bir olay içerisinde kabul edilmişken başka bir olayda kişi özgürlüğü, güvenliği, huzur ve sükununa hanel getirme etkisine sahip olamayacağı değerlendirilebilir. Bu yerin konuta uzaklığı, konuttakiler tarafından kullanım sıklığı ve amacı gibi birçok etken bu değerlendirmede esas alınabilecektir. Dolayısıyla eklenti vasfının tayini meselesi yargının ve öğretinin içtihatları uyarınca tayin ve tespit edilmektedir.¹³³ Bu uygulamanın eklenti vasfının somut duruma göre tespiti açısından yerinde bir uygulama niteliğinde olduğu kanaatindeyiz.

Bir yerin eklenti niteliğinde kabul edilebilmesi, dış alem tarafından anlaşılabilir bir konuta yönelik özgüleme amacı ihtiva etmesini gerektirmektedir. Bu durum bazen konutun etrafının duvarla çevrilerek bahçenin de konutun kullanımına dahil edildiğini gösterme suretiyle olabileceği gibi başka işaretlerle de olabilir. Örneğin eklenti alanını diğer yerlerden ayırma amacını gösteren sınırlardaki dikilen ağaçlar veya sınırlarda şerit halinde koyulan tahta veya demir engeller ya dikenli teller örnek gösterilebilir.¹³⁴Engellerin geçilebilir olup olmamasının bir önemi yoktur. Zira engel oranın tahsis amacını belirginleştiriyorsa, dışarıdan bakıldığında eklenti vasfı tayin edilebiliyorsa yeterli olacaktır.¹³⁵

---

¹³² Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 402.

¹³³ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığı'nın İhlal Suçu, 55.

¹³⁴ Nevzat Toroslu, Ceza Hukuku Özel Kısım, (Ankara :Savaş, 2015), 99.

¹³⁵ Artuk, vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 403.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun konuyla ilgili olarak bir dosyada, konutta kiralaayan vasfına haiz olan hak sahibinin oturduğu konutun avlusuna ilişkin konut dokunulmazlığını ihlal suçu kapsamında eklenti vasfına haiz olup olmayacağına ilişkin yaptığı değerlendirmede, somut olayda avlunun konutu içine aldığı, etrafının taş duvar ile sarılmış olduğu, konutu kullananların şahsi kullanımında bulunduğu her ne kadar avluya ait bir kapı bulunmasa da bu alana girilmesine rıza gösterilmediğine ilişkin dışarıdan bakıldığında açık ve anlaşılabilir engelin bulunmasından hareketle avlunun konutun eklentisi olduğu ve konut dokunulmazlığını ihlal suçu kapsamında korunacağı değerlendirilmiştir.¹³⁶

c) İşyeri ve eklentisi

4857 sayılı İş Kanunu'nun 2. maddesinde tanımlanan işyeri ve aynı maddede yer alan eklentilerin de işyeri olarak kabul edildiği açıkça belirtilmiştir. İş kanunu çerçevesinde işyeri, işverenin mal ya da hizmet üretim maksadıyla madden karşılığı bulunma zorunluluğu olmayan unsur ile işçilerin bir arada örgütlendiği birim olarak tanımlanabilmektedir.¹³⁷

Yukarıda iş kanunu çerçevesinde işyeri tanımına yer verilmiştir, fakat konut dokunulmazlığının ihlali açısından işyeri ve eklentisi kavramının kapsamının daha geniş olduğu söylenebilecektir. Ayrıca iş kanunundaki işyeri eklentileri hakkında

---

¹³⁶ YCGK., T: 11.12.2018 , S:96-623. Abdulhalik Yıldız, vd., Yargıtay Ceza Genel Kurul Kararları, 481-483.

¹³⁷ 4857 sayılı İş Kanunu'nun m. 2/1 fıkrası uyarınca: "İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birime işyeri denir".

İş Kanunu'nun m. 2/2 fıkrası uyarınca: "İşverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler (işyerine bağlı yerler) ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve meslekî eğitim ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçlar da işyerinden sayılır".

İş Kanunu'nun m. 2/3 fıkrası uyarınca: "İşyeri, işyerine bağlı yerler, eklentiler ve araçlar ile oluşturulan iş organizasyonu kapsamında bir bütündür".

sınırlı sayıda olmayan bir örnekleme yoluyla sayımın olduğu görülecektir. İş kanunu uyarınca bir yerin eklenti vasfı da somut olay çerçevesinde değerlendirilecektir.¹³⁸

Bir alanı işyeri olarak kabul edebilmek için üzerinin kapalı olması veya çatısının bulunması gerekmez. Örneğin bir marketin üzerinin açık ya da kapalı olması fark etmeksizin diğer şartları taşınması halinde işyeri olarak kabulü mümkün olabilecektir. Aynı zamanda bu yerin mülkiyetinin işverende olup olmadığına ya çalışan sayısının da işyeri vasfının oluşması için bir önemi bulunmamaktadır.

TCK'nın m. 116/2 fıkrası, açıkça bir rızaya ihtiyaç duyulmadan girilebilen yerler haricinde kalan işyerleri ve eklentilerine girilmesini suç saymaktadır. Öncelikle açık bir rıza aramadan hangi işyerlerine girilmesinin alışılmış olduğunun saptanması önem arz etmektedir. Örneğin eczaneler de işyeri niteliğinde olduğundan bir kişinin ilaç almak için eczanenin çalışma saatinde içeriye girmesi alışılmış olandır. Fakat nöbetçi eczane haricinde, eczanenin kapalı olduğu saatlerde ilaç almak için bile olsa içeri girilmesi işyeri dokunulmazlığını ihlal suçunu oluşturacaktır.

Başka örnekler vermek gerekirse yemek salonlarına, oyuncak, giyim, ayakkabı vb. dükkanlara girilmesi durumunda da işyeri niteliğinde olan bu yerlerin kapalı olmadığı çalışma saatlerinde girilmesi işyeri dokunulmazlığını ihlal suçu kapsamında bir suç oluşturmayacaktır. Zira bu yerlere girmek için işyeri sahibinin veya çalışanların ya da başka birinin rızasını veyahut iznini almaya gerek yoktur. Buralara herhangi birinden izin veya rıza almadan girilebilmesi olağan olandır. Fakat buralara fail girdikten sonra diğer müşterileri rahatsız edecek eylemleri nedeniyle ya da kapanış saati geldiği için çıkılması istendiği halde çıkmıyorsa veyahut işyeri sahibi failin girme eylemi öncesinde işyerine girilmesinde rızası olmadığını bildirdiği halde fail işyerine girmişse o zaman işyeri dokunulmazlığını ihlal suçu oluşacaktır.¹³⁹

Bir alan sadece işyeri olarak kullanıma tahsis edilmemiş olabilir. Örneğin halka açık olmayan sadece imalat yeri olan kullanılan bir işyerine, giriş için rıza verilmemesine rağmen giren ya da her ne kadar bu işyerine failin girmesine rıza gösterilmiş ise de sonrasında işyerinden çıkılması istendiği halde buradan çıkmayan fail, TCK m.116/2

---

¹³⁸ Eyrenci Öner, vd., Bireysel İş Hukuku,1.bs.(İstanbul:Legal,2004),33-34

¹³⁹ Erdem, Tezcan ve Önok, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku,502 vd.

fikra uyarınca cezalandırılacaktır. Bu işyeri çalışanlar tarafından geceleyin uyku ve dinlenme yeri olarak kullanılıyor ve gece bu işyerinde çalışma gerçekleşmiyorsa, bu yerdeki gece vakti kullanım konut olarak gerçekleştiğinden, fail bu işyerine gece vaktinde girdiğinde m. TCK m. 116/1 fıkra uyarınca cezalandırılacaktır. Gündüz çalışılan yer market olup geceleyin de markette çalışanlar bu işyerinde uyuyor ve temel ihtiyaçlarını bu yerde karşılıyorsa, fail tarafından buraya gündüz çalışma saatlerinde girilmesi durumunda suç oluşmayacak fakat çalışma saatleri dışında çalışanların uyku ve ihtiyaçlarını karşıladığı zaman diliminde buraya girilmesi durumunda failin eylemi TCK m.116/1 fıkra kapsamında kalacağından suç oluşturacaktır.¹⁴⁰

Girilmesi olağan olan işyerlerine çalışma saatlerinde girilmesi işyeri dokunulmazlığını ihlal suçu oluşturmayacaktır. Hemen hemen her işyerinde halka açık olan yerler dışında satılacak ürünlerin kabullerinin yapıldığı, hazırlandığı, depolandığı, çalışanların ihtiyaçlarını giderebildiği yerler bulunabilmektedir. Bu yerler halka açık olmadığı için buralara girilmesi TCK m. 116/2 fıkrası kapsamındaki suçu oluşturacaktır. Örneğin çalışanların yemek ihtiyaçlarını karşıladığı ve halka kapalı olan yere giren fail işyeri dokunulmazlığını ihlal etmiş olacaktır.¹⁴¹

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun kamu hizmetlerinden yararlanma hakkının engellenmesi suçu 113. maddede düzenlenmiştir.¹⁴² Fail kamu hizmeti ifa edilen yere girerek TCK 113. madde uyarınca kamu hizmetinin yerine getirilmesini engellemişse, bu halde TCK'nın m. 116/2 fıkrası uyarınca işyeri dokunulmazlığını ihlal suçu değil,

---

¹⁴⁰ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığı'nın İhlal Suçu, 69.

¹⁴¹ Erdem, Tezcan ve Önok, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 502 vd.

¹⁴² 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "kamu hizmetlerinden yararlanma hakkının engellenmesi" başlıklı 113. maddesi uyarınca: "(1) Cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla; a) Bir kamu faaliyetinin yürütülmesine, b) Kamu kurumlarında veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında verilen ya da kamu makamlarının verdiği izne dayalı olarak sunulan hizmetlerden yararlanılmasına, engel olunması hâlinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. (2) Suçun konusunun sağlık hizmeti olması hâlinde, verilecek ceza altıda biri oranına kadar artırılır" .

koşulları olduğu takdirde 5237 sayılı TCK'nın 113. maddesinde yer alan kamu hizmetinden yararlanabilme hakkının engellenmesi suçu oluşacaktır.¹⁴³

Resmi kurumlardan bazıları halka açık nitelikte değildir sadece bu kurumların personelleri tarafından girilmesi ve kullanımı için tahsis edilmiştir.¹⁴⁴ Örneğin adalet akademisi, polis akademisi, polis meslek yüksekokulu gibi personel yetiştirme merkezleri halkın kullanımına açık değildir. Bu gibi durumlarda somut olayda diğer koşulları taşıması halinde işyeri dokunulmazlığını ihlal suçu oluşacaktır. Resmi kurumların çalışma saatlerinde halka açık olan kısımları ise işyeri dokunulmazlığı kapsamında kalmazlar.

Yargıtay Ceza Genel kurulu bir kararında; failin belediye binasına kapı ve camlara zarar vermek suretiyle girdiği ve içeriden bir kısım para çaldığı olay ile ilgili olarak; belediye hizmet binasında olay tarihi itibarıyla kamusal faaliyetin devam ettiği de gözetilerek, belediyenin kamu hizmeti sunduğu yerin ve diğer hizmet sunulan yerlerin de diğer kamu hizmet yerleri gibi iş yeri vasfında olduğu belirtilerek, işyeri dokunulmazlığını ihlal suçu kapsamında korunacağı değerlendirilmiştir.¹⁴⁵

Konut eklentisi gibi işyeri eklentisinde de, işyeri ile birleşik olması ya da işyeri ve eklentinin dışarıdan çevrilmiş olması şartı dokunulmazlık kapsamında kalması için aranmayacaktır. Bunlar olmasa da, dışarıdan bakıldığında eklentinin işyerine ait olduğu bilinebilir ise belirginlik koşulu olduğundan işyeri eklentisi olduğu kabul edilebilecektir. İşyerine bağlı olan ve rıza alınmadan girilmesi durumunda işyerlerindeki huzurunu ve güvenlik duygusunu zedeleyebilecek yerler ya da işyerinin bir bölümü niteliğinde olsa da buraya girmek için açık bir rıza aranan yerler bu kapsamdadır.¹⁴⁶

---

¹⁴³ Özbek, vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler,429.

¹⁴⁴ A.g.e.,429.

¹⁴⁵YCGK. T:01.12.2015, S:287-433. Abdulhalik Yıldız, vd., Yargıtay Ceza Genel Kurul Kararları, 487.

¹⁴⁶ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığı'nın İhlal Suçu,71.

Bir alanın iş yerinin eklentisi vasfında olup olmadığının tayini için, bu alanı kullananların alandan yararlanma gayesini ve alanın o çevrede yaşam sürdürenler için manasını, örf adet gereğince bu yerin kullanım şeklini öncelikle öğrenmek gerekir. Bir çevrede iş yeri eklentisi vasfında kabul edilebilecek bir yerin, başka bir çevrede işyeri eklentisi vasfının kabulü mümkün olmayabilir. Dolayısıyla işyeri eklentisi olarak bir yerin kabulü keşif yapmak suretiyle ve o çevrede yaşayanların bu yeri nasıl nitelendirdikleri, bu yeri hangi amaçla kullandıkları göz önünde tutularak yapılmalıdır.¹⁴⁷

2.4.1.4. Daha Ağır Cezayı Gerektiren Nitelikli Haller

5237 sayılı TCK'da kişilere karşı suçlar kısmında ve hürriyete karşı suçlar bölümünde 119. maddede konut dokunulmazlığını ihlal suçunun nitelikli halleri düzenlemiştir. Anılan madde içeriğine göre, konut dokunulmazlığının ihlali suçu; silah kullanmak suretiyle, kişinin şahsını tanınmaz bir eşgale sokması suretiyle, imzası olmayan mektupla yada başkaca özel işaretlerle, birden çok kişi ile birlikte, var sayılan ya da var olan suç örgütlerinin meydana getirdikleri korkutucu güçten yararlanılarak, kamu görevinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi durumunda faile verilecek cezada artırımı gidilmiştir. Madde devamında suçun işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış hallerinin gerçekleşmesi halinde, bu suçtan da failin cezalandırılacağı düzenleme altına alınmıştır.

a) Fiilin cebir veya tehdit kullanılmak suretiyle işlenmesi ve neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış yaralama

TCK'nın m. 116/4 fıkrasına uyarınca, konut dokunulmazlığını ihlalin tehdit yoluyla ya da suç işlenirken cebir kullanılarak işlenmesi bu suçta cezayı ağırlaştırıcı sebeptir. Bu nedenle konut dokunulmazlığını ihlalin cebir ya da tehdit ile gerçekleştirilmesi halinde fail ayrıca cebir veya tehdit suçlarından cezalandırılmayacaktır.

Cebir Türk Dil Kurumu sözlüğünde “zorlayış” olarak tanımlanmaktadır.¹⁴⁸ Tehdit ise Türk Dil Kurumu sözlüğünde “Bir kimseyi, gelecek herhangi bir tehlike ile korkutma”,

¹⁴⁷ Çalışkan, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu, 23.

¹⁴⁸ Türk Dil Kurumu, <http://sozluk.gov.tr>, [21.11.2023].

“Tehlikeli ve zararlı bir durumu önceden hissettiren belirti” olarak tanımlanmaktadır.¹⁴⁹

Konut dokunulmazlığını ihlalde nitelikli durumların oluşabilmesi için cebir veya tehdidin her ikisinin birlikte bulunma şartı aranmayacaktır. Bunlardan sadece biriyle suçun işlenmesi nitelikli halin uygulanması için yeterli olacaktır. Cebir uygulanan şahıs, kendisine uygulanan zorun meydana getirdiği etkiyle eylem gerçekleştirmektedir. Tehdit altında ise, şahıs kendisine veya bir yakınına yönelik gerçekleştirilecek bir atak ile korkutulmaktadır. Fiili gerçekleştirenin sarf ettiği söylemler ya da eylemlerinin mağdurda ciddi korku oluşturması halinde tehdidin varlığından bahsedilebilecektir.

5237 sayılı TCK'nın m.116/4 fıkra kapsamında cebrin nitelikli hal olarak kabul edilmesi için, şahsa karşı kullanımının arandığı, şahıs dışında eşyaya karşı uygulanan cebrin bu kapsamda kalmadığı, cebir suçunu düzenleyen madde içeriğinde yer alan “bir kişiye karşı” şeklindeki lafızdan açıkça anlaşılmaktadır.¹⁵⁰

Tehdidin veya cebrin, konut dokunulmazlığını ihlal suçu işlendiği esnada, suçun işlenebilmesi adına bir araç olarak kullanılması gerekir. Konut dokunulmazlığını ihlal ettikten evvel veya ahirinde tehdidin veya cebrin kullanılması konut dokunulmazlığını ihlali açısından TCK m. 116/4 fıkrası uyarınca nitelikli hal oluşturmayacaktır.

Konut dokunulmazlığını ihlalde cebir veya tehdit ile işlenen suç açısından, TCK m.116/4 fıkrası lafzından anlaşılacağı üzere, konuttaki kişiler açısından ayırım yapılmadığından, konutta kimin bulunduğu fark etmeksizin bu kişilere karşı işlendiğinde nitelikli hal uygulama alanı bulabileceği söylenebilecektir. Dolayısıyla hak sahibinin misafiri de olsa ona karşı cebir veya tehdit uygulanarak konut dokunulmazlığı ihlal edilebilir.

---

¹⁴⁹ Türk Dil Kurumu, <http://sozluk.gov.tr> , [21.11.2023].

¹⁵⁰ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 405.

TCK m.116/4 fıkra uyarınca “cebir” den anlaşılması gerekenin, TCK m.86/2 fıkra kapsamında kalan, ağır nitelikte olmayan, basit tıbbi müdahalenin etki giderme açısından yeterli olacağı tür ve nitelikte olan yaralanmalar olduğu söylenebilecektir.¹⁵¹

TCK m.119/2 fıkrası uyarınca; konut dokunulmazlığının ihlali anında neticeten ağır yaralanmalara sebebiyet verilmesi halinde meydana gelen bu yaralanmadan da fail mesul tutularak iki ayrı suçtan dolayı ayrı ayrı cezalandırılacağı belirtilmiştir. Fail bu suretle konut dokunulmazlığını ihlalde kullandığı anında neticeten ağır yaralanmalara sebebiyet veren cebir nedeniyle konut dokunulmazlığını ihlal suçunun yanında TCK madde 87 uyarınca netice sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçundan da ayrıca cezalandırılır.

b) Suçun gece vakti işlenmiş olması

TCK'nın 116. maddesinin dördüncü fıkrası konut dokunulmazlığını ihlal suçunun gece vakti işlenmesi durumunda cezada artırım öngörmektedir. Türk Ceza Kanunu'nun 6/1-e bendi uyarınca; “gece vaktinden” ; güneşin doğuşundan öncesi ve batışından sonrası olmak üzere birer saat ara ile tayin edilen zaman dilimi anlaşılmalıdır.

Gece veya gündüz vakti mevsimsel veya bulunulan yer ya da bölgenin coğrafi konumuyla ilgilidir. Konut dokunulmazlığını ihlal suçu kapsamında suçun hangi zaman diliminde işlendiğinin tespiti nitelikli hal uygulama alanı bulup bulamayacağı yönünden yapılacak değerlendirme açısından önem arz etmektedir.¹⁵²

Konut dokunulmazlığını ihlali kesintisiz suç niteliğindedir. Kesintisiz suçlarda kesintinin gerçekleştiği anda suçun işlenmiş kabul edileceğinden fiili işleyenin gece başlayıp gündüze kadar eylemine devam etmesi ya da gündüz işleyip geceye kadar devam etmesi halinde eylemi sonlandırdığı veya eylemin sonlandırıldığı an suçun işlendiği andır. Bu durumda TCK m.116/4 fıkrası uyarınca ‘gece vakti’ nitelikli halinin uygulanabilmesi için fiilin sona erdiği anın gece saati zaman diliminde olması gerekir.¹⁵³

---

¹⁵¹ A.g.e.,405-406.

¹⁵² Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 407.

¹⁵³ Özbek, vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 411.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunda gece vaktinin cezayı artırım nedeni olarak öngören kanun koyucu bizce de isabetli düzenleme yapmıştır. Zira gece vakti birçok kişi veya aile için istirahat zamanı olarak kullanılmaktadır. Bu zamanlarda konut dokunulmazlığına karşı yapılan ihlalde hak sahibi; kişi özgürlüğü, güvenliği, huzur ve sükununa yönelik ihlali diğer vakitlere göre daha derinden hissettiği, bu zaman diliminde suçlunun teşhisin zor olabileceği ve suçlunun kaçmasının, gizlenmesinin de kolaylaşabileceği için bu vakit ayrı bir önem arz etmektedir.

c) Silahla işlenmesi

Silahın tanımına TCK'nın 6/1-f bendinde yer verilmiştir.¹⁵⁴ Maddede ateşli, patlayıcı, kesici, bereleyici, delici, yakıcı, boğucu, zehirleyici gibi bir takım etkisel özellikler belirtilmesine rağmen silah tanımı için bu sayım örnekleme yolu olup tahtidi bir sayım yapılmadığı açıktır. Maddede yer alan eylemsel olarak savunma ya da saldırı için kullanılacak vasıf ve mahiyetteki şeylerin somut olay kapsamında silah olarak kabul edilebileceği, silah olarak kabul edilecek eşya için başlangıçta bu saikle üretilmiş olmasının aranmadığı açıkça madde metninden anlaşılmaktadır.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunda nitelikli hallerden olan silahla işlenmesi halinin söz konusu olabilmesi için, silahın eylemi gerçekleştirenin üzerinde bulunması yeterli değildir. Eylemi gerçekleştiren fail, silahı bu suçu işlerken kullanmalıdır. Bu durum silahın teşhir edilmesi suretiyle olabileceği gibi kişiye doğrultmak suretiyle de olabilir. Burada kastedilen silahın korkutucu etkisinin suçun işlenmesinde aktif rol almasıdır. Suçun birden çok şahıs ile birlikte icra edilmiş olması halinde ise her bir şahsın ayrı ayrı silahı bulundurması veya kullanması suçun nitelikli halinin uygulanması için

---

¹⁵⁴ TCK'nın 6/1-f bendi uyarınca silah deyiminden: "1. Ateşli silahlar, 2. Patlayıcı maddeler, 3. Saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet, 4. Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler, 5. Yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeler anlaşılır".

aranmayacaktır. Yalnız faillerden birinde silah bulunması ve belirtilen şekilde bunun suçta kullanılması silahla konut dokunulmazlığını ihlali için yeterli olacaktır.¹⁵⁵

TCK m. 116'da yer alan suç işlendiği sırada silah kullanımının suçun işlenmesini kolaylaştıracağından hareketle nitelikli hal olarak düzenlenmesinin haklı ve isabetli olduğu görülmektedir. Zira silah unsuru mağdurun mukavemet gösterme düşüncesini zedelemekte birlikte mağdurda yaratacağı korku nedeniyle bu etkiyi meydana getirmektedir.¹⁵⁶

d) Kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle işlenmesi

Konut dokunulmazlığını ihlal eden kişi eşgalini belli ettirmeyecek bir surete getirdikten sonra konut dokunulmazlığını ihlal suçunu işleyebilir. Örneğin failin yüzün seçilmesini önleyecek derecede yüzüne bir maske geçirerek suçu işlemesi durumunda bu nitelikli hal söz konusu olabilecektir. Ayrıca şeklini değiştiren failin bu şekliyle konut dokunulmazlığı ihlal edilen şahsı korkutabilecek nitelikte olması suçun nitelikli halinin uygulanabilmesi için aranmayacaktır.¹⁵⁷

Konut dokunulmazlığını ihlalin TCK madde 119 uyarınca imzası olmayan mektup ya da özel şekil veya işaretlerle gerçekleştirilmesi açısından bakıldığında, imzası olmayan mektup ya da özel şekil veya işaretlerle suçun işlenemeyeceği söylenebilecektir, zira suçun oluşabilmesi için kanunda belirtilen seçimlik hareketlerden olan konuta girmek veya konuttan çıkmamak şeklindeki seçimlik eylemlerin mektup veya özel işaretlerle gerçekleştirilemeyeceği açıktır.¹⁵⁸

Fail gönderdiği tehdit mektubuyla hak sahibinde korku ve endişe meydana getirerek hak sahibinin konutuna girmesine veya konutunu güven içerisinde kullanmasına engel olmuş ise bu durumda da TCK m.116 kapsamında konuta “girmek veya çıkmamak” şeklinde eylemler gerçekleştirilmediğinden konut dokunulmazlığını ihlal suçu

---

¹⁵⁵ Osman Yaşar, Hasan Tahsin Gökcan ve Mustafa Artuç, Türk Ceza Kanunu, 3. Cilt, 2. bs.(Ankara: Adalet, 2014), 3932.

¹⁵⁶ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 365.

¹⁵⁷ A.g.e.,221.

¹⁵⁸ A.g.e.,365.

kapsamında değerlendirilemeyecektir. Failin hak sahibine karşı konutuna veya işyerine zarar vereceğinden bahisle yaptığı tehdit ise TCK m.106/1 fıkra üçüncü cümle kapsamında kalacaktır. Buna karşı hak sahibinin konutunu kullanmasına fiili bir şekilde kısmen veya tamamen engel oluşturmak maksadıyla fail tarafından gerçekleştirilen eylemler diğer kanuni koşulların oluşması halinde TCK m.154 kapsamında değerlendirilebilecektir.

e) Birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi

Konut dokunulmazlığının ihlali birden çok kişi ile birlikte, iştirak halinde işlendiğinde suçun nitelikli hali söz konusu olacaktır. Sonuç olarak suçun icra eylemleri uygulanırken bu eylemleri birlikte uygulayanların en az iki şahıs olması gerekir. Burada şahıslar arasında suç işlenmeden iştirak iradesinin bulunması aranmayacaktır. İştirak iradesi bulunmasa da suçun iki kişi tarafından iştirak halinde işlenmesi durumunda suç oluşacaktır.¹⁵⁹

f) Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi

Gerçekte mevcudiyeti olan ya da mevcut olmasa da varlığı kabul edilen, varsayılan suç örgütlerinin meydana getirdikleri korkutucu nitelikteki güçten yararlanılmak suretiyle konut dokunulmazlığını ihlal suçunun işlenebilmesi için, var olması zorunlu olmayan ancak var sayılsa dahi yeterli kabul edilen bir örgütün isminin kullanılması şartı aranmaktadır. Bu kapsamda suç işlenirken örgütün korku yaratıcı etkisinden faydalanılmaktadır. Korkuya etken husus; hak sahibine karşı yapılan zarar verici eylemin birden çok şahıs tarafından gerçekleştirilmesi ayrıca örgütün doğurabileceği etkinin bilinmiyor oluşudur.¹⁶⁰

Bu nitelikli halin uygulama alanı bulması için eylemi gerçekleştiren şahsın anılan örgüte üyeliği şart değildir. Failin mağdura karşı, örgütle ilintisine ilişkin bildirimde bulunarak, örgütle iletişim kuracağını ve örgütü suçun işlenmesinde kullanacağını

---

¹⁵⁹ Erdem, Tezcan ve Önok, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 502 vd.

¹⁶⁰ A.g.e, 339.

söylemesi veya bu minvalde mağduru etkilemesi halinde nitelikli hal uygulanabilecektir.¹⁶¹

g) Kamu görevinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi

5237 sayılı TCK'nın 6/1-c bendinde göre kamu görevlisi kavramından anlaşılması gereken husus açıklanmıştır.¹⁶² Tanımdan hareketle görülen iş kamusal nitelikte ise ve bu faaliyete katılımının da sağlanmış olması durumunda bu işi görenin kamu görevi ifa ettiği somut olaya göre tayin edilebilecektir. TCK'nın 119/1-e bendi uyarınca konut dokunulmazlığı suçunun kamunun görevlendirmesi ile sağlanan nüfuz ile gerçekleştirilmesi halinde bu nitelikli hal oluşacaktır.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun kamunun görevlendirmesi ile sağlanan nüfuz ile gerçekleştirilebilmesi için iki şartın bir arada bulunması gerekir. Bu şartlardan birincisi; failin kamu görevinin olması, ikincisi ise suçun kamunun görevlendirmesi ile sağlanan nüfuz ile bu görevi kötüye kullanarak işlenmiş olmasıdır. Bu nedenle kamu görevi, suçun işlenmesinde bir avantaj sağlamalı ve mağdur üzerinde suçun işlenmesini kolaylaştırıcı bir etki bırakmalıdır. Örneğin konuta arama kararı ile geldiği söylenerek polis kimlik kartını göstermek suretiyle giren fakat elinde arama kararı olmadan, hak sahibine karşı özel sebepler nedeniyle husumet besleyen kamu görevlisince konuta giriş yapılması durumunda nitelikli konut dokunulmazlığını ihlal suçu işlenmiş kabul edilecektir.¹⁶³

TCK'nın 120. maddesinde haksız arama suçu düzenlenmiştir. Buna göre; hukuki bir dayanak olmadan bir kişinin üzerinin ya da eşyalarının aranması durumunda, bu aramayı gerçekleştiren görevli kamu kişisi cezalandırılacaktır. Hukuki bir dayanak olmadan başkasına ait konuta giren kamu görevlisi, konuttaki kişilerin üzerinde veya konutun içerisindeki eşyalara yönelik arama yaparsa konut dokunulmazlığını ihlal

---

¹⁶¹ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 1161.

¹⁶² 5237 sayılı TCK'nın 6/1-c bendine göre: “Kamu görevlisi deyiminden; kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi anlaşılır”.

¹⁶³ Çalışkan, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu, 63.

suçunun dışında ayrıca TCK'nın 120. Maddesinde düzenlenen haksız arama suçundan da cezalandırılır.¹⁶⁴

2.4.2. Manevi Unsurlar

2.4.2.1. Kast

TCK'nın m. 21/1. fıkrasına göre, suçun kanunda yer alan unsurlarını bildiği ve istediği halde suçu işleyen kişi kasten hareket etmiş olacaktır. TCK'nın m. 22/1 ve m. 22/2 fıkralarına göre ise taksir, gerekli dikkatin ve özenin gösterilmemesi nedeniyle meydana gelen ve eylemin yasada belirtilmiş olan neticesi öngörülmeyle gerçekleştirilen eylemlerdir. Taksirli suçtan sorumluluk için kanunda bu sorumluluğun açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

Konut dokunulmazlığı suçunun taksirle işlenebileceğine kanunda yer verilmediğinden suç kasten işlenebilir. Buradaki kast, failin, başkasının konut dokunulmazlığını bilerek ve isteyerek ihlal etmiş olmasıdır.¹⁶⁵

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunu düzenleyen 5237 sayılı TCK'nın 116. maddesinde yer alan düzenlemeye bakıldığında; suçun meydana gelmesi için hangi saikle hareket edileceğine dair bir hususun belirtilmediği görülmektedir. Dolayısıyla suçun işlenmesinde özel bir kastın aranmadığı genel kastla da suçun işlenebileceği söylenebilir. Failin gayesinin konut dokunulmazlığı ihlal etme olup olmadığı araştırılmayacaktır. Örneğin kasten öldürme amacıyla konut dokunulmazlığının ihlali halinde iki ayrı suç oluşacaktır. Ancak konut dokunulmazlığını ihlal, işlenen suçun vasıflı hali ise örneğin TCK'nın 149/1-d maddesi uyarınca yağma suçunun konutta işlendiği durumda cezayı artıran nitelikli hal kapsamında kaldığından sadece ilgili suçtan cezalandırma yoluna gidilecektir.¹⁶⁶

Suçun işlenmesi olası kastla da işlenebilecektir. Şöyle ki; fail hak sahibinin konutuna girilmesine müsaade etmeyeceğini düşünmüş ancak olursa olsun farazisiyle konuta

---

¹⁶⁴ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığı'nın İhlal Suçu, 128.

¹⁶⁵ Ayhan Önder, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4.bs. (İstanbul: Filiz, 1994), 74.

¹⁶⁶ Erem ve Toroslu, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 287.

girmişse veyahut konuta rıza dahilinde girmiş ancak rıza sonlanmasına karşın hak sahibinin konutta kalmasına rıza vermeyeceğini öngörüp olursa olsun yaklaşımıyla hareket etmişse ve bu suretle konuttan çıkmazsa bu durumda manevi unsur tamamlandığından suç oluşacaktır.¹⁶⁷

2.4.3. Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Bulunmaması

Ceza hukukunda düzenlenen suç tipine uygun olan ve suçun oluşması adına eksik bir ögesi kalmayan fiilin, hukuk alemindeki aykırılığının ortadan kaldırılması hukuka uygunluk nedeni olarak adlandırılmaktadır.¹⁶⁸

5237 sayılı TCK'nda hukuka uygunluk nedenlerine bakıldığında dört üst başlık altında derlendiği görülmektedir. Bunlar yasadaki sırasıyla a)Rıza, b) Hakkın kullanımı, c)Kanun hükmünü uygulama, d)Hukuka uygun emri uygulama, e)Meşru savunma, olarak sayılabilir.

2.4.3.1. İlgilinin Rızası

TCK'nın m.26/2 fıkrasında belirtildiği üzere, niteliği itibariyle mutlak tasarruf sağlayan hakkı elinde bulunduran hak sahibinin, bu hakka yönelik müdahaleye verdiği rıza da tasarruf niteliğinde olacağından, failin bu hakka yönelen eylemi suç oluşturmayacaktır. Bu rıza şüphesiz rıza vermeye muktedir olabilecek yetkiye haiz hak sahibi tarafından verilebilir.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunda hak sahibinden anlaşılması gereken; konut veya işyerinin mülkiyet hakkını elinde tutan kişi değildir. Zira konutun veya işyerinin mülkiyeti bir başkasına ait olsa da örneğin konut veya işyeri içerisinde oturan kiracı bu korumadan yararlanabilecektir. Hürriyetine karşı saldırıda bulunanların hakkı ihlal edildiğinden, bunlar bu yerlere girilmesinde rıza vermeye yetkili kişilerdir.¹⁶⁹

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun konuyla ilgili olarak bir dosyada, çalışma saatleri içerisinde açık bir rızaya gereksinim duyulmadan şarküteri dükkanına girilmesinin

---

¹⁶⁷ Çınar, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçları, 128.

¹⁶⁸ Uğur Alacakaptan, Suçun Unsurları, (Ankara: Sevinç, 1975), 95.

¹⁶⁹ Çalışkan, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu, 42.

mutad olduğu, buraya çalışma saatlerinde girilebileceği, ancak somut olayda çalışma saatlerinde dükkana konuşmak maksadıyla gelerek sonrasında çıkan tartışmada katılanı yaralayan sanık ile ilgili olarak, katılanı yaralama eylemi ile artık işyerinde kalmasına yönelik razı olunmadığının veya olunmayacağına ayrıca açıklanmasına gerek kalmadığı, doğal olarak yaşananlardan sonra kendisine işyerinde kalınmasına razı olunmayacağına açık olduğu ve sanığın da bunu bilebileceğinden dolayı eyleminin makul sürede işyerini terk edip etmediği gözetilerek işyeri dokunulmazlığını ihlal suçu oluşturabileceği değerlendirilmiştir. Sanığın katılanı yaralama eyleminden sonra işyerinde kalınmasına razı olunmadığı veya olunmayacağı açık olsa da sanık makul yani hayatın olağan akışına göre kabul edilebilir bir sürede iş yerinden ayrılmışsa bu durumda iş yeri dokunulmazlığını ihlal suçu oluşmayacaktır. Somut olayda sanığın katılanı yaralama eyleminden sonra iş yeri niteliğinde olan şarküteri dükkanından makul sürede ayrılıp ayrılmadığı tespit edilemeyip bu husus şüpheye kaldığından sanığın lehine yorumlanarak makul sürede ayrıldığı dolayısıyla iş yeri dokunulmazlığını ihlal suçu oluşmayacağı değerlendirilmiştir.¹⁷⁰

2.4.3.2. Hakkın Kullanılması

TCK'nın 26. Maddesi uyarınca; niteliği itibariyle mutlak tasarruf sağlayan hakkı elinde bulunduran hak sahibinin, bu hakka yönelik rıza vermesi sonrasında ve bu kapsamda işlenen suçtan fail cezalandırılmayacaktır. Örneğin aile konutunun eşlerden birine kanunen tahsisi durumunda, her ne kadar konut diğer eşin mülkiyetinde bulunsa ve diğer eş de konuttan çıkılmasını talep etse dahi kanunen kendisine tahsis hakkı verilen eşin konuttan çıkmaması ile suç oluşmayacaktır. Başka bir örnek vermek gerekirse, tedavi amacıyla konutuna özel sağlık görevlilerinin girmesi için muvafakat veren kişinin tedaviye ihtiyaç duyduğu zaman diliminde bu amaçla konutuna sağlık görevlilerinin girmesi ile konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşmayacaktır.

Hakkın hukuka uyar şekilde kullanılması için her şeyden evvel bu hakkın varlığı gerekir ve kişiye hukuk sisteminde bahsedilen bu hak özelinde kullanım sağlanmalıdır. Ayrıca kişi bu hakkını çerçevesiz, sonsuz şekilde kullanım hakkına sahip

---

¹⁷⁰ YCGK. T:11.10.2018, S:3-423. Abdulhalik Yıldız, vd., Yargıtay Ceza Genel Kurul Kararları, 486.

değildir.¹⁷¹Örneğin kişi apartman dairesinde ikamet etmekte olup, dairenin kolonlarını kesmeye çalışırsa bu durumda oluşturacağı tehlike diğer daireleri de etkileyeceğinden, konut dokunulmazlığı hakkını ileri sürerek eylemine müdahaleyi engelleyemeyecektir.

2.4.3.3. Kanun Hükmünü Yerine Getirme

5237 sayılı TCK'nın m.24/1 fıkrasına göre, kanunun emrettiği hükmün yerine getirilmesi nedeniyle kimse cezalandırılmayacaktır. Toplumdaki her kişinin bu kapsamda yetkilendirilmediği, bunun için öncelikle kanunun emrini yerine getirme ile yetkilendirilmiş olunması gerekeceği açıktır. Fail aslında tipe uygun bir eylem gerçekleştirmiştir fakat bu eylem hukuka uygun olduğu için suç oluşmayacaktır.¹⁷²

Maddede yer alan kanun tabirinden ne anlaşılması gerektiği hususuna bakıldığında, burada yer alan kanun tabirinin sadece kanunlar ile sınırlı olmadığı, diğer kanuni düzenlemeleri de içine aldığı görülmektedir. Örneğin tüzük de bu kapsam dahilinde kanun hükmü niteliğinde olacaktır.¹⁷³

01.06.2005 tarih 25832 sayılı Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'nin "Karar alınmadan yapılacak arama" başlıklı 8/a-f maddeleri uyarınca arama yapılabilmesi için karar alınması gerekmemektedir. Bu nedenle kanunun verdiği yetkiye dayanılarak konut, işyeri veya bunların eklentilerine bu kapsamda girilmesi halinde konut veya iş yeri dokunulmazlığını ihlal suçu oluşmayacaktır.¹⁷⁴

---

¹⁷¹ Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 315.

¹⁷² A.g.e.,303 vd.

¹⁷³ A.g.e., 312.

¹⁷⁴ 01.06.2005 tarih 25832 sayılı Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'nin "Karar alınmadan yapılacak arama" başlıklı 8/a maddesi uyarınca : "Hakkında tutuklama kararı veya yakalama emri veya zorla getirme kararı bulunan kişi ile hakkında gıyabî tutuklama kararı verilen kaçak yakalandığında üstünde, yakalanması amacıyla konutunda, işyerinde, yerleşim yerinde, bunların eklentilerinde".

01.06.2005 tarih 25832 sayılı Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'nin "Karar alınmadan yapılacak arama" başlıklı 8/f maddesi uyarınca: "5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 24. maddesindeki kanunun hükmü ve âmirin emrini yerine getirme, 25. maddesindeki meşru savunma ve zorunluluk hâli ve 26. maddesindeki hakkın kullanılması ve ilgilinin rızası ile

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun konuyla ilgili olarak bir dosyada, muhtar olan sanığın görevi itibariyle bir takım yetkilerinin olduğu, köyde gece saatlerinde dolaşan şüphelilerin sayıları ve şüpheli durumları itibariyle bu kişilerin jandarmaya bildirilmesi ve sonrasında jandarmanın olay yerine gelmesine değin bekletilmesinin TCK m. 24 kapsamında kanun emrini yerine getirme çerçevesinde kaldığı ve hukuka uygun gözaltı işleminin icra edildiği belirtilmiştir.¹⁷⁵

2.4.4.4. Hukuka Uygun Emrin Yerine Getirilmesi

TCK'nın m. 24/2 fıkrası uyarınca, yetkisi olan merci tarafından emir verilmiş olması ve bu emrin görev icabı mecburi olarak ifa edilmesi gerektiği durumlarda emri ifa eden mesul tutulmayacaktır. Bu nedenle hukuka uygun emir ile konut veya işyerine girilmesi sonucunda konut veya işyeri dokunulmazlığını ihlal etme söz konusu olsa bile hukuka uygunluk nedenleri bulunduğundan CMK'nın m. 223/2-d bendi uyarınca fail cezalandırılmayacaktır.

Toplumsal hayata bakıldığında sistemsal olarak bir hiyerarşi içerisinde işlerin yürütüldüğü görülmektedir. Ancak bu hiyerarşi ile verilen emir özel hukuka dayandığından bu kapsamda olmayacaktır. Bu nedenle hukuka uygun emirden, kamu hukuku açısından astlık-üstlük ilişkisi içerisindeki bağlılığın kastedildiğini söyleyebiliriz.¹⁷⁶ Örneğin 5271 sayılı CMK'nın 119. maddesi uyarınca, kamuya kapalı alanlar olan işyeri veya konut gibi yerler için arama hakim veya gecikme durumunda sakınca bulunan halde cumhuriyet savcısınca yazılı emir suretiyle gerçekleştirilebilir. Dolayısıyla bu kapsamda ya da diğer yasal düzenlemeler gereğince yetkili kişiler tarafından alınan karar ile veya emirle konuta ve işyerine veya eklentilerine girilmesi durumunda suç oluşmayacaktır.

---

diğer kanunların öngördüğü hukuka uygunluk sebepleri ve suçüstü hâlinde yapılan aramalarda, toplum için veya kişiler bakımından hayafı tehlikeyi ortadan kaldırmak amacıyla veya kapalı yerlerden gelen yardım çağrıları üzerine, konut, işyeri ve yerleşim yeri ile eklentilerine girmek için”.

¹⁷⁵ YCGK. T: 13.06.2017, S: 637-329. Abdulhalik Yıldız, vd., Yargıtay Ceza Genel Kurul Kararları, 97.

¹⁷⁶ Toroslu, Ceza Hukuku Özel Kısım,144.

Üstün verdiği her emir ast tarafından uygulanmayacaktır. Eğer üstün verdiği emir suç ise TCK'nın m. 24/3 fıkrası uyarınca yerine getirilmesi kesin surette yasaklandığından, yerine getirilmesi halinde emri veren ile beraber sorumluluk söz konusu olacaktır. Bu nedenle konusu suç teşekkül eden emrin uygulanması durumunda sorumluluktan hukuka uygunluk nedenleri ileri sürülerek kurtulmak mümkün olmayacaktır.¹⁷⁷

Üstün verdiği emri ast eğer denetlemiyorsa, emri sorgulamadan yerine getirmesi kanuni olarak asta yükletilmiş ise bu durumda TCK'nın m.24/4 fıkrası uyarınca astın yerine getirdiği emirden dolayı üst sorumlu kalmaya devam edecekken astın ise sorumluluğu söz konusu olmayacaktır.

2.4.3.5. Meşru Savunma

Meşru savunma, 5237 sayılı TCK'nın m. 25/1 fıkrasında düzenlenmiştir.¹⁷⁸ Kanuni düzenleme de gözetildiğinde, bir şahsın kendisinin veya başka şahısların hakkına karşı doğrulan ya da doğrulacak olan atağı giderebilmek, başka bir deyişle saldırıyı sonlandırabilmek ya da bu ataktan kurtulmak için, atak ile ölçülü olacak şekilde karşı bir atak yaparsa şahsa ceza verilmeyecektir. Dolayısıyla şahsın kendisine veya başka şahıslara karşı doğrulan ya da doğrulacak olan atağı giderebilmek için gerçekleştirdiği eylemde koşulların oluşması halinde konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşmayacaktır. Anlatımı bir misalle açıklarsak; kiraya verdiği konuta kiracıların rızası olmadan mülk sahibi giremeyecektir ancak konuta hırsız girdiğini gördüğünde konuta hırsız defetmek maksadıyla giren ev sahibi veya üçüncü bir şahıs konut dokunulmazlığını ihlal suçunu işlediğinden bahisle cezalandırılmayacaktır. Zira ev sahibi veya üçüncü bir şahıs, bu durumda, başkasına yönelen saldırıya karşı meşru savunma amacıyla bu eylemini gerçekleştirmiştir.¹⁷⁹

---

¹⁷⁷ A.g.e.,144.

¹⁷⁸ 5237 sayılı TCK'nın m. 25/1 fıkrası uyarınca: “Gerek kendisine ve gerek başkasına ait bir hakka yönelmiş, gerçekleşen, gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olan haksız bir saldırıyı o anda hal ve koşullara göre saldırı ile orantılı biçimde defetmek zorunluluğu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez”.

¹⁷⁹ Toroslu, Ceza Hukuku Özel Kısım, 103.

Kanuni koruma her saldırıyı kapsamamaktadır. Bir eylemin meşru müdafaa kapsamında kabul edilmesi için saldırının bir hakka doğrulmuş olması gerekmektedir. 765 sayılı eski TCK uyarınca meşru müdafaa söz konusu olabilmesi için, saldırının ancak ırza veyahut nefse yönelik olma şartı aranmaktayken, bu hakkın niteliği veyahut hakkın malikinin kim olduğu 5237 sayılı TCK uyarınca önem arz etmemektedir.¹⁸⁰

2.4.4. Kusurluluk ve Kusurluluğu Etkileyen Nedenler

Kusurluluk, gerçekleştirilen eylemle bağlantı kurmak suretiyle şahıstaki iradenin belirme koşullarının tespit edilerek şahsın fiilinden kaynaklı cezalandırılıp cezalandırılmayacağıнын tayin edilmesi, başka bir söylemle fiilin kınanabilir olup olmadığına yönelik yapılan tespit veyahut yargı olarak tanımlanabilir.¹⁸¹

Kusurluluğa etki eden durumlar olduğunda şahıs suç olan fiilden bazen sorumlu kabul edilmezken bazen de sorumlu kabul edilip sorumluluğu indirgenmektedir.¹⁸² Konut dokunulmazlığını ihlal suçu açısından bakıldığında, fail on iki yaşını doldurmamış ise cezalandırılmayacağı, on iki ila on beş yaş arasında bulunuyorsa suçun hukuki anlam ve önemini anlayabilmesi gözetilerek cezalandırılmayabileceği gibi cezasında indirimin de uygulanabileceği, on beş ile on sekiz yaş arasında bulunuyorsa failin cezasında indirim uygulanacağı söylenebilecektir. Konut dokunulmazlığını ihlal eden sağır veya dilsiz olan fail için, yaş küçüklüğünün eşik değerleri TCK m.33 uyarınca uygulanacaktır. Fail gerçekleştirdiği eylemi hukuken anlamlandıramıyorsa ya da bu eylemle bağlantılı olacak şekilde davranışlarına etkisi önem arz edecek ölçüde akıl hastası ise, zorunluluk halinde iken konut dokunulmazlığını ihlal etmiş ise bu durumda faile ceza verilemeyecektir. Ancak failin davranışlarını yönlendirme yeteneği azalmasına rağmen m. TCK 32/1 kapsamında kalmayan akıl hastalığı bulunurken suç işlemesi halinde cezasında indirim uygulanacaktır.

5237 sayılı TCK'da yer alan kusurluluğu etkileyen halleri başlıklar halinde çalışmamızın devamında incelemeye çalışacağız.

---

¹⁸⁰ Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 353.

¹⁸¹ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 510.

¹⁸² A.g.e.,513.

2.4.4.1. Yaş Küçüklüğü

TCK'nın 31. maddesinde düzenlenen yaş küçüklüğü; şahısların bir eylemi anlamlandırabilme kabiliyetleri yaşlarıyla doğru orantılı olup, belirli bir yaşın altında olan çocukların, büyükler gibi eylemleri anlamlandırabilmeleri beklenemeyeceğinden, kusurluluğa etken bir hal olarak düzenlenmiştir.¹⁸³

Bu düzenleme ile belirli bir yaşın altında kalanların ceza ehliyetlerinin olmadığı kabul edilmesinin, belirli bir yaş aralığında olanların işlenen suçun hukuki ve anlamını idrak edip etmemesine göre cezalandırılmasının, belirli bir yaş aralığında olanların ise ceza ehliyetlerinin tam olduğunun kabulüyle ceza indirimi uygulanmasının TCK'nın 3. maddesi'nde düzenleme bulan kanun önünde eşitlik ilkesine aykırı olmadığı, bilakis kişilerin topluma kazandırılması için gerekli, ölçülü ve hakkaniyetli olduğu kanaatindeyiz.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun konuyla ilgili olarak bir dosyada, sanığın 12-15 yaş arasında olduğu, bu yaş grubunda yer alan sanığın işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama ve bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneğinin olup olmadığı hususunda sosyal inceleme raporu aldırarak suretiyle hüküm kurulması gerekirken buna uyulmadan kurulan mahkumiyetin hukuka kesin aykırılık teşkil ettiği belirtilmiştir.¹⁸⁴

2.4.4.2. Akıl Hastalığı

TCK'nın 32. maddesinde düzenlenen akıl hastalığı, şahısların eylemlerini iradeleri ile yönlendirebilmesini kısmen veya tamamen etkilediğinden kusurluluğa etken bir hal olarak düzenlenmiştir.¹⁸⁵ Fail gerçekleştirdiği eylemi hukuken anlamlandıramıyorsa ya da bu eylemle bağlantılı olacak şekilde davranışlarına etkisi önem arz edecek ölçüde akıl hastası ise ve bu durumda konut dokunulmazlığını ihlal etmiş faile ceza

---

¹⁸³ Özbek, vd, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 364.

¹⁸⁴ YCGK. T:18.04.2019, S:154-345. Abdulhalik Yıldız, vd., Yargıtay Ceza Genel Kurul Kararları, 164-167.

¹⁸⁵ Naci Şensoy, "Cezai Mesuliyeti Tamamen veya Kısmen Kaldıran Akli Maluliyet", İÜHFM, 1950/16 (3-4), 630.

verilemeyecektir. Ancak failin davranışlarını yönlendirme yeteneği azalmasına rağmen m. TCK 32/1 kapsamında kalmayan akıl hastalığı bulunurken suçu işlemesi halinde cezasında indirim uygulanacaktır.

Akıl hastalığı halinin şahsın cezalandırmaması veya cezasında indirime etki edebilmesi için, bu rahatsızlığın suç işlendiği esnada bulunması gerekmektedir.¹⁸⁶

Yargıtay Ceza Genel Kurulu akıl hastalığı ile ilgili bir kararında; epilepsi rahatsızlığı olduğunu ve olayı hatırlamakta zorlandığı yönünde sanık beyanı olması karşısında, hakimlik mesleğinin hukuki ya da genel bilgisi kullanılmak suretiyle çözümlenemeyecek bu olayda, sanık hakkında TCK 32 maddesinin uygulanma ihtimaline binaen rapor aldırılması gerektiği halde rapor aldırılmamasının eksiklik oluşturduğu belirtilmiştir.¹⁸⁷

2.4.4.3. Sağır ve Dilsizlik

TCK'nın 33. maddesinde düzenleme yeri bulan sağır ve dilsizlik haline bakıldığında; bu şekilde sağlık açısından özel durumu bulunmayan aynı yaştaki şahıslara kıyasla sağır ve dilsizlerin, toplumla etkileşimlerinin sınırlı olması hasebiyle bilgilenme ve algılama yetenekleri ile eylemlerini yönlendirebilme yeteneklerinin gelişiminin daha yavaş olduğu dikkate alınarak kusurluluğu etkileyen bir durum olarak düzenlenmiştir.¹⁸⁸

2.4.4.4. Zorunluluk Hali

Zorunluluk hali 5237 sayılı TCK'nın m. 25/2 fıkrasında düzenlenmiştir.¹⁸⁹ Bu düzenlemeye göre bir olayda zorunluluk halinin mevzu bahis yapılabilmesi için

---

¹⁸⁶ Erem ve Toroslu, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler,517

¹⁸⁷ YCGK. T:27.11.2018, S:467-516. Abdulhalik Yıldız, vd., Yargıtay Ceza Genel Kurul Kararları, 170-172.

¹⁸⁸ Mehmet Emin Artuk, vd., Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 18. bs. (Ankara: Adalet, 2024), 608.

¹⁸⁹ 5237 sayılı TCK'nın m. 25/2 fıkrasına uyarınca: "Gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve

evleviyetle bir tehlike bulunmalıdır.¹⁹⁰Bunun yanında tehlikenin ağır ve muhakkak olması icap eder.¹⁹¹Zorunluluk halinde fail bir tehlikeli durum içerisinde olup, tehlikenin ağırlığı nedeniyle başka bir çaresi olmadığı için gerçekleşmesi veya yenilenmesi kesin veya kesine çok yakın olan tehlikeden kendini korumak için eylem gerçekleştirmektedir.

765 sayılı eski TCK'nın 49. maddesi gereğince tehlike ancak nefse doğrultulmuş ise zorunluluk hali kapsamında korunmakta iken, 5237 sayılı TCK'nın m. 25/2 fıkrası gereğince tehlike hakka doğrultulmuşsa bu yeterli kabul edilecektir.¹⁹²Ayrıca tehlikenin şahsın kendi veyahut bir başkasının hakkına yönelmesi açısından korunmaya değer kabul edilebilmesi adına bir farklılık oluşturmayacaktır.¹⁹³

Tehlikeli durum failin tasarrufunda olmayan dış alemde kaynaklı olabilir. Bunun yanında failden kaynaklı olarak da tehlikeli durum hasıl olmuş olabilir. Dış alemde kaynaklı tehlike açısından zorunluluk hali kapsamına dahil edilme açısından diğer şartların varlığı noktasında bir tereddüt yoksa ayrıksı bir durum bulunmamaktadır. Fakat fail tehlikeli durum kendi eylemleri sebebiyle oluşturmuş ise bu durumda dikkat edilecek husus failin kast veya taksirinin tespitidir. Fail tehlikeli durumu kasten veya olası kasıt ile ya da bilinçli taksir ile meydana getirmiş ise o zaman zorunluluk halinden yararlanamayacaktır. Buna karşın failin bilinçsiz taksiri ile tehlikeli durum ortaya çıkmış ise bu durumda fail zorunluluk halinden yararlanabilecektir.¹⁹⁴

Zorunluluk halinde, tehlikeli durum ile korunma arasında ölçünün olması gerekir.¹⁹⁵Burada şunu belirtmek gerekir ki fail zorunlu olarak bir eylem gerçekleştirmektedir, eğer fail bu eylemi gerçekleştirilmeseydi ortaya çıkacak sonuç daha kötü olacak veya

---

tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez”.

¹⁹⁰ Hamide Zafer, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m.1-75, 8.bs.(İstanbul: Beta, 2021) 317.

¹⁹¹ A.g.e.,317.

¹⁹² Nevzat Toroslu, Ceza Hukuku Genel Kısım, (Ankara: Savaş, 2010), 156.

¹⁹³ Zafer, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m.1-75,156.

¹⁹⁴ A.g.e.,158.

¹⁹⁵ A.g.e.320.

aynı derecede zarar meydana gelebilecek diyebiliyorsak o zaman ölçülü bir eylem niteliğinde kabul ederek zorunluluk kapsamına alabiliriz. Ancak fail eylemi ile kaçındığı durumdan kat kat daha fazla zarar meydana getirebilecek bir sonucu göze alarak bir eylem meydana getirmiş ise o zaman eyleminin zorunluluk kapsamında değerlendirilmemesi gerektiği kanaatindeyiz.

Fail konut dokunulmazlığını ihlal suçu işlendiği esnada zorunluluk halinden yararlanabilecektir. Suç ahirinde artık bu korumadan fail faydalandırılmayacaktır.¹⁹⁶ Örneğin fail konuta hak sahibinin rızası ile girmiş ve hak sahibi failin dışarı çıkmasını istediği halde fail dışarı çıkmayarak hak sahibini yaralamışsa, fail sonrasında konutu terk etmek üzere dışarıya çıktığında sokakta saldırgan köpek görerek konuta tekrar girmiş ise bu durumda fail, hak sahibinin rıza hilafına hareket ederek ve hak sahibine saldırarak konutta kalmaya devam ettiği için failin konuttan ayrılmasıyla konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşacaktır, akabinde failin saldırgan köpeğe karşı konuta girerek korunması eyleminde ise şartları oluşması halinde zorunluluk hali kapsamında hareket ettiği kabul edilerek cezalandırılmayacaktır. Failin ikinci kez konuta girmesi zorunluluk hali kapsamında olmadığına kanaat getirildiğinde ise bu durumda hak sahibine karşı belirli zaman aralığında tekrar eden suç nedeniyle TCK'nın m. 43 hükümleri uygulanarak konut dokunulmazlığını ihlal suçu kapsamında verilecek cezada artırım uygulanacaktır.

2.4.4.5. Geçici Nedenler, Alkol veya Uyuşturucu Madde Etkisinde Olma

5237 sayılı TCK'nın m. 34/1 fıkrası uyarınca; geçici bir neden veya irade dışında alınan alkol, uyuşturucu etkisi altında gerçekleştirdiği eylemin hukuki mana ve neticesini algılayamayan veya bu eylemle ilgili davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli ölçüde azalmış olan kişi cezalandırılmayacaktır. Örneğin fail, marketten aldığı ve içerisinde iradesini etkileyecek bir madde olduğunu bilmeden ve madde içeriğinde

---

¹⁹⁶ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığı'nın İhlal Suçu,103-104.

de buna ilişkin bir husus belirtilmeyen bir içecek alıp kullandığında, üretimden veya saklanma koşullarından kaynaklı uyuşturucu niteliğine kavuşan maddenin bünyesinde oluşturduğu etkiyle suçu işlemiş ise cezalandırılmayacaktır.¹⁹⁷

Fail kendi isteğiyle alkol yahut uyuşturucu aldığı halde sonrasında etkilenen irade yeteneğiyle suç işlediği takdirde TCK'nın m. 34/1 fıkrasında yer verilen korumadan yararlanamayacağı açıkça belirtilmiştir. Dolayısıyla fail iradesi ile bu maddeleri almış ve sonrasında bu maddelerin etkisinde olduğu halde konut dokunulmazlığını ihlal suçunu işlemiş ise iradesini zaafa uğratma unsurlarına kendi sebebiyet verdiği için dolayı sonucuna katlanacaktır. Failin cezalandırılması açısından bu durum engel veya indirim nedeni olarak gözetilmeyecektir.¹⁹⁸

2.4.4.6. Haksız Tahrik

TCK m. 29/1 fıkrası uyarınca, hakka dayanmayan bir eylemin neden olduğu yüksek derecede üzüntü ve öfke hali içerisinde suç işlenmesi halinde somut olayın koşullarına göre failin cezasında indirim uygulanabileceği belirtilmiştir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun konuyla ilgili olarak bir dosyada, kanuni düzenleme gözetildiğinde TCK'nın 29. maddesinde yer verilen haksız tahrik maddelerinin uygulama alanı bulabilmesi adına, tahrike sebep olacak hakka dayanmayan bir eylemin olması, bu eylem neticesinde failde yüksek derecede üzüntü veya öfke oluşması, fail bu etkiyle hareket ederek suçu işlemesi, tahrike neden eylem mağdurdan sadır olması gerektiği belirtilmiştir.

Konut Dokunulmazlığını ihlal suçu haksız tahrik altında işlendiği durumlarda fail haksız tahrik indiriminden faydalandırılması gerekecektir.¹⁹⁹ Yargıtayın aynı yönde verdiği bir kararında, konut dokunulmazlığını ihlal suçunun haksız tahrik altında

---

¹⁹⁷ Çalışkan, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu, 54-55.

¹⁹⁸ Çınar, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçları, 132.

¹⁹⁹ Köksal Bayraktar, vd., Özel Ceza Hukuku Hürriyete, Şerefe, Özel hayata, Hayatın Gizli Alanına karşı Suçlar, 220.

işlenebileceğinden dolayı sanığın işlediği suçtan kaynaklı haksız tahrik indirimi almasının söz konusu olabileceği belirtilmiştir.²⁰⁰

---

²⁰⁰ Yar. 4.C.D. E:2003/3748, K:2004/3262, T: 16/03/2004. Sümbül, Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu,136.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ HALLERİ

3.1. Teşebbüs

TCK'nın m.35/1 fıkrası uyarınca teşebbüste; failin kasten ve dolaysız bir şekilde suçun işlenmesine başlaması gerekmektedir. Failin kastı işlemeye başladığı suçu yarım bırakmak olmayıp, fail suçu nihayete erdirmek istemektedir.²⁰¹

Teşebbüs için öncelikle failde suç işleme fikri söz konusu olmalıdır. Bu aşamada sadece fikir vardır ve bundan dolayı kimse cezalandırılmayacaktır.²⁰²

Sonrasında ise suç işlemeye hazırlanma aşaması gelmektedir. Burada fail davranış boyutunda kalan hareketler sergiler. Bu aşamada da kaide olarak fail sorumlu değildir. Akabindeki aşamada ise işlemeyi düşündüğü ve hazırlık hareketlerini tamamladığı suçu, suçun işlenmesine uygun elverişli olacak biçimdeki hareketle işlemeye başlar fakat bazen failin suçu tamamlaması engellenir bazen de tamamlanan suçta istediği netice failin tasarrufunda olmayan sebeplerden dolayı gerçekleşmez. Bu durumda fail işlemeyi istediği suça teşebbüs etmiş olacaktır.²⁰³

Konut dokunulmazlığını ihlal suçu'nda netice ister gerçekleşsin isterse de gerçekleşmesin kanunda belirtilen eylem ile suç işlenmiş kabul edileceğinden sırf hareket suçu niteliğinde olduğu söylenebilecektir.²⁰⁴ Konut dokunulmazlığını ihlali sırf hareket suçu olduğundan dolayı icra hareketleri kısımlara ayrıldığında teşebbüs mümkün olacaktır.²⁰⁵ Konut dokunulmazlığını ihlal suçunda konuttan çıkmamak şeklindeki eylem kısımlara bölünemeyeceğinden teşebbüse elverişli olamayacakken,

---

²⁰¹ Mahmut Koca ve İlhan Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 8.bs. (Ankara: Seçkin, 2015), 395.

²⁰² Artuk, vd. , Ceza Hukuku Genel Hükümler, 671-672.

²⁰³ A.g.e.,619.

²⁰⁴ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 409.

²⁰⁵ Ergün, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu, 109.

konuta girmek şeklindeki eylem kısımlara bölünebilir olduğundan teşebbüse elverişlidir.²⁰⁶

Konut dokunulmazlığını ihlal suçuna teşebbüs ile ilgili YCGK bir dosyada, sanığın caddedeki bir işyerine içerde bulunan eşyaları çalmak üzere yani hırsızlık gayesiyle geldiği, işyerinin kilitli olduğu ve bu kilitlerin sayısının iki adet olduğu, sanığın içeriye girmek için kilit engeli aşması gerektiği bu nedenle sanığın eline aldığı cisimle kilitleri zorlamaya başladığı, sanık ne kadar zorlasa da kilitleri açamadığı, sanığın kilit engelini aşamayacağını anlaması üzerine koşarak kaçtığı olay ile ilgili olarak, sanığın TCK 142/2-h bendi uyarınca bina ve eklentileri içerisinde hırsızlık suçuna teşebbüsün yanında iş yeri dokunulmazlığını ihlal suçuna da teşebbüsün söz konusu olduğu, zira sanığın işyeri niteliğinde olan yere girilmesi mutad olan saatler dışında ve hırsızlık amacıyla girmeye çalışmakla gerçekleştirdiği eylemlerle atılı suçun yasal unsurlarını gerçekleştirdiği belirtilmiştir.²⁰⁷

5237 sayılı TCK'nın m.35/2 fıkrasına göre, teşebbüste kalan suç açısından netice itibariyle ortaya çıkan zarar ve tehlike gözetilerek cezadan indirim uygulanacağı belirtilmiştir. Buradan hareketle tamamlanamayan suçun cezasında indirim uygulanması yolunun tercih edildiği görülmektedir. Kamu düzenini bozmaya etkisi açısından teşebbüste kalan bir suçla tamamlanmış bir suçun cezasının aynı olmaması bizce de ceza adaleti açısından isabetli olmuştur.

3.2. İştirak

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun iştirak halinde işlenmesi durumunda nitelikli artırım öngören TCK 119/1-c bendinden anlaşılacağı üzere; bu suçta iştirak mümkündür. Hangi tür iştirakin bu suçta söz konusu olabileceğine bakıldığında ise iştirakin her türlüünün mümkün olabileceği söylenebilir. Bu suç işlenirken rıza göstermeye muktedir olanlar suçta iştirak etmek suretiyle fail olamayacaktır, örneğin meşru amaç dışında konutta kalınmasına devam edilmesi veya konuta girilmesi halinde giren kişi suçu işlemiş olacaktır. Giren kişiye iştirak etmiş olsa dahi aile

---

²⁰⁶ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 409.

²⁰⁷ YCGK. T:11.10.2018, S:3-423. Abdulhalik Yıldız, vd., Yargıtay Ceza Genel Kurul Kararları, 487.

ferdinin iştirakçi sıfatıyla suça dahil mümkün olmamaktadır. Başka bir örnek vermek gerekirse; konutun ortak kullanılması halinde ortak kullananlar bu suçun faili olamayacağından dolayı suç her ne kadar bu kişiler açısından oluşmayacak ise de bu durumun konutta hak sahibi olmayan ve konuta girilmesine rıza gösterilmeyeceği açık olan meşru amaç dışında bir gaye için konuta girdirilen şahıs hakkında bir etkisi olmayacak bu şahıs konuttaki diğer hak sahiplerine karşı somut olaya göre konut dokunulmazlığını ihlal edebilecektir.²⁰⁸

TCK'nın m. 40/1-1. cümle uyarınca, iştirak için kasıtlı ve hukuka uygun olmayan bir eylemin olması gerekmektedir. Bunun yanında TCK'nın m. 40/3 fıkrası uyarınca teşebbüs aşamasına dahi varmamış suç açısından iştirak mümkün değildir. Dolayısıyla konut dokunulmazlığını ihlali için failin eylemi bilip istemesi ile sergilemesi gerekir, kasıtlı değil de taksir düzeyinde eylemler söz konusu olursa bu durumda iştiraktan söz edilemeyecektir. Ayrıca konut dokunulmazlığını ihlal suçunun iştirak halinde işlendiğinin kabul edilebilmesi için en az teşebbüs aşamasında kalması gerekecektir.

Konut Dokunulmazlığını ihlalin birden fazla kişi ile birlikte iştirak içerisinde TCK m. 119/1-c kapsamında kalacak şekilde işlenmesine rağmen bu nitelikli halin uygulanmadığı durumlarda, Yargıtay bu durumu bozma gerekçesi yapmaktadır. Örneğin Yargıtay bir kararında; sanıkla iştirak içerisinde suç işleyen suça sürüklenen çocuğun olması hasebiyle nitelikli halin uygulanmamasını hukuka uygun bulmadığın kararı bozmuştur.²⁰⁹

5237 sayılı TCK'nın m. 40/1-2. cümlesi uyarınca, iştirakçilerden her biri diğerlerinin cezalandırılmasına engel şahsi nedenler gözetilmeksizin cezalandırılacaklardır. Dolayısıyla konut dokunulmazlığını ihlalinin TCK 119/1-c bendi kapsamında müşterek fail olarak iki ya da daha çok kişi tarafından birlikte işlendiği durumda, bu kişilerden biri hakkında örneğin TCK 32/1-1.cümle uyarınca ceza verilmesine yer

---

²⁰⁸ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığı'nın İhlal Suçu, 142.

²⁰⁹ Yar. 2.CD. Esas:2023/3901, Karar:2024/6183, Tebliğ(2 - 2022/76463). Uyap veri tabanı [13.09.2024].

olmadığına karar verilse bunun diğer sanığın eylemine ve suç vasfına etki etmeyeceği söylenebilecektir.

5237 sayılı TCK'nın m.41/1-2 fıkraları uyarınca; müşterek faillerin her biri değil sadece gönüllü vazgeçme şartlarını taşıyan fail bu maddelerden yararlandırılacaktır. Gönüllü vazgeçen fail ne kadar uğraştıysa dahi suç meydana gelmiş ise veya vazgeçenin gayreti harici bir nedene dayalı gerçekleşmemiş ise o zaman gönüllü vazgeçme maddeleri uygulama alanı bulacaktır. Dolayısıyla kanunun açık anlatımı ile; TCK 119/1-c bendi kapsamında işlenen konut dokunulmazlığını ihlal suçunda gönüllü vazgeçenin suçun işlenmesinden evvel veya işlenmesi anında gösterdiği gayretin suç işlenmesine etkisi değerlendirilerek, failin gönüllü vazgeçmeden yararlandırılıp yararlandırılmayacağı tespit edilir.

3.3. İçtima

Temel ilke olarak TCK sistemimizde fiil sayısınca suç, suç sayısınca da yaptırım kuralı eş söylemle gerçek içtima hali benimsenmiş ise de, fiili sayısının ve suçun çokluğu söz konusu olsa da netice olarak bir yaptırımın uygulandığı durumlar “suçların içtimalı” adıyla belirtilerek genel kuraldan ayrıldığı görülmektedir.²¹⁰

TCK'nın ikinci kısım beşinci bölüm, 42. maddesi kapsamında “bileşik suç”, 43/1. maddesi kapsamında “zincirleme suç”, 43/2. ve 44. maddelerinde aynı ve farklı neviden fikri içtima halleri düzenlenmiştir. Konut dokunulmazlığını ihlal suçu aşağıda yer verilen başlıklar altında, hangi hallerde birleşik suç hangi hallerde zincirleme veya fikri içtima yahut gerçek içtima kapsamında değerlendirileceği incelenecektir.

3.3.1. Bileşik Suç

5237 sayılı TCK'nın m.42/1 fıkrası uyarınca; birbirlerine yönelik unsur veya ağırlaştırıcı sebep oluşturmasından dolayı tek eylem kabul edilen suça bileşik suç denmektedir. TCK'nın 149/1-d bendi uyarınca konutta işlenen yağma suçu cezayı artıran nitelikli haldir. Buna göre yağma suçu işlenirken konut dokunulmazlığı ihlal edilirse faile hem yağma suçundan hem de konut dokunulmazlığını ihlal suçundan ayrı ayrı ceza verilmeyecek, fail nitelikli yağma suçunun cezasıyla cezalandırılacaktır.

²¹⁰ Artuk, vd. Ceza Hukuku Genel Hükümler, 780 vd.

Fakat TCK 142/2-h bendi uyarınca fail hırsızlık suçunu işlemek amacıyla konut dokunulmazlığını ihlal etmiş ise bu durumda fail her iki suçtan ayrı ayrı cezalandırılacaktır.²¹¹Esasında nitelikli hal kapsamında özel olarak belirtilen ve işlenen suçun cezasında artırım yapılmasına sebebiyet veren bir durumdan failin ayrıca cezalandırılması, ihlal edilen durumun öneminden kaynaklı olduğu düşünülse de bazı suçlar açısından uygulanıp bazı suçlar açısından ise uygulanmayan bu özel koruma gayesinin ceza adaletini olumsuz etkilediğini düşünmekteyiz. Bu nedenle de konut dokunulmazlığını ihlalin ya ilgili tüm suçlar açısından nitelikli hal olarak bulunması halinde uygulanmaması ya da ilgili tüm suçlar açısından nitelikli hal kabul edilmeyip ayrı cezalandırma yoluyla uygulanması gerektiği kanaatindeyiz.

3.3.2. Zincirleme Suç

5237 sayılı TCK'nın m. 43/1 fıkrası uyarınca, bir suçu işleme düşüncesiyle farklı zaman diliminde bir şahsa karşı aynı nitelikteki suçun birden çok işlenmesi halinde, faile tek ceza verilir fakat bu cezada artırım uygulanır. Kanuni düzenleme gözetildiğinde, fail konut veya işyeri dokunulmazlığını farklı veya aynı zaman dilimlerinde aynı şahsa karşı gerçekleştirmiş ise, örneğin bir seferinde gece zaman diliminde başka bir seferde ise gündüz ya da gece zaman diliminde suçu gerçekleştirmiş ise, zincirleme suç kapsamında failin sorumluluğu söz konusu olacaktır.²¹²

Failin işyeri veya konut dokunulmazlığını ihlali uzun bir süreye yayılmış olup da, kesinti bulunmuyorsa, örneğin fail aylarca bu ihlali sürdürmüş ise fail hakkında zincirleme suç hükümleri uygulanmayacaktır. Zira bu suç kesintisiz suç vasfında olup kesintinin gerçekleştiği anda işlenmiş kabul edileceğinden ortada tek suç bulunmaktadır.²¹³

---

²¹¹ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 410.

²¹² Köksal Bayraktar, vd., Özel Ceza Hukuku Hürriyete, Şerefe, Özel hayata, Hayatın Gizli Alanına karşı Suçlar, 234.

²¹³ Yaşar, Gökcan ve Artuç, Türk Ceza Kanunu, 165.

3.3.3. Gerçek İçtima

Konut dokunulmazlığını ihlal suçu konutta işlenen aracı suçların çoğunda aracı nitelikte olmasına karşın ayrı suç niteliğini korumaktadır. Dolayısıyla bu suç işlendiği sırada işlenen diğer suçlarda kanun açıkça içtima öngörmemiş ise bu durumda gerçek içtima kuralı uygulanacaktır. Sonuç olarak konut dokunulmazlığını ihlal suçu haricinde işlenen diğer suçtan da fail ayrıca cezalandırılacaktır. Örnek vermek gerekirse fail hak sahibinin rızası dışında hem konutuna girmiş hem de hak sahibine hakaret etmiş ise iki suçtan da ayrı ayrı cezalandırılacaktır.²¹⁴ Başka bir örnekle; fail konut dokunulmazlığını ihlal ederek içeriye girdikten sonra, konuttaki eşyalara zarar verirse, bu durumda somut olay gözetilerek konut dokunulmazlığını ihlali dışında mala zarar vermeden de ayrıca cezalandırılacaktır.²¹⁵

5237 sayılı TCK'nın m.119/2 fıkrası uyarınca, konut dokunulmazlığını ihlal suçunu işlemek saiki ile veya suç işlendiği esnada cebir kullanılmış, fakat kullanılan cebir TCK 87 kapsamında yaralanmaya sebep olmuşsa bu durumda fail bu neticeden mesul tutularak her iki suçtan cezalandırılacaktır.²¹⁶ TCK'nın 87. Maddesinde neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçu düzenlenmiştir.²¹⁷

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunu işleyen fail, konuttaki şahıs sayısı kadar suç işlemiş kabul edilmeyecektir. Fail tek fiil ile bu suçu işlediğinden bir tek konut dokunulmazlığını ihlal suçundan cezalandırılacak. Faile tek eylemle birden fazla

---

²¹⁴ Artuk, vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 440.

²¹⁵ Çalışkan, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu, 59.

²¹⁶ Artuk, vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 440.

²¹⁷ TCK'nın 87. Maddesi uyarınca neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralamalara bakıldığında: “Mağdurun duyularından veya organlarından birinin işlevi sürekli zayıflamasına veya duyularından veya organlarından biri işlevini yitirmesine, konuşmasında sürekli zorluğa, yüzünde sabit ize veya yüzünün sürekli değişikliğine, yaşamını tehlikeye sokan bir duruma, mağdurun gebe olması halinde çocuğunun vaktinden önce doğmasına veya gebe bir kadına karşı işlenip de çocuğunun düşmesine, iyileşmesi olanağı bulunmayan bir hastalığa veya bitkisel hayata girmesine, konuşma ya da çocuk yapma yeteneklerinin kaybolmasına, vücutta kemik kırılmasına veya çıkığına ya da ölüme sebep olan”, yaralanmaların bu nitelikte olduğu söylenebilecektir”.

kişiyeye yönelik suç işlediğinden bahisle TCK m.43/2 fıkrası uyarınca zincirleme suç uygulanamayacaktır.²¹⁸

Yargıtay 2. Ceza Dairesinin bir kararında; sanığın hak sahiplerinin rızası dışında konuta girerek gerçekleştirdiği eylemle konut dokunulmazlığını ihlal suçunu işlediği yönünde tereddüt bulunmadığı, ancak girdiği konut içerisinde birden çok kişinin yaşadığından bahisle konut dokunulmazlığını ihlal suçunu her bir sanık için ayrı ayrı olmak üzere işlemiş kabul edilerek cezalandırılıp cezalandırılmayacağına ilişkin olarak yaptığı değerlendirmede, konuttaki yaşayan kişi sayısınınca değil tek suçun oluşacağı kararda belirtilmiştir.²¹⁹

---

²¹⁸ Keskin Kızıroğlu, 5237 Sayılı Türk ceza Kanunu'nda Konut dokunulmazlığını İhlal Suçu,136.

²¹⁹ Yar.2.CD. E:2009/46851, K:2011/10427, T:16/05/2011. Sümbül, Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu, 130.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KOVUŞTURMA

4.1. Görevli ve Yetkili Mahkeme

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu m.116/1 fıkrası uyarınca; konut dokunulmazlığını ihlal suçu karşılığında, “altı aydan iki yıla kadar hapis cezası” ; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu m.116/2 fıkrası uyarınca; işyeri dokunulmazlığını ihlal suçu karşılığında, “altı aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezası”, öngörmektedir.

5235 Sayılı Adli Yargı, İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun’da yer alan, Asliye Ceza Mahkemesi’nin görevlerini düzenleyen 11. maddesi ve Ağır Ceza Mahkemesinin görevlerini düzenleyen 12. maddesi, mahkemenin görevinin belirlenmesinde esas alınacak ceza miktarını düzenleyen 14. maddesi, konut dokunulmazlığını ihlal suçunda cezanın üst sınırı nazara alındığında görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir.²²⁰

---

²²⁰ Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev Ve Yetkileri Hakkında Kanun Madde 14 uyarınca, “Mahkemelerin görevlerinin belirlenmesinde ağırlaştırıcı veya hafifletici nedenler gözetilmeksizin kanunda yer alan suçun cezasının üst sınırı göz önünde bulundurulur”.

Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev Ve Yetkileri Hakkında Kanun Madde 11 uyarınca; “ Kanunların ayrıca görevli kıldığı hâller saklı kalmak üzere, sulh ceza hâkimliği ve ağır ceza mahkemelerinin görevleri dışında kalan dava ve işlere asliye ceza mahkemelerince bakılır”.

Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev Ve Yetkileri Hakkında Kanun Madde 12 uyarınca: “Kanunların ayrıca görevli kıldığı hâller saklı kalmak üzere, Türk Ceza Kanununda yer alan yağma (m. 148), irtikâp (m. 250/1 ve 2), resmî belgede sahtecilik (m. 204/2), nitelikli dolandırıcılık (m. 158), hileli iflâs (m. 161) suçları, Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısımının Dört, Beş, Altı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar (318, 319, 324, 325 ve 33’ nci maddeler hariç) ve 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun kapsamına giren suçlar dolayısıyla açılan davalar ile ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve on yıldan fazla hapis cezalarını gerektiren suçlarla ilgili dava ve işlere bakmakla ağır ceza mahkemeleri görevlidir”.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunda yetkili mahkeme ise; CMK m.12/1-2 fıkraları uyarınca suçun işlendiği yer olan konutun bulunduğu yerin bağlı olduğu adli sınır içerisinde yer alan mahkemedir.

4.2. Zamanaşımı

TCK'nın m. 66/1-e bendi uyarınca kanundaki saklı haller haricinde kamu davası; beş yıldan çok olmamak üzere hapis ya da adli para cezasını gerektiren bir suçtan kaynaklı ise sekiz yıl geçmekle düşer. Dolayısıyla konut dokunulmazlığını ihlal suçu açısından suç karşılığı ceza miktarı gözetildiğinde, olağan dava zamanaşımı 8 yıl olacaktır. Ancak TCK'nın m.66/2 fıkrası uyarınca fiili işlendiği esnada on iki ila on beş yaş arasındakiler için bu sürenin yarısının, on beş ila on sekiz yaş arasındakiler için ise bu sürenin üçte ikisinin geçmesiyle kamu davası düşecektir.

TCK'nın m.67/4 fıkrası uyarınca zamanaşımı, “Kesilme halinde, kanunda tayin edilen sürenin en çok yarısına kadar uzar”. Buradan hareketle konut dokunulmazlığını ihlal suçu açısından olağanüstü dava zamanaşımı 12 yıl olacaktır.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçu açısından ceza zamanaşımına bakıldığında ise; TCK 116. madde kapsamında kalan suçlar açısından TCK 68/1-e bendi uyarınca 10 yıl, TCK 119. madde kapsamında kalan suçlar açısından ise TCK 68/1-d bendi uyarınca 20 yıl olacaktır.

4.3. Yaptırım

Konut dokunulmazlığının ihlalinin düzenlendiği 5237 sayılı TCK m.116/1 fıkrası uyarınca, bir kişinin konut ya da konut eklentisine girilmesi ya da buradan çıkılmamasının yaptırımı olarak altı aydan iki yıla kadar hapis cezası öngörmüşken; TCK'nın m.116/2 fıkrası uyarınca suç açık bir rızaya ihtiyaç duyulmaksızın girilmesi olağan olan yerler dışında kalan işyerleri ve eklentileri hakkında işlendiği takdirde hapis cezasının üst sınırını bir yıl olarak belirledikten başka adli para cezasını da hapis cezasına seçimlik ceza şeklinde öngörmüştür. Böylece kanun koyucunun konut ve konut eklentisi bakımından ceza yaptırımını daha ağır tuttuğu görülmektedir.

Konut dokunulmazlığının ihlali cebir ya da tehdit kullanılarak ya da geceleyin işlenirse, TCK m.116/1-2 ve m.TCK 61/1 fıkralarınca tayin edilen cezanın hem alt sınırında hem de üst sınırında cezada artırımı gidilmiş ve bir yıldan üç yıla kadar hapis

cezası getirilmiştir. 5237 sayılı TCK'nın m.119/1 fıkrasında öngörülen nitelikli hallerde ise TCK 116. madde uyarınca belirlenen ceza bir kat artırılabacaktır.

TCK m.119/2 fıkrası uyarınca; konut dokunulmazlığını ihlali işlendiği sırada neticesi sebebiyle kasten yaralama suçunda ağırlaşmış hallerin gerçekleşmesi durumunda, kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler ayrıca uygulanacaktır.

4.3.1. Uzlaştırma

CMK m.253/2 fıkrası uyarınca, uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için suçun şikayete tabi olması ya da suçun uzlaşmaya tabi olduğunun kanunda açıkça belirtilmiş olması gerekir. TCK'nın 116. maddesinde yer alan olan Konut dokunulmazlığını ihlal suçu, CMK'nın 253. maddesinde uzlaştırmaya tabi suçlar arasında yer almaktadır.

TCK'nın m.116/4 fıkrasında düzenlenen konut dokunulmazlığını ihlalin nitelikli halleri de uzlaşma kapsamında olup, uzlaştırma hükümlerinin uygulanması gerektiğine yönelik yüksek mahkeme kararları mevcuttur. Örneğin Yargıtay konut dokunulmazlığını ihlal suçu ile ilgili verdiği bir kararında; 5237 sayılı TCK'nın 116. maddesinin dördüncü fıkrasında düzenleme altına alınan konut dokunulmazlığını ihlal suçunun 6763 sayılı Kanun ile değişik 5271 sayılı kanun'un 253. maddesine göre uzlaşma kapsamına alındığı belirtilmekle, uyarılama yargılaması yapıp yapılmadığı araştırıldıktan sonra tekerrür hükümleri açısından değerlendirme yapılması gerektiğine yer verilmiştir.²²¹

TCK'nın 119. maddesinde yer alan olan Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun nitelikli halleri uzlaşmaya tabi değildir. Yargıtay'ın konuyla ilgili verdiği kararında; 5237 sayılı Kanun'un 119'uncu maddesinde düzenlenen nitelikli konut dokunulmazlığının ihlali suçunun uzlaştırmaya tabi olmadığı açıkça belirtilmiştir.²²²

CMK m.253/7 fıkrası uyarınca; işlenen suçtan kaynaklı birçok mağdur veya zarar gören olmuş ise bu suçtan mağduriyet yaşayan veya zarar görenlerin hepsinin uzlaşma

---

²²¹ Yar. 2.CD. Esas:2023/5761, Karar:2024/8095, Tebliğ(8 - 2023/63101). Uyap veri tabanı [11.06.2024].

²²² Yar. 2.CD. Esas: 2023/6843, Karar: 2024/9184, Tebliğ(4 - 2016/249600). Uyap veri tabanı [18.10.2024].

teklifini kabulü gerekmektedir. Bu nedenle konut dokunulmazlığını ihlal suçunda aynı konutta oturan hak sahiplerinin bir kısmı uzlaşmayı kabul edip bir kısmı uzlaşmayı kabul etmediği takdirde uzlaşma hükümleri uygulanamayacaktır.

Uzlaşmanın soruşturma aşamasında sağlanması durumunda iki durum söz konusu olabilir; şüpheli edimini birden çok defa ifa etmiş ise kovuşturmaya yer olmadığına, şüpheli tarafından ileri tarihli ifa edilecek edim söz konusu ise kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı CMK'nın m.253/19 fıkrası uyarınca verilecektir. Şüpheli erteleme süresinde uzlaşmanın gereklerini yerine getirilmezse CMK'nın m.171/4 fıkrasındaki koşullar aranmadan kamu davası açılacaktır.

Kamu davası açılması sonrası uzlaşmaya tabi olduğu görülen suç açısından uzlaşmanın kovuşturma aşamasında sağlanması durumunda ise CMK m.254/1-2 fıkraları uyarınca, sanık edimini defaten yerine getirmiş ise hakkında düşme kararı, sanık tarafından edime yönelik ifanın ileri tarihe bırakılması halinde ise CMK'nın 231. maddedeki koşullar aranmadan, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilir. Sanık erteleme süresinde uzlaşmanın gereklerini yerine getirilmez ise CMK'nın 231. maddesindeki koşullar aranmadan hüküm açıklanacaktır.

4.3.2. Basit yargılama usulü

CMK'nın m.251/1 fıkrası uyarınca; iddianame kabulü sonrası suçun cezası adli para veya üst sınırı iki yıl veyahut daha az süreli hapis cezasını gerektiriyorsa bu durumda asliye ceza mahkemesi tarafından basit yargılama ile yargılama süreci yürütülebilecektir. Yasal düzenleme gözetildiğinde TCK m.116. maddesinin 1. ve 2. fıkrasındaki suçların CMK'nın 251-252 maddeleri uyarınca basit yargılama usulüne tabi olduğu söylenebilecektir.

Bölge Adliye Mahkemesi, konut dokunulmazlığını ihlal suçunda basit yargılama usulünün uygulanması ile ilgili verdiği bir kararında; basit yargılama usulünün 01.01.2020 tarihi itibarıyla kovuşturma aşamasına geçilmiş dosyalarda uygulanamayacağına ilişkin kuralının Anayasa Mahkemesi'nin 25.6.2020 tarih 2020/16 Esas ve 2020/33 Karar sayılı ilamı ile iptaline karar verilmesinden dolayı, istinaf incelemesine konu sanık üzerine atılı konut dokunulmazlığını ihlal suçunun basit yargılama usulü uygulanabilecek suçlar kapsamında olması sebebi ile neticeleri itibarı ile sanık lehine hükümler içeren ve 7188 sayılı Kanun ile yeniden düzenlenen

CMK'nın 251. maddesinin 1. ve 3. fıkraları gereğince kovuşturmayaya konu suç ve sanık yönünden basit yargılama usulü uygulanıp uygulanmayacağına mahkemesince takdir edilip neticesine göre sanığın yasal durumunun tayin ve takdirinde zorunluluk bulunduğu halde bu hususa riayet edilmemesi bozma gerekçesi yapmıştır.²²³

Bölge Adliye mahkemesi başka bir kararında da; taraflar arasında uzlaşma sağlanamadığı takdirde sanığın üzerine atılı ve yargılama konusu olan TCK'nın m. 116/1 fıkrasında düzenlenen konut dokunulmazlığını ihlalinin basit yargılama usulü kapsamında kalan suçlardan olması ve bu suçun bu kapsama müdahil olmayan bir suç ile birlikte işlenmemiş olması nedeniyle sanık lehine 1/4 oranında ceza indirimini öngören CMK'nun 251. maddesinde düzenlenen basit yargılama usulünün uygulanıp uygulanmayacağına mahkemesince takdir edilmemesini bozma gerekçesi yapmıştır.²²⁴

4.3.3. Hükümün Açıklanmasının Ertelenmesi

Açıklanması ertelenecek hüküm aslında yargı sisteminde bulunan hapis cezasının tedbir veya seçenek tedbirlere çevrilmesi, ertelenmesi gibi suç ve cezanın bireyselleştirme kurumu niteliğindedir. Fakat hapis cezasının tedbir veya seçenek tedbirlere çevrilmesi, ertelenmesi gibi durumlarda hükmün sanığa hukuki etkisi olacakken hükmün açıklanmasının ertelenmesinde hükmün sanığa hukuki etkisi olamayacaktır. Denetim süresi koşullara riayet edilerek sonlandırılmışsa o zaman hüküm ortadan kaldırılarak düşme kararı ile bu süreç neticelenecektir.²²⁵

CMK m.231/5 fıkrası uyarınca; sanığa atılı suçun sabit görülerek mahkumiyetine karar verilmesi ve hükmedilen cezanın iki yıl veya daha az süreli hapis cezası olmasının yanında diğer şartların varlığı halinde sanık hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun karşılığı öngörülen ceza miktarı gözetildiğinde sonuç cezanın iki yıl veya daha az süreli hapis

---

²²³ Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 11. CD. Esas: 2020/3485, Karar: 2021/3156. Uyap veri tabanı [25.11.2021]

²²⁴ Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 11. CD. Esas:2019/3595, Karar: 2021/924. Uyap veri tabanı [18.05.2021]

²²⁵ Mustafa Artuç, Hüküm Kurma Sanatı, 11 bs. (Ankara: Adalet, 2020), 270.

veya adli para cezası olması halinde somut olay değerlendirilmek suretiyle diğer koşulların oluşması halinde hükmün açıklanmasının ertelenmesine karar verilebileceği söylenebilecektir.

Açıklanması ertelenecek hüküm için suçun CMK m.231/5 fıkrasındaki ceza koşulunu sağlaması haricinde ayrıca CMK m.231/6 fıkrasında düzenlenen koşullar gözetildiğinde; sanığın öncesinde kasıtlı bir suçtan mahkumiyetinin bulunmaması, mahkemece, sanık hakkında kişilik özellikleri ve duruşma sırasındaki tutum ve davranışları gözetildiğinde tekrar suç işlemeyeceği yönünde kanaat hasıl olması, suç nedeniyle mağdurun yada kamu zararının giderilmiş olması gerekmektedir. Ayrıca 7499 sayılı kanunun 15. maddesiyle yapılan değişiklik ile artık hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmesi için sanığın rızası aranmayacaktır.

Yargıtayın konut dokunulmazlığı suçunda HAGB kararının değerlendirmesi ile ilgili verdiği bir kararında, konut dokunulmazlığını ihlali suçundan sanığa sonuç olarak iki yıl veya daha az süre ile ceza verilmesi halinde sanık hakkında açıklanması geri bırakılacak hüküm verilebileceği, bu kararın verilebilmesi için konut dokunulmazlığının ihlal edilmesi fiilinden kaynaklı maddi olarak zarara sebebiyet verilmemesi gerektiği belirtilmiştir.²²⁶

4.3.4 Hapis Cezasının Ertelenmesi

Fail Konut Dokunulmazlığını ihlal suçundan iki yıl veya daha kısa süreli bir ceza almış ise ve TCK m.51/2 fıkrası uyarınca; öncesinde kasten işlenebilen bir suçtan kaynaklı üç aydan fazla hapis cezasıyla hüküm almamış olup da işlenen suç sonrası yargılama sürecinde pişmanlık göstererek yeniden suç işlemeyeceği yönünde mahkemede kanaat meydana getirmiş ise cezası şartlı veya şartsız bir şekilde, denetim süresi öngörülerek ertelenebilecektir. Fail 18 yaşından küçük veya 65 yaşından büyük ise erteleme için gözetilecek süre diğer koşulların da varlığı halinde üç yıl olacaktır.²²⁷

---

²²⁶ Yar. 4.C.D. E:2010/27655, K:2012/2217,T: 08/02/2012. Sumbül, Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu, 137.

²²⁷ Artuç, Hüküm Kurma Sanatı, 595-597.

4.3.5. Kısa Süreli Hapis Cezasına Seçenek Yaptırımlar

5237 sayılı TCK'nın m. 49/2 fıkrası uyarınca; bir yıl ya da daha kısa süreli hapis cezası, kısa süreli hapis cezasıdır. TCK'nın m. 50/1 fıkrası uyarınca; süresi kısa olan hapis cezası, failin sosyal ve ekonomik durumu, failin kişiliği, failin yargılama sürecindeki pişmanlığı ve suçun işlenmesindeki niteliklere gözetilerek seçenek yaptırımlara çevrilebilecektir.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçundan fail hakkında hükmedilen sonuç cezanın bir yıl veya altında olması halinde; TCK m. 49/2 ile TCK m. 50/1 fıkraları gereğince cezanın seçenek tedbirlere çevrilebileceği söylenebilecektir. Fakat fail hakkında hükmedilen sonuç ceza TCK m. 116/2 fıkrası kapsamında olup da, madde kapsamında seçimlik cezalardan hapis cezasına hükmedilmiş ise, bu durumda sonuç ceza diğer koşulların varlığı halinde adli para cezası haricindeki diğer seçenek yaptırımlara çevrilebilir.

5237 sayılı TCK'nın m. 50/3 fıkrası uyarınca, konut dokunulmazlığını ihlal suçunu işleyen fail 18 yaşını tamamlamamış veya 65 yaşını doldurmuş ise ve fail hakkında hükmedilen sonuç ceza 30 gün veya daha kısa süreli ise bu durumda diğer şartların bulunması durumunda cezanın TCK m. 50/1 fıkrasında belirtilen seçenek tedbirlere çevrilmesi gerekir.

Yargıtay ceza genel kurulu verdiği bir kararda, 12-15 yaş aralığında olan sanık hakkında diğer kanuni koşulların oluşmasına rağmen seçenek tedbire hükmedilmemesini bozma gerekçesi yapmıştır.²²⁸ Yargıtay ceza genel kurulunun verdiği başka bir kararda ise; diğer koşulların varlığı halinde suç işlendiği tarihte 65 yaştan büyük sanığa verilen kısa süreli hapis cezanın 5237 sayılı TCK'nın m. 50/3. fıkrası uyarınca aynı maddenin birinci fıkrasında yer alan seçenek tedbirlere çevrilme zorunluluğunun gözetilmemesini bozma gerekçesi yapmıştır.²²⁹

Fail hakkında hükmedilen sonuç cezanın TCK 50. maddesi gereğince seçenek tedbirlere çevrilmesinde dikkat edilecek diğer bir husus da TCK 50/1.f bendinde yer verilen "kamuya yararlı bir işte çalıştırma" şeklindeki seçenek tedbirine

²²⁸ 22/11/2018 tarih ve 2016/9-1172;2018/559. Artuç, Hüküm Kurma Sanatı, 439.

²²⁹ Yar. 13.CD.,09/03/2020;2019/4637-2020/2884. A.g.e.,445.

hükmedilebilmesi TCK 50/1.f bendinde açıkça belirtildiği üzere failin gönüllü olması şartı aranacağıdır.

4.4. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü

CMK m. 160/1 fıkrası uyarınca; Cumhuriyet savcısı suç işlendiğini haber aldığıında işin gerçeğini araştırmak suretiyle kamu davası açılıp açılmayacağına karar verecektir.

Konut dokunulmazlığını ihlalinin TCK m. 116/1-2 fıkraları kapsamında işlenmesi halinde suçun soruşturulması şikayete tabi olduğundan, hak sahibinin şikayeti halinde Cumhuriyet savcısı soruşturma işlemlerine başlayacaktır. Suçun TCK m. 116/4, m. 119/1-2 fıkraları kapsamında işlenmesi halinde ise suç şikayete tabi olmaktan çıkacağından Cumhuriyet savcısı resen soruşturma işlemlerine başlayacaktır. Hak sahibi şikayetini başkası aracılığıyla değil şahsa sıkı sıkıya bağlı olması hasebiyle kendi yapmalıdır. Şikayetten vazgeçilmesi durumunda, vazgeçme hükmün kesinleşmesi öncesinde yapılmış ise sanık hakkında düşme kararı verilecektir.²³⁰

Konut dokunulmazlığını ihlalinin TCK m. 116/1-2 fıkraları kapsamında işlenmesi halinde müşteki şikayetini, CMK m. 158/5 fıkrasında yer alan düzenleme gereğince yazılı veya sözlü beyanla tutanağa geçirebilecektir. Ayrıca CMK 158. maddesi uyarınca şikayet; kolluk makamlarına, valiliğe, kaymakamlığa, mahkemeye ya da Türkiye'nin elçilik veya konsolosluklarına da yapılabilir.

CMK m. 158/6 fıkrası uyarınca; savcılık tarafından şikayete konu eylemin ya da soyut nitelikte olan ihbarın araştırmaya ihtiyaç duyulmadan suç olmadığı açıkça anlaşılır olması halinde şikayet edilene şüpheli sıfatı verilmeden, soruşturmaya yer olmadığına karar verilecektir. Dolayısıyla konut dokunulmazlığını ihlal suçunun şikayete tabi olacak kapsamda işlendiğinin iddia edildiği halde; öncelikle şikayetin soyut ve genel nitelik taşımaması halinde faile şüpheli sıfatı verilerek soruşturmaya başlanılacak aksi halde, maddede yer alan düzenleme gereğince karara karşı itiraz yolu öngörülerek soruşturma yapılmasına yer olmadığı kararı verilecektir.

Konut dokunulmazlığı suçunun şikayete tabi olacak kapsamda işlenmesine rağmen resen soruşturma işlemleri sonrasında iddianame düzenlenerek dava açılarak

---

²³⁰ Çalışkan, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu, 69.

kovuşturma aşamasına geçilmişse, CMK m. 158/7 fıkrasında yer alan düzenleme gereğince, mağdur açık bir şekilde şikayetten vazgeçmediği sürece yargılama devam edecektir.

Hak sahibi, kovuşturma aşamasında davaya katılarak da bu suretle katılan sıfatıyla elde edeceği hakları kullanabilmektedir. CMK m. 260/1 fıkrası uyarınca; hakim veya mahkeme kararlarına yönelik kimlerin kanun yoluna başvuru hakkı olduğu düzenlenmiştir.²³¹ Belirtmek gerekir ki başvurana katılan sıfatı verilmemiş olsa dahi kanunun açık düzenlemesi gereği şartları taşıması halinde kanun yoluna başvurulmasında bir mani durum bulunmamaktadır.

5237 sayılı TCK'nın m. 73/1-2 fıkralarında ilgili suç hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılabilmesi için şikayet aranan haller için şikayet süresi düzenlenmiştir.²³² Konut dokunulmazlığını ihlal suçunda hak sahipleri, suçun basit şekli şikayete tabi olduğundan fiili ve faili öğrenmeleri halinde altı aylık süre içerisinde şikayet haklarını kullanmalıdırlar. Burada dikkat edilmesi gereken husus hak sahiplerinin konut dokunulmazlığını ihlal eden failin kim olduğunu bilmemeleri durumunda, örneğin hak sahipleri uyurken failin konuta girmesi ve sonrasında çıkması halinde, hak sahipleri faili bilmediklerinden süre fiil tarihinden başlamayacaktır.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunda zamanaşımı süresi TCK'nın 116. Maddesi kapsamında kalan suçlar açısından TCK 66/1-e bendi uyarınca sekiz yıl, TCK'nın m. 119/1 fıkrası kapsamında kalan suçlar açısından ise TCK 66/1-d bendi uyarınca on beş yıl olup en çok bu sürede hak sahiplerinin şikayet haklarını kullanmaları gerekmektedir.

5237 sayılı TCK'nın m. 73/3 fıkrası uyarınca, şikayet hakkının müşteki sıfatına sahip olabilecek bir kısım mağdurlar tarafından kullanılmaması diğer şikayetçilerin bu

---

²³¹ CMK m. 260/1 fıkrası uyarınca: “Cumhuriyet savcısı, şüpheli, sanık ve bu kanuna göre katılan sıfatını almış olanlar ile katılma isteği karara bağlanmamış, reddedilmiş veya katılan sıfatını alabilecek surette suçtan zarar görmüş bulunanlar için kanun yolları açıktır”.

²³² 5237 sayılı TCK'nın m. 73/1-2 fıkraları uyarınca, “Soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı olan suç hakkında yetkili kimse altı ay içinde şikayette bulunmadığı takdirde soruşturma ve kovuşturma yapılamaz. Zamanaşımı süresini geçmemek koşuluyla bu süre, şikayet hakkı olan kişinin fiili ve failin kim olduğunu bildiği veya öğrendiği günden başlar”.

haklarını kullanmasını engellemeyecektir. Aynı şekilde şikayet süresinin müşteki sıfatına sahip olabilecek bir kısım mağdurlar tarafından kaçırılmış olması nedeniyle diğer kişilerin şikayet hakkı da düşmeyecektir. Konut dokunulmazlığını ihlal suçunda hak sahiplerinden birinin örneğin eşyle birlikte yaşayan kişinin altı aylık şikayet süresini geçirmesi durumunda, diğer eşin fiili ve faili öğrenmesinden itibaren işlemeye başlayacak olan şikayet süresi etkilenmeyecektir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun m. 73/4-6 fıkraları uyarınca; kovuşturma aşamasında hüküm kesinleşene kadar şikayete tabi suçlarda şikayetten vazgeçme aksi kanunda belirtilmedikçe davayı düşürecektir. Müşterek fail olarak işlenen suçlarda şikayetten vazgeçme diğer faille de sirayet eder. Ancak vazgeçmenin hüküm ve sonuç doğurması kanunda aksi belirtilmediği sürece sanığın kabulüne bağlıdır.

Konut dokunulmazlığını ihlalinin basit halinde kovuşturma hüküm kesinleşene kadar hak sahibi şikayetinden vazgeçerse ve sanık da vazgeçmeyi kabul ederse vazgeçme davayı düşürecektir. Ancak açılan davada hüküm kesinleşmiş ise artık vazgeçmenin mahkemece verilen ve kesinleşen hükmü bir etkisi olmayacaktır. Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun TCK m.119/1-c bendi kapsamında birden çok kişi ile birlikte iştirak içerisinde işlenmesi halinde suç şikayete tabi olmaktan çıkacağından dolayı şikayet yokluğu nedeniyle bu durumda düşme kararı verilemeyecektir.

TCK'nın m. 73/7 fıkrası uyarınca; suçtan zarar gören kişi şahsi haklarından ve şikayetten vazgeçerek davanın düşmesine sebebiyet vermiş ise hukuk mahkemesinde de artık dava açamayacaktır. Buradan hareketle konut dokunulmazlığını ihlalinin şikayete tabi olacak şekilde işlenmesi halinde hak sahibi şikayetten vazgeçmiş olsa da hukuk mahkemelerinde şahsi haklarını ileri sürerek dava açabilir.

Konut dokunulmazlığı suçu birçok kişi tarafından işlenmiş ise, bu durumda hak sahibinin bunlardan bir kısmı hakkında şikayetten vazgeçerek, diğerleri hakkında şikayetine devam etmesi söz konusu olamayacaktır. Zira hak sahibi, şikayeti parçalamak suretiyle hareket edemez. Dolayısıyla şikayete tabi suç kapsamında konut dokunulmazlığının işlenmesi halinde, bir şahıs hakkında vazgeçme diğer şahıslar hakkında da şikayetten vazgeçilmiş olması sonucunu doğuracaktır.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunda kimlerin müşteki sıfatına haiz olabileceğine bakıldığında; bu hakka konutta hayatını idame ettiren her bir bireyin sahip olduğu

söylenilecektir. Konuttakiler kan bağına dayalı birliktelik ile kardeşler veya aile olabileceği gibi aralarında kan bağı olmayan şahıslar da olabilir. Örneğin inşaat işerinde çalışmak için mevsimlik göç eden inşaat veya tarım işçilerinin aynı konutta yaşamaları durumunda işlenen suçta karşı bu kişilerden her birinin ayrı ayrı şikayet hakkı bulunmaktadır.²³³

TCK m. 116/2 fıkrası kapsamında kalan işyerleri veya bunların eklentileri açısından bakıldığında, işleten veya işleteni temsil eden şahsın müşteki olabileceği söylenilecektir. Birçok temsilci veya işleten var ise bu kişilerin her birinin müşteki sıfatına haiz olabileceği söylenebilir. İşçilerin ise işletmeye ilişkin başkaca sıfatları bulunmaması halinde şikayet hakkına sahip olmadıkları kabul edilir.²³⁴

---

²³³ Artuk, vd. , Ceza Hukuku Özel Hükümler, 411.

²³⁴ Yaşar, Gökcan ve Artuç, Türk Ceza Kanunu, 394.

SONUÇ

Konut dokunulmazlığı hakkında; her ne kadar şahısların evleri, işyerleri veya bunların eklentileri korunuyor olsa da, korumadan esas gayenin bu yerlerin niteliğinden kaynaklanmadığı, şahısların özel hayatlarını bu yerlerde sürdürdüğü gözetilerek diğer kişilere karşı şahısların huzur ve güvenlik duygusunun korumak olduğu söylenebilecektir.

TCK m. 116/1 fıkrası uyarınca; bir kişinin konut veya eklentisine hak sahibince rıza verilmeden giren ya da hak sahibince verilen rıza sonlandırıldığı halde bu yerlerden çıkmayan failin cezalandırılacağı, failin eyleminin konut dokunulmazlığını ihlal suçuna vücut verdiği düzenlenmiştir.

TCK m. 116/2 fıkrası uyarınca; birinci fıkrada belirtilen eylemlerin, açık bir rızaya ihtiyaç olmadan girilmesi olağan yerler haricinde kalan işyerleri veya eklentilerinde işlenmesi durumunda, failin eyleminin işyeri dokunulmazlığını ihlal suçuna vücut verdiği düzenlenmiştir.

Yukarıda kanuni düzenleme şekliyle belirtildiği üzere; konut dokunulmazlığını ihlal, TCK'nın m. 116/1-2 fıkraları uyarınca, hak sahibinin konutuna, işyerine veya bu yerlerin eklentilerine girilmesini konu edinmektedir. Konut, işyeri veya bunların eklentileri niteliğinde olmayan yerlerde TCK 116. maddede düzenlenen konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşmayacağından dolayı bir yerin konut, işyeri veya bu yerlerin eklentisi niteliğinde olup olmadığı önem arz etmektedir. Ayrıca bu erlere hak sahibinin rızası dahilinde girilmesi durumunda gene konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşmayacaktır. Bu nedenlerle konut, işyeri, eklenti ve rıza kavramları açıklanarak suçun daha iyi anlaşılmasına çalışılmıştır.

TCK'nın m.116/3 fıkrası açısından bakıldığında; kanuni düzenlemede evlilik birliğindeki aile bireylerinden veya konut ya da işyerinin birçok kişi ile birlikte kullanılması durumundan bahsedildiği görülmektedir. Bu fıkrada “ortak kullanım hakkı olanların verecekleri rıza ancak meşru amaca yönelikse muteberdir” denebilecekken fazlaca kelimelerle anlamın daraltıldığı kanaatindeyiz. Hayatın olağan akışında ortak kullanım hakkına sahip olanların kim veya kimler olduğu açıktır, bunları sayarak belirtmek kanaatimizce başkaca sorunlara neden olabilmektedir. Sınırlı sayıda kişilerin kapsam dahilinde olup diğerlerinin kapsam dışı olduğu

sonucunu elbette ki kanun lafzından çıkarmamaktayız fakat sayma suretiyle başlandığından ötürü anlamın daraltıldığı kanaatindeyiz. TCK m. 116/3 fıkrası olmasaydı dahi konutun ortak kullanılması durumunda konuttaki hak sahiplerinin rızası TCK m. 116/1 fıkrası uyarınca değerlendirilecek olup suçun unsuru niteliğinde olan rızanın varlığı durumunda suç oluşmayacak idi, ancak meşru amaç sınırlamasının, konuttaki bireylerin huzur ve sükûnu için tehlike oluşturabilecek durumlar karşısında koruma sağladığı düşüncesiyle yerinde olduğu kanaatindeyiz.

TCK m. 116/4 fıkrasında yer alan suçun geceleyin işlenmesi halinde cezanın artırılmasını öngören düzenleme hem konut hem de işyerleri açısından geçerlidir. Konut açısından gece vaktinin genel itibariyle dinlenme saatleri olduğu bu suretle kişi güvenliği hakkını ihlal açısından ayrı bir öneme sahip olduğu açıktır oysa işyerleri açısından gündüz veya gece açısından bu ayrıma bakıldığında, işyerine gece saatinde işlenmesi halinde suçun kişi özgürlüğü, huzur ve sükûnu açısından meydana getirdiği etkinin, gece vakti konut dokunulmazlığı ihlal suçu kapsamında işlenen suçla denk olmadığı, konut dokunulmazlığını ihlal suçunun gece vakti işlenmesi halinde, suça karşılık gelen cezanın iş yeri dokunulmazlığını ihlal suçuna nazaran daha fazla düzenlenmesinin ceza adaleti açısından gerekli olduğu kanaatindeyiz.

TCK m. 116/4 fıkrasında belirtildiği üzere suçun; cebir uygulanarak yada tehdit kullanılarak yahut da geceleyin işlenmesi nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. Bunun yanında ortak hüküm niteliğindeki TCK m. 119/1 fıkrasında konut dokunulmazlığını ihlalin diğer nitelikli halleri sayılmıştır. Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun imzası olmayan mektupla veya bir takım sembol ve özel işaretlerle işlenememesi karşısında, ortak hükümde yer alan tüm suçların her bir suçu ve uygulanabilir nitelikteki nitelikli halini karşılayacak şekilde ayrı ayrı düzenlenmesi gerektiği düşüncesiyle, konut dokunulmazlığını ihlalin ortak hüküm niteliğindeki TCK'nın 119. maddesinden çıkarılarak ayrıca düzenlenmesi gerektiği kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

- Akipek, Jale ve Turgut Akıntürk, *Türk Medeni Hukuku, Yeni Medeni Kanuna Uyarlanmış Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku*, C.1 İstanbul: Beta, 2004.
- Aktaş, Canan Taştan “Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu” Yüksek Lisans Tezi. M. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
- Araslı, Oya. “Özel Yaşamın Gizliliği Hakkı ve T.C. Anayasasında Düzenlenişi” Yayınlanmamış Doçentlik Tezi. Ankara, 1979
- Artuç, Mustafa. *Hüküm Kurma Sanatı*, 11 bs. Ankara: Adalet, 2020.
- Artuk, Mehmet Emin, vd. , *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 17. bs. Ankara: Adalet, 2018.
- Artuk, Mehmet Emin, vd. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 18. bs. Ankara: Adalet, 2024.
- Bayraktar, Köksal, vd. *Özel Ceza Hukuku Hürriyete, Şerefe, Özel hayata, Hayatın Gizli Alanına karşı Suçlar*, C.3, 1.bs. İstanbul: On İki Levha, 2018.
- Centel, Nur ve Hamide Zafer, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 14. bs. İstanbul: Beta, 2018.
- Çalışkan, Ümit. “Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dicle Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.
- Çınar, Ali Rıza. *Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçları*, Ankara: Turhan 1999.
- Erdem, Mustafa Ruhan, vd. *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Güncellenmiş 21. bs. Ankara: Seçkin, 2023.
- Erem, Faruk ve Nevzat Toroslu, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 9.bs. Ankara: Savaş, 2003.
- Gökçen, Ahmet. *Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu kanunlardaki Ceza Müeyyideleri*, İstanbul,1989.
- Gözübüyük, Şeref ve Turgut Tan. *İdare Hukuku Genel Esaslar*, C.1 Ankara: Turhan, 2018.
- Kızıroğlu, Serap Keskin. *5237 Sayılı Türk ceza Kanunu 'nda Konut dokunulmazlığını İhlal Suçu*, Ankara: Adalet,2010.

- Koca, Mahmut ve İlhan Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 8.bs. Ankara: Seçkin, 2015.
- Mumcu, Ahmet ve Elif Küzeci, *İnsan Hakları Kamu Özgürlükleri*, 3.bs. Ankara: Savaş,2003.
- Necati Meran. *Hürriyetten Yoksun Bırakma: Tehtit-Şantaj, Konut Dokunulmazlığını Bozma*, 1. bs. Ankara: Seçkin, 2014.
- Okandan, Recai Galip. *Amme Hukukumuzun Anahatları (Türkiye'nin Siyasi Gelişmesi)*, 1.Kitap, İstanbul: Fakülteler, 1977.
- Okuyucu Ergün, Güneş. *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu*, Ankara: Çakmak, 2010.
- Önder, Ayhan. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 4.bs. İstanbul: Filiz, 1994.
- Öner, Eyrenci, vd. *Bireysel İş Hukuku*, 1.bs. İstanbul: Legal, 2004.
- Özbek, Veli Özer, vd. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 8.bs. Ankara: Seçkin, 2015.
- Özbudun, Ergün. *Türk Anayasa Hukuku*, Gözden Geçirilmiş 18. bs. Ankara: Yetkin, 2018.
- Özgenç, İzzet. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 14. bs. Ankara: Seçkin, 2018.
- Sağlam, Fazıl. *Temel Hakların Sınırlanması ve Özü*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Yayınları, 1982.
- Savaş, Vural ve Sadık Mollamahmutoğlu, *Türk Ceza Kanunu'nun Yorumu*, C.2, Ankara: Seçkin,1998.
- Sümbül, Tuncay. *Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu*, 1.bs. Ankara: Adalet, 2022.
- Şensoy, Naci. "Cezai Mesuliyeti Tamamen veya Kısmen Kaldıran Akli Maluliyet", İÜHFM, 1950/16 .
- Şensoy, Naci. "Konut dokunulmazlığını İhlal Cürmü", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C.11:1945.
- Şimşek, Orhan. "Konut Dokunulmazlığı Temel Hakkı", İzmir Barosu Dergisi, 1998: 107.

- Tahiroğlu, Bülent. *Roma Hukuku'nda Iniuria*, İstanbul: Kutulmuş, 1969.
- Toroslu, Nevzat. *Ceza Hukuku Genel Kısım*, Ankara: Savaş, 2010.
- Toroslu, Nevzat. *Ceza Hukuku Özel Kısım*, Ankara: Savaş, 2015.
- Üzeltürk, Sultan. *1982Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Göre Özel Hayatın Gizliliği Hakkı*, 1. bs. İstanbul: Beta, 2004.
- Yaşar, Osman, vd. *Türk Ceza Kanunu*, 3. Cilt, 2. bs. Ankara: Adalet, 2014.
- Yıldız, Abdulhalik, vd. *Yargıtay Ceza Genel Kurul Kararları*, C:1 Ankara: Kalkan, 2020.
- Zafer, Hamide. *Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m.1-75*, 8. bs. İstanbul: Beta, 2021.
- Türk Dil Kurumu, <http://sozluk.gov.tr>.
- Uyap Veri Tabanı